شفافیت

۱. شفافیت آرای نمایندگان پارلمان

کد موضوعی: ۲۳۰
شماره مسلسل: ۱۶۳۱۹
بهمن‌ماه ۱۳۹۷

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصاد بخش عمومی

به‌نام خدا

فهرست مطالب

چکیده مدیریتی ۱
مقدمه ۳
شفافیت پارلمانی ۵
شفافیت آرای نمایندگان پارلمان ۱۰
روش‌های مختلف رأی‌گیری ۱۱
تجربیات بین‌المللی شفافیت آرا در پارلمان ۱۳
پارلمان اروپا ۱۴
کانادا، مجلس نمایندگان ۱۶
جمهوری چک ۱۸
دانمارک ۲۰
انگلستان ۲۲
ایتالیا ۲۴
جمع‌بندی و ارائه توصیه‌های سیاستی ۲۸
پیوست ۳۳
ترجمه سند نظارت دمکراتیک، شفافیت و روش‌های رأی‌گیری در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و پارلمان اروپا ۳۳
منابع و مآخذ ۸۵

شفافیت

۱. شفافیت آرای نمایندگان پارلمان

چکیده مدیریتی

نظام تصمیم‌گیری و تخصیص منابع کشور با توجه به اهمیت و نقش بی‌بدیلش در منظومه حکمرانی کشور درصدد پیشرفت و توسعه به طور عام و کاهش فاصله دولت-ملت، افزایش پاسخگویی، ارتقای کارآمدی و پیشگیری از انحرافات و جرائم به طور خاص است. در این میان، عناصر و کنشگران اصلی نظام حکمرانی کشور دارای کارکردها و نقش‌های متعدد و کاملی هستند که در صورت شفاف نبودن عملکرد آنان، جلب مشارکت عمومی و ظهور حاکمیت مردم (وفق قانون اساسی) تضعیف می‌شود. ازاین‌رو، در راستای راهبردهای قوه مقننه در پیشگیری از وقوع فساد، سلسله گزارش‌های شفافیت در راستای صورتبندی نظری و کاربردی شفافیت (ادبیات، اقتضائات و محورهای اصلی آن) منتشر می‌گردد. نظر به اهمیت ویژه پارلمان و عملکرد آن در تصمیم‌گیری و قانونگذاری کشور، در این گزارش به شفافیت آرای پارلمان پرداخته شده و تجربه سایر کشورها در رویارویی با مسئله شفافیت آرای نمایندگان پارلمان، بررسی شده است.

شفافیت عملکرد پارلمان چندی است که به عنوان یکی از ابزارهای نظارت مردمی بر پارلمان و راهکارهای شفاف‌سازی فرایند تصمیم‌گیری و تخصیص منابع در کشورهای مختلف مطرح شده است و در مجلس شورای اسلامی نیز طرح شفاف‌سازی آرای نمایندگان در دستور کار کمیسیون‌های تخصصی قرار دارد. مفهوم شفافیت پارلمانی بر ارائه اطلاعات پارلمانی به صورت دقیق و با فرمت‌های مختلف برای استفاده بهتر از این اطلاعات تأکید می‌کند. با ارائه اطلاعات پارلمانی (اعم از اطلاعات عملکردی نمایندگان و اطلاعات اداری پارلمان) مردم و نخبگان این فرصت را پیدا می‌کنند تا از فرایندهای قانونگذاری در کشور آگاه شوند و علاوه بر آن بتوانند در این فرایندها مشارکت کنند.

با ایجاد شفافیت و فراهم کردن نظارت عمومی در ارکان مختلف قانونگذاری، زمینه‌های مشارکت نخبگان و متخصصان و ذی‌نفعان هر حوزه فراهم شده و قوانین غنی‌تر و باکیفیت‌تری به تصویب خواهد رسید و کارامدی قوه مقننه افزایش خواهد یافت.

اگرچه شفافیت عملکرد پارلمان، طیف وسیعی از اطلاعات (از آرای نمایندگان گرفته تا حضور و غیاب و نظام مالی مجلس) را شامل می‌شود، اما یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که تمامی پارلمان‌های جهان در خصوص انتشار و عدم انتشار اطلاعات آن سیاست‌هایی وضع کرده‌اند، انتشار اطلاعات رأی‌گیری در پارلمان است. رأی هر نماینده در حقیقت نتیجه تمامی فعالیت‌ها و اقدامات او در خصوص طرح‌ها و لوایح و به عنوان بارزترین وجه کارکرد نمایندگی ایشان مطرح شده است. لذا شفافیت آرا، علاوه بر اطلاع

مردم از عملکرد نمایندگان خود در مجلس شورای اسلامی، همچنین موجب خواهد شد تا نمایندگان نسبت به رأی خود پاسخگو باشند. ازاین‌رو، ضمن ارتقای بلوغ سیاسی اجتماعی مردم، موجبات تقویت ساختار انگیزشی عموم مردم برای مشارکت‌جویی در فرایند قانونگذاری کشور را نیز فراهم می‌آورد.

تجربیات کشورهای گوناگون نشان می‌دهد که هر کشور مطابق با شرایط و مقتضیات خاص خود برای انتشار اطلاعات آرای نمایندگان پارلمان، تصمیماتی اتخاذ کرده است. در واقع در غالب کشورهای بررسی‌شده، پیش‌فرض بر شفافیت و ارائه اطلاعات آرای نمایندگان در جلسات مختلف است مگر آنکه موارد استثنایی موجب شود تا اطلاعات آرای نمایندگان مخفی بماند. در این صورت موارد استثنا و عدم انتشار اطلاعات باید از پیش به صورت دقیق مشخص شده باشد و با این سازوکار عدم انتشار اطلاعات نیاز به توضیح، استدلال و تصمیم‌گیری خواهد داشت. در واقع حتی موارد غیرعلنی در رأی‌گیری نیز به صورت شفاف به اطلاع مردم رسیده و توضیحات کافی در باره آنها ارائه می‌شود

در این سند پس از بررسی مفهوم شفافیت پارلمانی و شفافیت آرای نمایندگان پارلمان، تجربه برخی کشورها نظیر کانادا، جمهوری چک، دانمارک، انگلستان، ایتالیا و همچنین پارلمان اروپا در خصوص سیاست‌های انتشار اطلاعات آرای نمایندگان بررسی شده است. سپس تجربیات کشورهای بررسی شده در زمینه شفافیت پارلمان با امکانات و ظرفیت‌های مجلس شورای اسلامی تطبیق داده شده و در نهایت پیشنهادها و توصیه‌های سیاستی ناظر بر شفافیت پارلمانی و شفافیت آرای نمایندگان مبتنی بر مقتضیات مجلس شورای اسلامی ارائه شده است که به قرار ذیل است: ایجاد و ترویج فرهنگ شفافیت پارلمانی، اصلاح رویکرد و مفاد قانون آیین‌نامه داخلی مجلس در خصوص شفافیت آرای نمایندگان، انتشار میزان مشارکت نمایندگان در رأی‌گیری‌های مجلس (انفرادی، تجمیعی و تفکیکی)، ایجاد پروفایل نمایندگی و ارائه اطلاعات عملکردی هر نماینده، انتشار داده‌های پارلمانی با استانداردهای داده باز و تجمیع اطلاعات شفاف کنونی.

در خصوص توصیه سیاستی‌های اشاره شده، ذکر چند نکته، ضروری به نظر می‌رسد:

۱. شفافیت آرای نمایندگان به مثابه یک گام عملیاتی از شفافیت عملکرد پارلمان است.

۲. شفافیت آرای نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌تواند به مشارکت حداکثری آحاد جامعه و نخبگان در عرصه سیاستگذاری و قانونگذاری بینجامد و همچنین موجبات تسهیل فرایند مدیریت تعارض منافع و کاهش فاصله دولت-ملت را فراهم آورد.

۳. به طور کلی مفهوم شفافیت با مفهوم اعلام عمومی دارای وجوه افتراق است، با این وصف که اطلاعات و عملکرد حوزه‌های مورد بررسی باید به صورت شفاف و ارزیابی‌پذیر جمع‌آوری شوند تا از آنها بتوان در فرایند تصمیم‌گیری کشور استفاده بهینه را کرد. اما برخی از اطلاعات و عملکردها هستند که با توجه به ماهیت و عملکرد آنها، علاوه بر شفاف‌سازی، باید اعلام عمومی شوند و مردم و آحاد جامعه در جریان آن قرار گیرند که اطلاعات آرای نمایندگان عموماً از این مورد است.

۴. با توجه به لوایح دوگانه شفافیت نظام اقتصادی و مدیریت تعارض منافع که در دستور کار دولت قرار دارد، شفافیت آرای پارلمان می‌تواند بسترساز تحول در عرصه قانونگذاری و همچنین فرصتی برای آغاز اصلاحات ساختاری در بخش‌های مختلف کشور از مجرای ارتقای کیفی قوانین باشد.

۵. در برهه کنونی، بسیاری از اطلاعات و عملکرد نمایندگان (همانند مشروح مذاکرات و تعداد حاضران و غایبان صحن مجلس شورای اسلامی و...) به صورت شفاف، اعلام عمومی و منتشر می‌گردد. آنچه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است سه نکته ذیل است:

الف) تجمیع داده‌ها و اطلاعات منتشر شده در یک مرجع و درگاه اینترنتی؛

ب) اطلاعات باید قابل ارزیابی و تحت فرمت‌های مورد استفاده ماشین و نرم‌افزارها باشد؛

ج) شاخص‌های شفافیت عملکرد پارلمان باید در یک فرایند تکاملی ارتقا یابند.

۶. ساختار نظام تصمیم‌گیری و قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران دارای وجوه افتراق و ترتیبات نهادی متفاوتی با کشورهای دیگر است که این تفاوت‌ها باید در فرایند بررسی و تطبیق تجربیات کشورها، و تصمیم‌گیری درباره شفافیت آرای نمایندگان در ایران مورد توجه قرار گیرد. ازاین‌رو به نظر می‌رسد در بستر کنونی نظام حقوقی کشور، شفافیت آرای نمایندگان باید با در نظر گرفتن این ملاحظات و اقتضائات مورد بررسی قرار گیرد تا هدف از شفافیت آرای نمایندگان در عمل محقق شده و آثار منفی و معکوسی بر جای نگذارد.

مقدمه

«شفافیت» یکی از پرکاربردترین واژه‌هایی است که امروزه از هر گوشه و کناری در رابطه با آن سخن گفته می‌شود. نه تنها مسئولان که مردم و رسانه‌ها نیز از هر قشر و گروهی از اهمیت و لازم بودن شفافیت سخن می‌رانند و همه بر وجود آن تأکید می‌کنند و شفافیت را مفهومی بدیهی تلقی می‌کنند. شفافیت یکی از رویکردهای جدید پیشگیری و مبارزه با فساد است که سبب افزایش کارآمدی، کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری می‌شود و تعاریف متعددی از آن ارائه شده است. برای مثال می‌توان به تعاریف ذیل برای مفهوم شفافیت اشاره کرد:

- انتشار اطلاعات به صورت قاعده‌مند و دقیق،[1]
- جریان اطلاعات قابل اتکا و بهنگام اقتصادی، اجتماعی و سیاسی که برای همه ذی‌نفعانِ مرتبط در دسترس باشد،[2]

1. Mitchell RB. (1998). Sources of Transparency: Information Systems in International Regimes. International Studies Quarterly, pp.30-109.
2. Bellver A, Kaufmann D. (2005). Transparenting Transparency: Initial Empirics and Policy Applications. World Bank Policy Research Working Paper, pp.1-72.

- وضوح و اثربخشی فعالیت‌ها با تأثیر بر خط‌مشی‌های عمومی،[1]
- هرگونه جریان آزاد اطلاعات،[2]
- انتشار واضح و شفاف اطلاعات، قوانین، برنامه‌ها، فرایندها توسط حکومت‌ها، شرکت‌ها، سازمان‌ها و افراد گوناگون[3].

شفافیت در نهادهای مختلف ابعاد و شاخص‌ها و کارکردهای گوناگونی دارد. اما آنچه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، در اولویت قرار دادن نحوه و چگونگی ارتقای شفافیت در نظام تصمیم‌گیری و تخصیص منابع کشور به طور عام و نهاد تقنینی به طور خاص است.

مجلس شورای اسلامی به مثابه اصلی‌ترین نهاد قانونگذاری در جمهوری اسلامی ایران، کارکردهای متفاوتی از جمله قانونگذاری، نمایندگی آحاد جامعه و نظارت بر عملکرد نهادها و مسئولان را داراست . ازاین‌رو، مطابق با اصول متعدد قانون اساسی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی دارای حقوق، تکالیف و اختیارات متعددی برای ایفای نقش خود هستند[4]. لذا از آنجا که نمایندگان یا وکلای مردم از طرف اکثریت جامعه مأمور به انجام وظایف نمایندگی شده‌اند، در راستای عینیت‌بخشی به حاکمیت مردم (منبعث از قانون اساسی جمهوری اسلامی) موظف به ایفای نقش فعال در عرصه سیاستگذاری، خط‌مشی‌گذاری و قانونگذاری کشور جهت نیل به پیشرفت و توسعه هستند. این نقش تعیین‌کننده مستلزم ارتباط دوسویه با آحاد جامعه و پاسخگویی به افکار عمومی است تا ضمن ارتقای بلوغ سیاسی و اجتماعی مردم، بستر لازم برای مشارکت کلیه ذی‌نفعان در فرایندهای تصمیم‌گیری کشور فراهم شود. بنابراین شفافیت عملکردها، تصمیمات و اقدامات پارلمان و نمایندگان را ضروری می‌نماید.

شفافیت پارلمان که به دلیل اهمیت و جایگاه خود و همچنین تجارب موفق کشورهای دیگر، در حال حاضر دارای ادبیات و قواعد دقیقی است، مسیر بهره‌گیری از خِردجمعی مردم در تصویب قوانین و نظارت مؤثر بر قوای دیگر را هموارتر می‌کند. اطلاع مردم از فعالیت‌های نمایندگان و مجلس شورای اسلامی، علاوه بر فراهم آوردن زیرساخت افزایش مشارکت عمومی در فعالیت‌ها و تصمیمات کلان ملی، به ایجاد یک نظارت کارآمد بر روی نمایندگان مجلس و نهایتاً ارتقای نظام تصمیم‌گیری، افزایش کارایی و کاهش شکاف دولت و ملت منجر خواهد شد. آنچه ضامن پیوستگی و پایداری یک سیستم صحیح قانونگذاری می‌شود، فرایند جلب مشارکت عمومی و توزیع عادلانه فرصت‌ها برای گروه‌های ذی‌نفع است. در نتیجه با ایجاد شفافیت پارلمانی، کیفیت قوانین مصوب بالاتر رفته و نظارت مجلس بر فعالیت‌های قوای مجریه و قضائیه بهبود خواهد یافت.

---

1. Drabek Z, Payne W. (2002). The Impact of Transparency on Foreign Direct Investment. Journal of Economic Integration, pp.777-810.
2. Holzner, B., & Holzner, L. (2006). Transparency in Global Change: The Vanguard of the Open Society. University of Pittsburgh Press.
3. https://www.transparency.org/glossary/term/transparency
٤. اصول پنجاه‌ویکم، پنجاه‌ودوم، پنجاه‌وچهارم، هفتادویکم، هفتادوسوم، هفتادوششم، هفتادوهفتم، هفتادوهشتم، هفتادونهم، هشتادودوم، هشتادوسوم، هشتادوچهارم، هشتادوپنجم، هشتادونهم، نودویکم، یکصدوبیست‌ودوم، یکصدوسي‌وسوم، یکصدوسي‌وهفتم، یکصدوسي‌ونهم، یکصدوچهلم، یکصدودهفتادوپنجم و یکصدوهفتادوهفتم.

بنابراین از آنجا که مسئله اصلی، تعیین و تبیین دقیق ابعاد، اهمیت و نقش شفافیت در پیکره و منظومه حکمرانی کشور است، در راستای راهبرد شماره یک از راهبردهای نه‌گانه قوه مقننه در مبارزه با فساد[۱]، سلسله گزارش‌های شفافیت را به منظور پاسخگویی به پرسش فوق تدوین و منتشر خواهیم کرد. یکی از محورهای مهم و اساسی شفافیت، شفاف‌سازی نظام تصمیم‌گیری و تخصیص منابع است که نمود عینی و بارز آن، پارلمان و نهاد تقنینی کشور است. از سوی دیگر، شفافیت پارلمان مجموعه‌ای به هم پیوسته از محورهای شفافیت عملکرد صحن، کمیسیون‌ها، فراکسیون‌ها و دفاتر نمایندگی است که در قالب شفاف‌سازی دستور جلسات، مشروح مذاکرات، حضور و غیاب، آرای نمایندگان، نظامات مالی از جمله هدایا و پاداش‌هاست.

با توجه به مطرح شدن طرح شفافیت آرای نمایندگان در مجلس شورای اسلامی، در این گزارش به بررسی ابعاد مختلف شفافیت آرا به عنوان یکی از شاخص‌های عملکرد فردی نمایندگان، به همراه تجربیات برخی کشورها در این زمینه پرداخته شده است. بررسی‌های کارشناسی مؤید این مطلب است که با توجه به وضعیت موجود و امکانات فعلی مجلس شورای اسلامی، شفافیت آرای نمایندگان به عنوان یکی از محورهای شفافیت عملکرد پارلمان عملیاتی و امکانپذیر است. لذا، اطلاعات انواع رأی‌دهی در پارلمان‌های مختلف جهان و همچنین سیاست‌های هرکدام در زمینه انتشار آرا، مبتنی بر سند منتشر شده از دپارتمان سیاستگذاری حقوق شهروندی و قانون اساسی پارلمان اروپا به نام «نظارت دمکراتیک، شفافیت و روش‌های رأی‌گیری در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و پارلمان اروپا»[۲] (سند پیوست) استخراج شده است. در پایان نیز تلاش شده است ضمن امکان‌سنجی و بررسی سازگاری آن با ساختار نظام تقنینی کشور، از یافته‌ها و مکانیسم‌های شفاف‌سازی عملکرد پارلمان بر اساس این سند، توصیه‌های سیاستی و نکات قابل بهره‌برداری برای مجلس شورای اسلامی ایران استخراج شود.

شفافیت پارلمانی

شفافیت پارلمانی رویکردی است که تلاش دارد زمینه نظارت همگانی در پارلمان را از طریق انتشار دقیق و با کیفیت اطلاعات پارلمانی فراهم آورد. دسترسی و نظارت مردم بر پارلمان‌ها همواره از گذشته‌های دور مد نظر سیاستمداران و حکمرانان بوده است و به همین دلیل همواره در تمام پارلمان‌ها، محلی برای حضور مردم تعبیه شده است تا مردم بتوانند از نزدیک نظاره‌گر مباحث باشند و با ارتباط با نماینده شهر خود و ارائه پیشنهادها و انتقادها به‌طور غیرمستقیم در مباحث شرکت کنند. در این روش هرچند ناشی از یک نگاه درست و عمیق به حق مردم در نظارت و پایش دائمی حاکمان بوده است، اما به دلیل

---

۱ . گزارش راهبردهاي قوه مقننه در پيشگيري از وقوع فساد، مرکز پژوهش‌هاي مجلس شوراي اسلامي.

2. Izabela Jędrzejowska, Democratic Scrutiny, Transparency, and Modalities of Vote in the National Parliaments of the Member States and in the European Parliament, European Parliament.

محدودیت‌های فیزیکی و اجرایی عملاً امکان ورود و نظارت همه مردم وجود نداشت. پیشرفت تکنولوژی‌های ارتباطی به تحقق هرچه بیش‌تر شفافیت پارلمانی کمک کرده است و توانست مباحث را از طریق، روزنامه، رادیو و تلویزیون در اختیار مردم قرار دهد تا دیگر نیازی به حضور فیزیکی مردم برای نظارت بر رفتار قانونگذاران نباشد.

تجربیات بین‌المللی در دهه‌های اخیر نشان می‌دهد که پارلمان‌ها برای بهره‌گیری از فواید شفافیت، راهکارهای مختلف و نوآورانه‌ای در پیش گرفته‌اند. بر این اساس پارلمان‌ها تلاش می‌کنند تا اطلاعات عملکردی نمایندگان و پارلمان را که حق مردم و ضامن سلامتی و عدالت فرایند قانونگذاری می‌دانند به روش‌های مختلف در اختیار صاحبنظران و آحاد مردم قرار داده و بدین ترتیب علاوه بر مصون‌سازی خود از فعالیت‌های مخل منافع ملی، با جلب اعتماد و مشارکت مردم عملکرد خود را ارتقا دهند.

شفافیت پارلمانی دارای ابعاد و شاخص‌های بسیار متنوع و گسترده‌ای است. از جمله می‌توان به ابعاد عملکرد فردی نمایندگان، کمیسیون‌ها، صحن علنی، حوزه نظارتی و سایر بخش‌های مرتبط با پارلمان اشاره کرد. هریک از این ابعاد نیز دارای شاخص‌های گوناگون و بعضاً مشابهی هستند. برای مثال در بُعد عملکردی نمایندگان می‌توان به شفافیت آرا، حضور و غیاب، طرح‌های ارائه شده و حمایت شده، مکاتبات، حقوق و مزایا، هزینه‌های نمایندگی و... اشاره کرد.

با گذشت زمان و توسعه پارلمان‌ها و فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، شفافیت پارلمانی ابعاد جدیدی به خود گرفته است. برای مثال شفافیت پارلمانی، دیگر منحصر به ارائه گفتگوهای صحن علنی نیست، بلکه شفافیتِ کمیسیون‌ها و ادارات و سازمان‌های مرتبط با پارلمان و... نیز در دستور کار پارلمان‌ها و سازمان‌های ناظر بر پارلمان قرار گرفته است.

شفافیت پارلمانی علاوه بر تحقق حق ذاتی مردم در آگاهی و نظارت بر کارگزاران حکومتی، سبب افزایش اعتماد مردم به این نهاد و در نتیجه افزایش مشارکت مردم در انجام وظایف پارلمانی و کمک به پارلمان خواهد شد. با شفاف شدن پارلمان امکان اطلاع همه مردم از فرایند قانونگذاری و نظارت بر آن پدید می‌آید و این مشارکت مردمی ضامن سلامت و ارتقای بهره‌وری در پارلمان‌ها خواهد بود. شفافیت پارلمان امکان ارائه گزارش عملکرد مجلس و نمایندگان را به‌دور از ابهامات و بعضاً اتهامات رسانه‌ای ایجاد می‌کند. با شفاف شدن پارلمان‌ها مردم اطلاعات مربوط به نماینده خود را از سایت‌های رسمی مربوط به پارلمان و صفحات مربوط به نمایندگان دریافت می‌کنند و به این ترتیب پارلمان مرجعیت اطلاع‌رسانی در مورد عملکرد خود و نمایندگان را به‌دست می‌آورد.

مطالعات و تجربیات بین‌المللی نیز به‌خوبی نشان می‌دهد که ایجاد شفافیت در ارکان قانونگذاری هر کشوری باعث ارتقای کیفیت قوانین و افزایش مشارکت نخبگان در خط‌مشی‌گذاری‌های مجلس و

همچنین کاهش فساد در این نهاد می‌شود.[۱] با ایجاد شفافیت در عملکرد نمایندگان، اعم از هزینه‌های نمایندگی، حقوق و مزایا، هدایای دریافتی، آرا، حضور و غیاب، رایزنی‌ها و به طور کلی شفافیت در تمامی ارکان مجلس، می‌توان از ایجاد قوانین مخل پیشرفت کشور جلوگیری کرد. شفافیت موجب می‌گردد تا ارتباطات دوسویه میان مردم و نمایندگان پارلمان افزایش یابد و این نکته خود یکی از اولویت‌های پارلمان‌های ملی کشورهای گوناگون برای شفاف‌سازی در عملکرد خود تلقی شده است.[۲]

در چند سال اخیر، پارلمان‌های دنیا با متنوع‌سازی شیوه‌ها و ابزار تقویت نظارت همگانی بر عملکرد قانونگذاران، تلاش کرده‌اند پل ارتباطی خود با شهروندان را تقویت کنند. نظارت همگانی بر عملکرد پارلمان و نمایندگان موجب افزایش سرمایه اجتماعی قوه مقننه خواهد شد و ارتقای کیفی نهاد پارلمان را موجب می‌شود.

علاوه بر این، شفافیت و اعلام عمومی اطلاعات باید به صورت منسجم، قابل بهره‌برداری و در قالب‌های ماشین‌خوان و ارزیابی‌پذیر برای اقدامات نظارتی و اطلاعی باشد، شفافیت در پارلمان نیاز به آزادی اطلاعات، دسترسی عموم به اسناد و اطلاعات پارلمانی و ضمانت قانونی برای دسترسی مردم به این اطلاعات دارد. اتحادیه بین‌المجالس[۳]، پارلمانی را دمکراتیک می‌داند که نماینده آحاد سیاسی و اجتماعی مردم باشد، در عملکرد خود شفاف باشد و مردم و گروه‌های ذی‌نفع بتوانند در آن مشارکت داشته باشند.

مهم‌ترین اقدام جهانی در این زمینه، ایجاد بیانیه شفافیت پارلمانی[۴] در سال ۲۰۱۲ میلادی است که هم اکنون به امضای بیش از ۷۰ کشور جهان رسیده است. این بیانیه شامل چهار محور اصلی است که خود شامل شاخص‌های بسیاری است. این چهار محور عبارتند از:

- ترویج و ترفیع فرهنگ شفافیت،
- شفاف‌سازی اطلاعات پارلمان،
- تسهیل دسترسی به اطلاعات پارلمانی،
- توانمندسازی امکان ارتباطات الکترونیکی برای دسترسی به اطلاعات پارلمانی.

در این بیانیه چارچوبی از مفاهیم و اصول مرتبط با مشارکت مدنی و نحوه ارائه داده‌ها و اطلاعات پارلمانی از طرف پارلمان عرضه شده است. این اعلامیه بیان می‌دارد که شفافیت پارلمان، شهروندان را قادر می‌کند که در مورد عملکرد نمایندگان آگاهی پیدا کنند و در فرایند قانونگذاری مشارکت کنند. همچنین شفافیت، نمایندگان را نسبت به مردم پاسخگو کرده و تضمین می‌کند که منافع شهروندان در پارلمان‌ها بیان شود.

---

1 . The Transparency and Accountability Initiative (Ed.) (2014). Open Government Guide. United Kingdom: The Transparency and Accountability Initiative.

۲. مصطفی دلاورپور اقدم، «پارلمان و حقوق شهروندی (۱) شیوه‌های نظارت همگانی بر فعالیت نمایندگان»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات سیاسی، اسفندماه ۱۳۹٤.

3. Inter-parliamentary Union

4. Declaration of Parliamentary Openness

اتحادیه بین‌المجالس، مهم‌ترین ارزش‌های پایه‌ای هر پارلمان را برشمرده است که در جدول ذیل قابل مشاهده است.[۱] همان‌طور که مشاهده می‌شود، شفافیت یکی از مهم‌ترین ارزش‌ها و اهداف پایه‌ای برای پارلمان است. رفتار نمایندگان و فرایندهای قانونگذاری در پارلمان باید قابل نظارت و پیگیری باشد و همچنین بستر لازم برای مشارکت مردم در این فرایندها مهیا شده باشد.

جدول ۱. ارزش‌های پایه‌ای پارلمان از منظر اتحادیه بین‌المجالس

ارزش‌های پایه پارلمان	توضیحات
نمایندگی	پارلمانی منتخب نماینده سیاسی و اجتماعی جامعه خود است که به طور مساوی فرصت را برای تمامی اعضای خود جهت انجام وظایفشان مهیا کند.
شفافیت	پارلمانی که برای ملت خود شفاف است و رفتار نمایندگان و فرایندهای قانونگذاری در آن قابل نظارت است.
قابل دسترس	به مشارکت‌گیری مردم و دیگر نهادهای مدنی در فرایندهای پارلمانی و قانونگذاری.
پاسخگویی	نمایندگان پارلمان که نسبت به حوزه انتخابیه خود و همچنین صداقت در رفتارهایشان پاسخگو هستند.
اثربخش	مؤثر در تمامی سطوح ملی، محلی و بین‌المللی ناظر به ارزش‌های پارلمانی.

شفافیت در پارلمان در سه حوزه اصلی باید نمود پیدا کند:[۲]

۱. انتشار اطلاعات در تمامی زمینه‌هایی که پارلمان و نمایندگان مسئولیت و وظیفه‌ای دارند نظیر جلسات صحن و کمیسیون‌ها، پیش‌نویس طرح‌ها و لوایح، فرایند تصویب قوانین، رایزنی نمایندگان پارلمان تا تصمیمات و نتایجی که پس از بحث و گفتگوی نمایندگان در جلسات به‌دست می‌آید، آرا و حضور و غیاب نمایندگان و...،

۲. در دسترس بودن اسناد برای دسترسی آسان به اطلاعات پارلمانی،

۳. مبانی قانونی برای اجرایی شدن حق مردم در راستای دسترسی به اطلاعات پارلمانی.

بر اساس مفاهیم شفافیت پارلمانی، فرایند تصمیم‌سازی در پارلمان‌ها باید شفاف باشد. تصمیم در رابطه با تصویب یا رد یک لایحه یا طرح و یا اختیار استفاده از بودجه برای دولت و یا نظارت‌هایی که پارلمان بر قوه مجریه انجام می‌دهد همگی باید شفاف و قابل نظارت همگانی باشد. علاوه بر این، روابط مستمر بین مردم و پارلمان زمانی وجود خواهد داشت که دسترسی و فرصت‌ها به صورت قانونی و رسمی برای مردم فراهم شود تا اطلاعات مربوط به آنچه که در پارلمان روی می‌دهد را به‌دست آورند.

1. Beetham, D. (2007). Parliament and Democracy in the twenty-first Century: A Guide to Good Practice (Repr). Geneva: Inter-parliamentary Union.
2. Parsojo, E. Prof. (Ed.). Handbook on Transparency and Accountability of Parliament: UNDP Parliamentary Support Program.

شفافیت پارلمانی ابعاد گوناگونی دارد که سازمان‌ها و نهادهای مختلف متناسب با پارلمان کشور خود این ابعاد را تبیین کرده‌اند. برای مثال شبکه شفافیت پارلمانی آمریکای لاتین[1] مؤلفه‌های ارزیابی پارلمانی را در موارد ذیل ارائه کرده است:

- امور عملکردی پارلمان
- مکانیسم‌های مشارکت مردمی شهروندان و پاسخگویی
- قانون و مقررات
- بودجه و مدیریت اداری پارلمان

و یا سازمان دمکراتیک ملی[2] در سامانه جستجوگر اطلاعات شفافیت پارلمانی[3]، ابعاد دیگری را برای مؤلفه‌های شفافیت پارلمانی مشخص کرده است:

- شفافیت صحن علنی پارلمان
- شفافیت کمیسیون‌های پارلمان
- دسترسی شهروندان به اطلاعات پارلمانی
- شفافیت امور اداری پارلمان
- مشارکت شهروندان
- اخلاقیات پارلمانی

در تحقیقات انجام شده از میزان دسترسی مردم به اطلاعات پارلمان‌های کشورهای عضو اتحادیه اروپا و دیگر پارلمان‌ها،[4] موارد ذیل مشخص شده است:

- پارلمان‌ها تمایل دارند که خود را با فناوری‌های مدرن اطلاعاتی و ابزارهای اطلاعات و فناوری ارتباطات (ICT) وفق دهند به همین جهت داده‌های خود را به راحتی از طریق وب‌سایت‌ها منتشر می‌کنند. این داده‌ها شامل اطلاعاتِ به‌روز و همراه جزئیات از عملکردها و فعالیت‌ها، به خصوص فرایندهای قانونی پارلمان‌ها است،
- اساساً جلسات صحن علنی پارلمان برای عموم مردم باز و قابل دسترس است که البته حق پارلمان‌ها برای برگزاری برخی از جلسات خود به صورت غیرعلنی محفوظ است،
- پارلمان‌ها با پخش زنده از کانال تلویزیونی و یا پخش زنده اینترنتی از جلسات خود تلاش می‌کنند تا دسترسی مردم به اطلاعات پارلمانی را تسهیل کنند،
- علاوه بر این پارلمان‌ها معمولاً صندلی‌های مشخصی را برای مراجعه‌کنندگانی که قصد دارند مذاکرات را از نزدیک نظاره کنند، رزرو می‌کنند،

1. Legislative Transparency Network of Latin America - https://www.transparencialegislativa.org/
2. National Democratic Institute
3. Legislative Openness Data Explorer - https://beta.openparldata.org/
4. Izabela Jędrzejowska, Democratic scrutiny, transparency, and modalities of vote in the National Parliaments of the Member States and in the European Parliament, European Parliament.

– به طور معمول جلسات کمیسیون‌های پارلمان‌ها و رأی‌گیری آنها به روی عموم مردم باز بوده، مگر آنکه کمیسیون بخشی از جلسه یا تمام جلسه را بر اساس قواعد از پیش اعلام شده، غیرعلنی اعلام کند.

طبعاً این نکته مد نظر خواهد بود که همه پارلمان‌ها قواعدی برای برگزاری جلسات غیرعلنی خود دارند و متناسب با آن از انتشار اطلاعات و آرا آن جلسات خودداری می‌کنند، اما اصل بر شفافیت تمامی جلسات است و برگزاری جلسات غیرعلنی و یا رأی‌گیری به صورت مخفی نیز طبق قواعد از پیش اعلام شده برگزار می‌شود.

شفافیت آرای نمایندگان پارلمان

شفافیت آرا یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌هایی است که هر پارلمان خواسته یا ناخواسته در خصوص انتشار اطلاعات آن تصمیماتی اخذ کرده است. در این خصوص مقالات مختلف و همچنین بحث‌های گوناگونی در دنیا ارائه شده است تا نحوه ارائه داده‌های آرای نمایندگان را مشخص کنند.

می‌توان عنوان کرد که رأی هر نماینده به طرح‌ها و لوایح و تأیید یا رد صلاحیت‌ها و...، نتیجه نهایی و خروجی تمامی جلسات پارلمان و مشاوره‌ها و مطالعات و فعالیت‌های یک نماینده است، به همین دلیل دانستن آرای نمایندگان برای مردمی که این نمایندگان را انتخاب کرده‌اند، امکان ارزیابی عملکرد نماینده را فراهم می‌کند. نکته قابل توجه این مسئله این است که مادامی‌که شفافیت آرا وجود نداشته باشد، امکان ارتقای پاسخگویی نمایندگان و شناسایی مصادیق تعارض منافع در پارلمان وجود نخواهد داشت.

دسترسی به سوابق رأی‌دهی تمامی نمایندگان پارلمان و همچنین اطلاعات مربوط به رأی‌های ممتنع و غیبت‌ها در رأی‌دهی، از ویژگی‌های مهمی است که هر پارلمان شفاف باید دارا باشد. این نکته بسیار حائز اهمیت است که در بسیاری از پارلمان‌های جهان، پیش‌فرض بر انتشار و علنی بودن آرای نمایندگان است (البته با سازوکارهای مخصوص به هر پارلمان) مگر آنکه مواردی خاص و یا ملاحظات امنیتی باعث شود تا نتایج رأی‌گیری علنی نشود.

برای مثال، بر اساس اصول پارلمان دمکراتیک در آفریقای جنوبی، «پارلمان باید هرگونه استثنا در خصوص مخفی بودن یا علنی بودن رأی‌گیری را از قبل به عموم اعلام کند».[1] این موضوع در بیانیه پارلمان باز نیز به عنوان یکی از اصول اساسی شناخته شده است. این بیانیه در قسمت ثبت و انتشار آرای نمایندگان پارلمان، این اصل را بدین شرح توضیح داده است: «به منظور اطمینان از پاسخگویی نمایندگان به مؤکلین خود نسبت به آرایشان در جلسات پارلمان، پارلمان باید استفاده از رأی‌گیری صوتی در جلسات صحن علنی را به حداقل رسانده و از روش رأی‌دهی مبتنی بر اسامی۲ و یا رأی‌گیری

1 . Benchmarks for Democratic Legislatures in Southern Africa, Article pp.5.6.1

۲. نوعی از انتشار آراي نمایندگان است که رأی هر کدام از نمایندگان مقابل نام نماینده ثبت می‌گردد.

الکترونیکی در بیش‌تر موارد استفاده کند، همچنین باید سوابق رأی‌دهی اعضای پارلمان در جلسات صحن علنی و کمیسیون‌ها را ثبت کرده و در دسترس عموم قرار دهد. به طور مشابه، پارلمان باید استفاده از واگذاری حق رأی را به حداقل برساند تا هنجارهای شفافیت و پاسخگویی دمکراتیک زیر سؤال نرود».[۱]

این در حالی است که بر اساس قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، پیش‌فرض بر اعلام عمومی نشدن آرای نمایندگان است.[۲] به بیان دیگر، آرای نمایندگان جز در مواردی که قانون آیین‌نامه داخلی مجلس حکم به مخفی بودن آن داده است، در همه موارد ثبت و ضبط می‌گردد و مخفی نیست، اما اعلام عمومی نیز نمی‌شود.

روش‌های مختلف رأی‌گیری

رأی‌گیری در پارلمان‌های مختلف به روش‌های گوناگونی انجام می‌گیرد. هرکدام از انواع روش‌ها متناسب با آیین‌نامه‌های داخلی و قواعد و قوانین هر پارلمان ساختار می‌یابند و هرکدام سازوکار مشخصی پیدا می‌کنند.

اغلب پارلمان‌ها تلاش می‌کنند تا رأی‌گیری خود را از طریق تجهیزات الکترونیکی انجام دهند تا هم شمارش آرا با سرعت بیش‌تری صورت گیرد و هم انتشار و در دسترس قرار دادن اطلاعات رأی‌گیری برای عموم نیز راحت‌تر باشد. با توجه به پیچیدگی رأی‌دهی کاغذی و شمارش برگه‌های رأی، رأی‌گیری الکترونیکی به یکی از روش‌های غالب مبدل شده است که موجب می‌شود امکان ارائه اطلاعات رأی‌گیری هر فرد را به عموم مردم فراهم نماید. علاوه‌بر رأی‌گیری الکترونیکی، انواع دیگری از رأی‌گیری در پارلمان‌های مختلف وجود دارد. انواع روش‌های مختلف رأی‌گیری در جدول ذیل مشاهده می‌شود.

1 . Declaration on Parliamentary Openness, Article 20

۲. مبحث سوم از فصل سوم باب اول آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی.

جدول ۲. روش‌های متنوع رأی‌گیری در پارلمان‌ها

نوع رأی‌گیری	توضیحات
رأی‌گیری با بالا بردن دست[1]	در این نوع رأی‌گیری نمایندگان با بالا بردن دست یا پایین نگاه داشتن دست خود موافقت و مخالفت خود را اعلام می‌کنند. در واقع در این نوع رأی‌گیری تنها تعداد موافقین مد نظر است.
رأی‌گیری به‌وسیله قیام و قعود[2]	در این نوع رأی‌گیری نمایندگان با ایستادن موافقت خود را نسبت به موضوع اعلام می‌کنند. همانند رأی‌گیری با بالا بردن دست‌ها، در این نوع رأی‌گیری نیز تعداد موافقین مد نظر است.
رأی‌گیری با تقسیم‌بندی پارلمان[3]	در این روش رأی‌گیری، مکان‌های مشخصی در پارلمان برای موافقین و مخالفین مشخص می‌گردد. نمایندگان موافق و مخالف هرکدام به صورت فیزیکی به قسمت‌های مشخص‌شده پارلمان می‌روند و با حضور خود در این مکان‌ها، رأی خود را اعلام می‌کنند.
رأی‌گیری با برگه[4]	در این نوع رأی‌گیری، هرکدام از نمایندگان یکی از برگه‌های سرخ، زرد و یا سبز را (در پارلمان‌های مختلف، رنگ برگه‌ها متغیر است) به عنوان مخالف، ممتنع یا موافق، بدون نوشتن نام خود، درون گلدان می‌اندازند. از این نوع رأی‌گیری معمولاً برای رأی‌گیری‌های مخفی و غیرعلنی استفاده می‌شود. نوع دیگری از این نوع رأی‌گیری زمانی است که اسامی نمایندگان بروی هر برگه رأی چاپ شده است و نماینده با اعلام نظر خود درون برگه و امضای آن، برگه رأی را درون گلدان مخصوص می‌اندازد.
رأی‌گیری شفاهی[5]	در این نوع رأی‌گیری، رئیس جلسه اسامی نمایندگان را به ترتیب حروف الفبا قرائت می‌کند و نمایندگان با گفتن «موافق»، «مخالف» یا «ممتنع»، رأی خود را اعلام می‌کنند.
رأی‌گیری بدون ابراز مخالفت	زمانی که رئیس جلسه موضوعی را برای نظرخواهی از نمایندگان اعلام کند و کسی از نمایندگان مخالفت نکند. در این حالت همگی به عنوان موافق یا ممتنع شناخته می‌شوند و موضوع مورد نظر تصویب می‌شود.

به هر نوعی از رأی‌گیری که مردم بتوانند فرایند و نتیجه رأی‌گیری را چه به صورت حضوری و چه از طریق پخش زنده تلویزیونی یا اینترنتی مشاهده کنند، رأی‌گیری باز[6] گفته می‌شود. زمانی‌که پارلمان، نتیجه رأی‌گیری را به‌همراه اسامی نمایندگان منتشر کند، به این نوع رأی‌گیری، رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی[7] گفته می‌شود. در این روش، اسامی نمایندگان بر اساس حروف الفبا مرتب می‌شود و نوع رأی هر نماینده در مقابل اسم او به نمایش در می‌آید. نتایج رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، بر اساس قوانین مربوط به هر پارلمان در قالب‌های مختلفی در وب‌سایت پارلمان یا در روزنامه رسمی منتشر می‌شود.

1 . Show of Hands Vote
2 . Voting By Rising or Remained Seated
3 . Division Vote
4 . (Secret) Ballot Vote
5 . Verbal Vote, Voice Vote
6. Open Vote
7 . Roll-call Voting

به عبارت دیگر رای‌گیری مبتنی بر اسامی نحوه نمایش آرای نمایندگان است. انواع ابراز رأی نمایندگان نیز عبارتست از: رأی‌گیری الکترونیکی، رأی‌گیری شفاهی، رأی‌گیری همراه با برگه، رأی‌گیری به وسیله تقسیم‌بندی پارلمان، رأی‌گیری با قیام و قعود و رأی‌گیری با بلندکردن دست.

ارائه داده‌های نتایج رأی‌گیری در هر پارلمان متفاوت است. برخی از پارلمان‌ها صرفاً به اعلام اسامی نمایندگان و نوع رأی‌داده شده آنان در وب‌سایت پارلمان بسنده می‌کنند. برخی دیگر از پارلمان‌ها تلاش می‌کنند تا داده‌های رأی‌گیری نمایندگان را به همراه فرمت‌های گوناگونی برای مردم عرضه کنند تا تحلیل و بررسی رفتار رأی‌دهی نمایندگان راحت‌تر و دقیق‌تر صورت گیرد.

ارائه داده‌ها و اطلاعات آرای نمایندگان بدون استفاده از فرمت‌های استاندارد داده باز[1] موجب می‌شود که سازمان‌های ناظر بر پارلمان[2] و گروه‌های مردمی که از این اطلاعات برای تحلیل رفتار رأی‌دهی نمایندگان استفاده می‌کنند، اطلاعات را به صورت دستی وارد کرده و به‌تبع بی‌دقتی بالا رفته و تحلیل‌های مناسبی از عملکرد نمایندگان ارائه نگردد. فرمت‌های استاندارد داده باز، استانداردهای مشخصی را برای ارائه داده از طرف ارائه‌دهنده تعیین می‌کند تا اطلاعات ارائه شده ماشین‌خوان بوده و شرائط تحلیل و استفاده مجدد از داده فراهم شود. پارلمان‌ها نیز به عنوان یکی از مهم‌ترین ارائه‌دهندگان داده‌های پارلمانی، به ارائه داده‌های خود در قالب استانداردهای داده باز تشویق شده‌اند[3].

پارلمان ایتالیا یکی از موفق‌ترین پارلمان‌ها در ارائه داده‌های پارلمانی است که در قسمت تجربیات بین‌المللی به ویژگی‌های ارائه داده این پارلمان پرداخته شده است.

تجربیات بین‌المللی شفافیت آرا در پارلمان

شفافیت آرا در پارلمان‌های کشورهای مختلف با قوانین و شیوه‌های گوناگونی حمایت شده است. هر پارلمان مطابق با قواعد و آیین‌نامه‌های خود سازوکارهای ایجاد شفافیت در آرا را در جایگاه‌های مختلف نظیر کمیسیون‌ها و صحن علنی مشخص ساخته است.

رأی‌گیری علنی و قابل دسترس برای مردم (رأی‌گیر باز و عمومی) امروزه بیش از پیش در کشورهای مختلف جهان مورد توجه قرار گرفته است. در رومانی، رأی‌گیری به طور الکترونیکی و باز در جلسات صحن علنی برگزار می‌شود و نتایج آرا در وب‌سایت پارلمان منتشر می‌َشود. شهروندان قادر به نظارت بر رأی‌دهی هریک از نمایندگان بوده و همچنین با پخش ویدئوهای جلسات صحن علنی، امکان کشف تخلفات در رأی‌گیری و یا نقض آیین‌نامه‌های اجرایی فراهم شده است.[4] آرژانتین نیز رأی‌گیری مبتنی بر اسامی را به

1. Open Data
2. Parliamentary Monitoring Organization
3. Declaration of Parliamentary Openness, Articles pp.35-38.
4 . http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=208

عنوان جزئی از روش‌های اعلام نتایج رأی‌گیری خود تصویب کرده است.[۱]

با وجود اینکه بسیاری از پارلمان‌ها تلاش کرده‌اند تا داده‌ها و اطلاعات خود را همسان با استانداردهای به‌روز ارائه دهند، اما برخی از پارلمان‌ها نیز اطلاعات پارلمانی خود را به‌درستی در اختیار مردم قرار نمی‌دهند. این مسئله موجب نشده تا مردم از نظارت بر نمایندگان در کشورهای گوناگون منصرف شوند. سازمان‌های مردمی نظیر سازمان‌های ناظر بر پارلمان تلاش می‌کنند تا این اطلاعات را خود از طریق اخبار و یا پخش زنده رادیویی یا تلویزیونی استخراج کنند و سپس داده‌ها را به طور دستی وارد کرده و تحلیل آن‌را در اختیار مردم قرار دهند. سازمان‌های ناظر بر پارلمان، سازمان‌هایی غیردولتی‌اند که از شهروندانی مستقل از پارلمان‌ها، دولت‌ها و شرکت‌های تجاری با هدف افزایش آگاهی‌های عمومی، دستیابی به درکی از فعالیت‌های پارلمان و افزایش مشارکت شهروندان با پارلمان‌ها تشکیل شده‌اند.[۲]

برای مثال «مرصَد مجلس»[۳و۴] یک سازمان مردم‌نهاد در تونس است که کار خود را با عکس گرفتن از جلسات علنی برای پیگیری میزان مشارکت نمایندگان در صحن علنی شروع کرد. هم اکنون این سازمان در وب‌سایت خود، حضور و غیاب نمایندگان پارلمان، خلاصه جلسات کمیسیون، آرای نمایندگان، اسناد پارلمانی و دیگر اطلاعات پارلمانی را منتشر می‌کند. درحالی که این وظیفه خودِ پارلمان است که چنین اطلاعاتی را در اختیار مردم بگذارد، این سازمان ناظر بر پارلمان، این خلأ را به‌خوبی برای مردمِ خود پر کرده است.

در این قسمت به بررسی تجربه برخی از کشورها در شفافیت آرا همراه با بررسی قواعد و قوانین رأی‌گیری در آن کشورها پرداخته شده است.

پارلمان اروپا

پارلمان اروپا یکی از نهادهایی است که برای شفافیت و دسترسی مردم به اطلاعات پارلمانی به طور مناسبی پیش‌قدم شده است. نه تنها در ارائه اطلاعات آرای نمایندگان، بلکه در دیگر عرصه‌های شفافیت پارلمانی نظیر مشروح مذاکرات کمیسیون‌ها و پخش زنده آنها و... نیز اقدامات مطلوبی انجام داده است.

بر اساس آیین‌نامه داخلی پارلمان اروپا،[۵] رأی‌گیری نهایی بر روی هر طرح و یا لایحه‌ای در فرایند قانونگذاری، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است. رأی‌گیری برای بررسی و اصلاحات بر روی اسناد مهم اتحادیه اروپا نیز با همین شیوه انجام می‌گیرد که این امر موجب شده تا درجه بالایی از شفافیت در

---

1. Jones, Mark, Hwang, Wonjae. Majority Cartels, Distributive Politics, and Inter-Party Relations in a Unidimensional Legislature: the Argentine Chamber of Deputies, 2003.

۲. ابوالقاسم رجبی و دیگران، «گزارش پارلمان الکترونیک سال ۲۰۱۶: ۱. شاخص‌های پارلمان الکترونیکی»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات ارتباطات و فناوری های نوین(گروه فناوری اطلاعات و ارتباطات)، بهمن ۱۳۹۶.

3. https://majles.marsad.tn

٤. مرصد مجلس، مرصد بلدیه (پیگیری و شفافیت دولت‌های محلی) و مرصد المیزانیه (پیگیری و شفافیت بودجه)، پروژه‌های سازمان دیگری به نام «البوصله» به معنای قطب‌نما، هستند.

198-p. http://www.europarl.europa.eu/sides/getLastRules.do?language=en&reference=RULE5.

رابطه با نحوه رأی‌دهی نمایندگان و احزاب به‌وجود آید. نتایج آرا همراه با اسامی نمایندگان یک روز بعد از رأی‌گیری بر روی اینترنت قرار می‌گیرد. همچنین پخش زنده جلسات موجب می‌شود حتی زمانی که پارلمان از روش رأی‌گیری با نشان دادن دست استفاده می‌کند نیز بتوان رفتار نمایندگان را رصد کرد. در جلسات کمیسیون نیز اصل بر این است که تمامی جلسات برای مردم قابل دسترسی باشد و مردم بتوانند در آن جلسات شرکت کنند، ولی ممکن است که برخی از جلسات با تصمیم کمیسیون‌ها غیرعلنی برگزار گردد. در جدول ذیل به انواع رأی‌گیری در اتحادیه اروپا پرداخته شده است.

جدول ۳. انواع رأی‌گیری در اتحادیه اروپا

پارلمان اروپا	رأی‌گیری با بلند کردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه
صحن علنی	در آخرین مرحله از رأی‌گیری طرح‌ها یا لوایح، تعداد آرا با این روش شمارش می‌شوند	زمانی که رئیس جلسه تصمیم بگیرد که الکترونیکی رأی‌گیری شود، این رأی‌گیری به صورت رأی‌گیری مبتنی بر اسامی صورت می‌گیرد. همچنین حداقل ۴۰ تن از نمایندگان یا احزاب سیاسی می‌توانند درخواست رأی‌گیری الکترونیکی را بدهند	آخرین مرحله از فرایند قانونگذاری همیشه رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است. همین رویه برای انتخابات کمیسیون و رأی اعتماد در کمیسیون‌ها نیز اجرا می‌شود.[1]	در انتخابات‌هایی که در پارلمان برای انتخاب افرادی خاص نظیر رئیس پارلمان اروپا یا نائب‌رئیس آن اجرا می‌شود از این روش استفاده می‌گردد. همچنین اگر یک‌پنجم نمایندگان حاضر درخواست دهند، رأی‌گیری به صورت مخفی انجام می‌گیرد. طبق ماده (۱۶۹) آیین‌نامه، این درخواست نمایندگان باید قبل از آغاز رأی‌گیری انجام شود. همچنین «درخواست برای رأی‌گیری به صورت مخفی» نسبت به «درخواست برای رأی‌گیری مبتنی بر اسامی» اولویت دارد.
کمیسیون‌ها	در آخرین مرحله رأی‌گیری، آرا موافقان شمارش می‌شود.	نحوه رأی‌گیری مبتنی بر صلاحدید رئیس جلسه تعیین می‌شود.	بر اساس ماده (۱۹۵) آیین‌نامه، با درخواست یک‌چهارم نمایندگان، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی خواهد بود.	برای انتخاب افراد خاص مطابق با ماده (۱۶۹) آیین‌نامه

تصویر زیر[2] قسمتی از نتایج رأی‌دهی نمایندگان پارلمان اروپاست که توسط سازمان ناظر بر پارلمان VoteWatch با استفاده از اطلاعات فراهم شده از طریق وب‌سایت پارلمان اروپا ایجاد شده است. وضعیت رأی‌دهی هر نماینده با تفکیک ملیت و حزبی که در آن عضو هستند در این صفحه مشخص شده است.

۱. مواد (۱۰۶) و (۱۰۷) آیین‌نامه داخلی پارلمان اروپا.

2 . http://www.votewatch.eu/en/term8-eu-kosovo-stabilisation-and-association-agreement-procedures -for-its-application-draft-legislative-r.html

شکل ۱. ارائه نتایج رأی‌دهی نمایندگان پارلمان اروپا

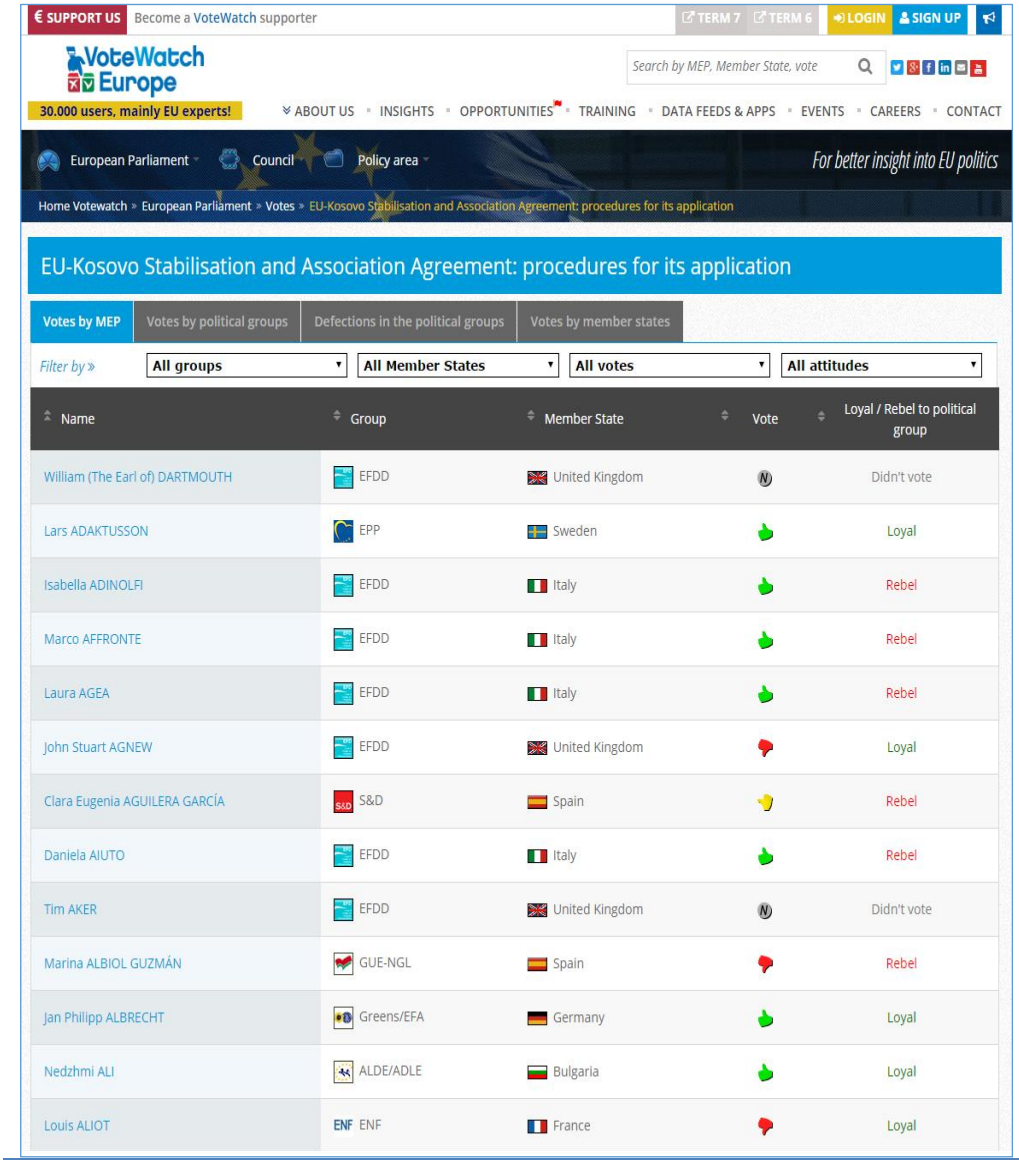

کانادا، مجلس نمایندگان

در پارلمان کانادا، تمامی اطلاعات و اسناد مرتبط با طرح‌ها و لوایح، اگر محرمانه نباشند، از طریق وب‌سایت پارلمان منتشر می‌شوند. تمامی مذاکرات و مباحث مجلس نمایندگان نیز از طریق شبکه جهانی وب قابل دسترسی است. اغلب جلسات کمیسیون‌ها، عمومی هستند و برخی از جلسات نیز از طریق وب‌سایت پخش می‌شوند که در این صورت خلاصه جلسات که شامل آرای نمایندگان و اسناد مرتبط است، به صورت آنلاین در دسترس عموم قرار می‌گیرند.

نکته قابل توجه در ارائه اطلاعات آرای نمایندگان پارلمان کانادا این است که هرکدام از نمایندگان، یک صفحه اختصاصی برای خود در وب‌سایت پارلمان دارند که وضعیت رأی‌دهی هرکدام از آنها در پارلمان

در پروفایل شخصی آنها به‌روز می‌شود و مردم می‌توانند از وضعیت رأی‌دهی هرکدام از نمایندگان در طول دوره نمایندگی او اطلاع یابند. اطلاعات آرا و مذاکرات کمیسیون‌ها نیز تا قبل از آنکه در اینترنت قرار گیرند، اگر مربوط به جلسه محرمانه‌ای نباشند، از طریق کتابخانه پارلمان برای عموم در دسترس است. اطلاعات رسمی رأی‌دهی پارلمان نیز از طریق مجله رسمی مجلس نمایندگان به صورت آنلاین یا در کتابخانه پارلمان موجود است. در جدول ذیل نوع رأی‌دهی در مجلس نمایندگان کانادا قابل مشاهده است.

جدول ۴. انواع رأی‌گیری در پارلمان کانادا

نوع رأی گیری	توضیحات
رأی‌گیری با بلندکردن دست	این نوع رأی‌گیری به طور خاص در جلسات کمیسیون‌ها استفاده می‌شود
رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	زمانی که نتایج رأی‌دهی بر اساس تقسیم‌بندی پارلمان مبهم باشد، ممکن است که برخی نمایندگان رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان همراه با ثبت آرا[1] را درخواست کنند. در این نوع رأی‌گیری هر نماینده باید بایستد و رأی او ثبت می‌شود.
رأی‌گیری بدون مخالفت	در تصویب طرح، پیشنهاد و غیره بدون مخالفت، زمانی که نمایندگان پارلمان در خصوص موضوع مطرح شده سکوت کنند، نظر نمایندگان مثبت در نظر گرفته می‌شود.
رأی‌گیری شفاهی	زمانی‌که نمایندگان نظر خود را با بله یا خیر مطرح می‌سازند (در این روش آرا هر نماینده اعلام نمی‌گردد)

سازمان ناظر بر پارلمان کانادا (OpenParliament.ca) نیز یکی از سازمان‌هایی است که با استفاده از داده‌هایی که پارلمان کانادا در اختیار عموم قرار می‌دهد، توانسته است نه تنها آرای نمایندگان، بلکه بسیاری از اطلاعات پارلمانی را نیز برای مردم و دیگر نخبگان ساده‌سازی کرده و در اختیار آنها قرار دهد. تصویر زیر نمونه‌ای از ارائه داده‌های آرای نمایندگان پارلمان کانادا را نشان می‌دهد که نوع رأی‌دهی هرکدام از نمایندگان به تفکیک حزب و مجموع آرا مثبت و منفی مشخص‌شده است.

1 . Recorded Division

شکل ۲. ارائه نتایج تحلیلی رأی‌دهی نمایندگان پارلمان کانادا[1]

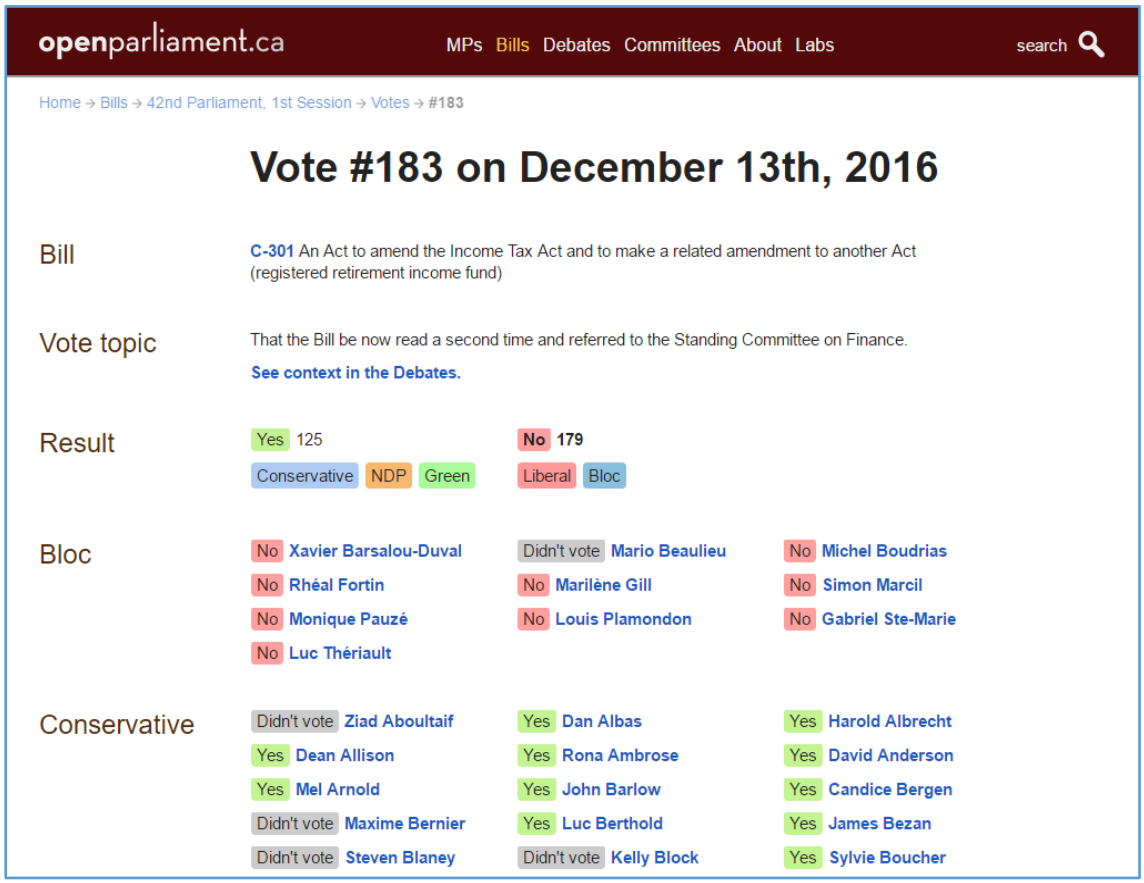

جمهوری چک

وب‌سایت پارلمان جمهوری چک[2] از جمله بهترین وب‌سایت‌های ارائه اطلاعات آرای نمایندگان است. در این وب‌سایت نتایج تمامی رأی‌گیری‌های صحن علنی پارلمان از جمله رأی‌گیری بر روی پیشنهاد تغییر دستور جلسه تا رأی‌گیری بر روی طرح‌ها و لوایح به تفکیک هر نماینده بارگذاری شده است. این اطلاعات به فاصله کم‌تر از یک‌ماه از برگزاری جلسات صحن علنی بر روی وب‌سایت پارلمان و با تفکیک اسامی نمایندگان و حزب آنان قرار می‌گیرد. همچنین تمامی اطلاعات مرتبط با فرایند قانونگذاری را می‌توان در این وب‌سایت مشاهده کرد. البته این نکته قابل ذکر است که اگر جلسه‌ای غیرعلنی برگزار گردد، نتایج آرا نیز منتشر نمی‌گردد. در جدول زیر انواع روش‌های رأی‌گیری در پارلمان این کشور قابل مشاهده است.

1 . http://openparliament.ca/votes/42-1/183/
2 . http://www.psp.cz/sqw/hlasovani.sqw

جدول ۵. انواع رأی‌گیری در جمهوری چک

نوع رأی گیری	توضیحات
رأی‌گیری با بلندکردن دست	زمانی که از وسایل الکترونیکی استفاده نشود، از این روش استفاده می‌شود
رأی‌گیری الکترونیکی	نمایندگان به طور معمول از این روش برای شرکت در رأی‌گیری استفاده می‌کنند مگر آنکه بر اساس قانون، یا با تصویب نوع دیگری از رأی‌گیری توسط پارلمان، به شیوه‌ای دیگر صورت گیرد. سیستم رأی‌گیری پارلمان، با صفحه نمایش، نوع رأی‌دهی هرکدام از نمایندگان را نشان می‌دهد.
رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	بر اساس حروف الفبا، نام نمایندگان خوانده می‌شود و هرکدام از نمایندگان باید یکی از پاسخ‌های «موافق»، «مخالف» و «امتناع از رأی‌دهی» را اعلام کنند. هرکدام از پاسخ‌ها به وسیله رئیس جلسه تکرار می‌شود. هر اقدام دیگری از نمایندگان، به امتناع از رأی‌دهی تلقی می‌شود.
رأی‌گیری با برگه	از برگه‌های رأی‌دهی برای انتخاب رئیس و نائب رئیس پارلمان و همچنین رؤسای کمیسیون‌ها استفاده می‌گردد. این نوع رأی‌گیری مخفیانه است. دیگر حالت‌های رأی‌دهی مخفیانه به وسیله قانون یا با صلاحدید پارلمان مشخص می‌گردند.

همان‌طور که در شکل ۳ مشخص شده است[1]، آرای هرکدام از نمایندگان در وب‌سایت پارلمان نمایش داده شده است.

1. http://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?g=67026&l=cz

شکل ۳. ارائه اطلاعات رأی‌دهی نمایندگان در جمهوری چک

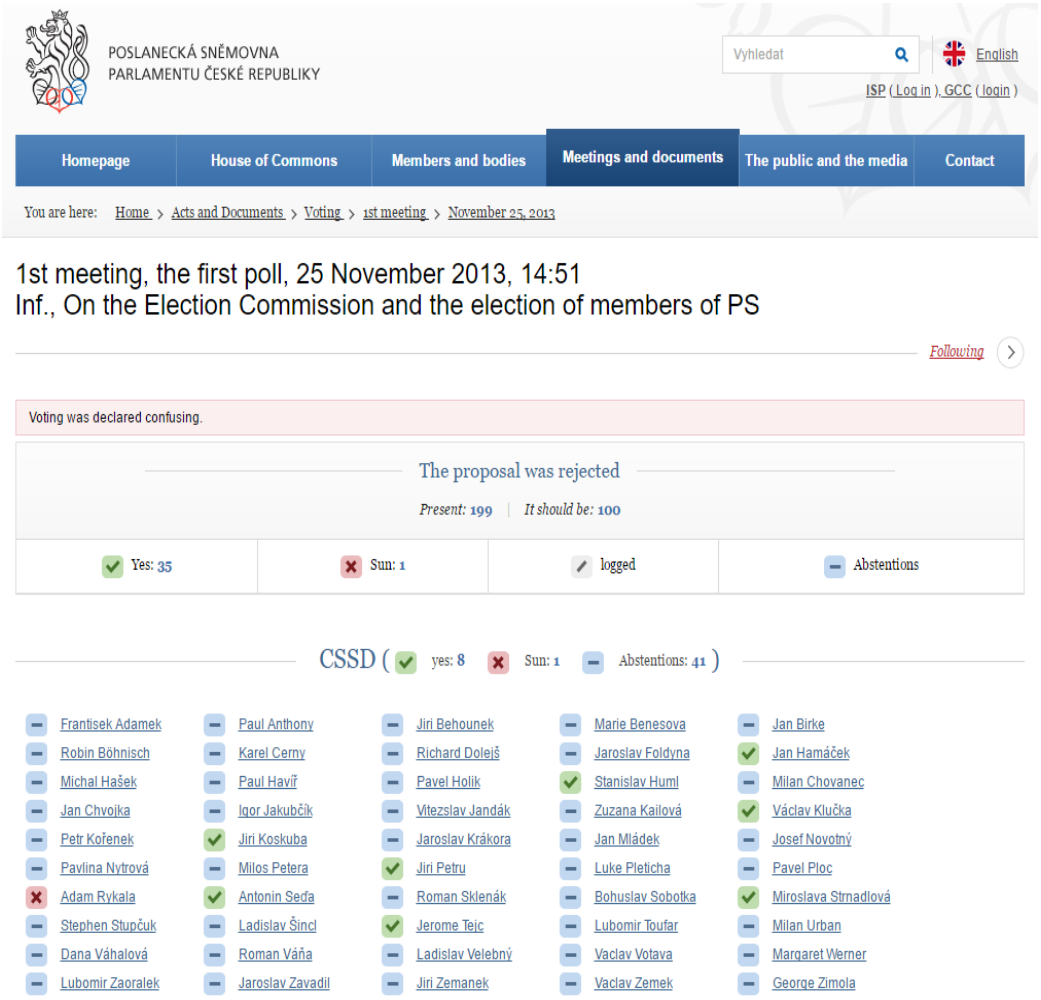

دانمارک

بر اساس قوانین و آیین‌نامه داخلی پارلمان دانمارک، تمامی رأی‌گیری‌های صحن علنی بجز جلساتی که به طور غیرعلنی برگزار می‌گردند، همگی بر روی وب‌سایت این پارلمان بارگذاری می‌شود. رأی‌گیری بر طرح‌ها و لوایح و اصلاحات قوانین به تفکیک میزان رأی‌دهی موافق، مخالف و غایب هر حزب، نحوه رأی‌دهی هر نماینده، اسامی نمایندگان غایب در رأی‌گیری و همچنین انتشار اسامی نمایندگانی که در حال حاضر در مأموریت هستند، از سال ۲۰۰۴ به طور ماهیانه، از اطلاعاتی است که وب‌سایت این پارلمان در اختیار عموم قرار می‌دهد.

آرای نمایندگان در رأی‌گیری‌های کمیسیون‌ها معمولاً منتشر نمی‌گردد مگر آنکه اعضای کمیسیون انتشار آرا را تصویب کنند. البته نتایج رأی‌گیری کمیسیون‌ها بر روی موضوعات مختلف به طور کلی در وب‌سایت منتشر می‌گردد. در جدول زیر انواع رأی‌گیری در این پارلمان توضیح داده شده است.

جدول ۶. انواع رأی‌گیری در پارلمان دانمارک

نوع رأی گیری	توضیحات
رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری الکترونیکی یکی از مرسوم‌ترین نوع رای‌گیری‌ها در پارلمان دانمارک است.
رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	۱. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی به وسیله رأی‌گیری شفاهی (قرائت اسامی نمایندگان)، ۲. رأی‌گیری با وسایل الکترونیکی که نتایج آن همراه با اسامی نمایندگان ذخیره می‌شود.
رأی‌گیری با قیام و قعود	رأی‌گیری به همراه قیام و قعود نمایندگان.

در شکل ۴ رأی هر نماینده نسبت به موضوع مطرح شده در صحن پارلمان دانمارک مشخص شده است[1].

شکل ۴. ارائه اطلاعات رأی‌دهی نمایندگان در پارلمان دانمارک

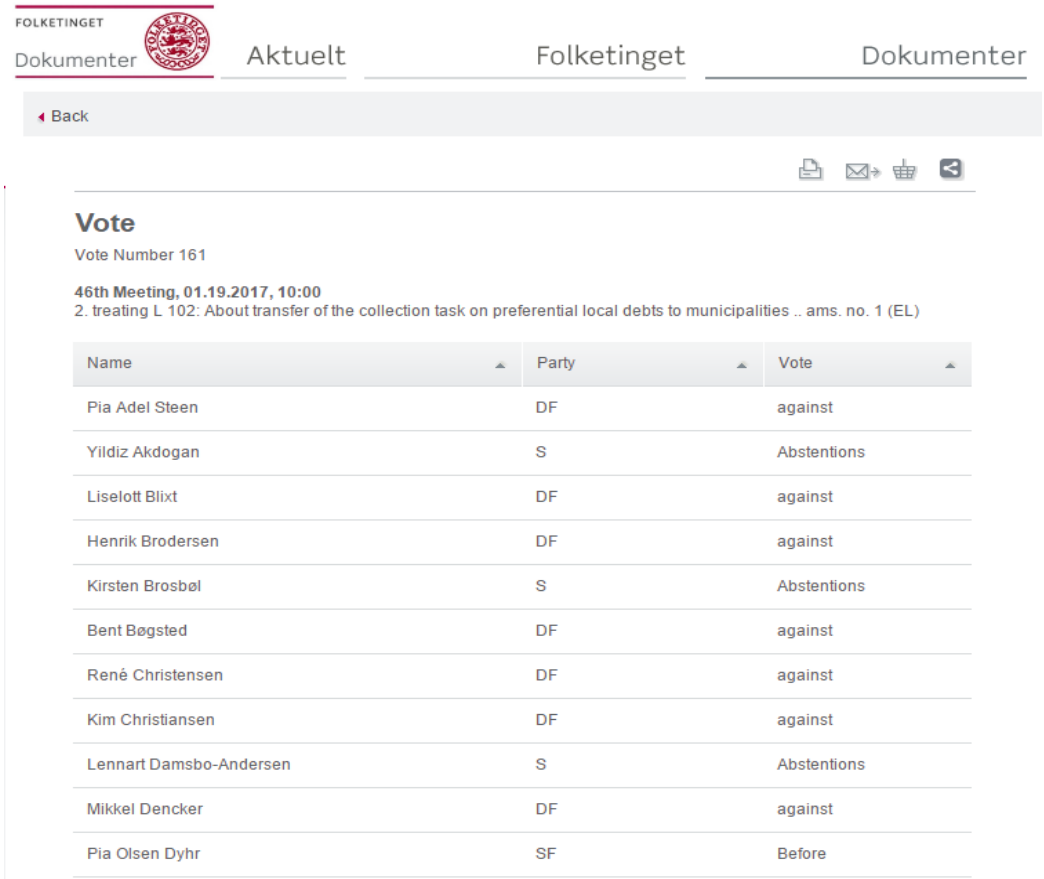
FOLKETINGET Dokumenter Aktuelt Folketinget Dokumenter

Back

Vote

Vote Number 161

46th Meeting, 01.19.2017, 10:00
2. treating L 102: About transfer of the collection task on preferential local debts to municipalities .. ams. no. 1 (EL)

Name	Party	Vote
Pia Adel Steen	DF	against
Yildiz Akdogan	S	Abstentions
Liselott Blixt	DF	against
Henrik Brodersen	DF	against
Kirsten Brosbøl	S	Abstentions
Bent Bøgsted	DF	against
René Christensen	DF	against
Kim Christiansen	DF	against
Lennart Damsbo-Andersen	S	Abstentions
Mikkel Dencker	DF	against
Pia Olsen Dyhr	SF	Before

1 . http://www.ft.dk/samling/20161/afstem/161.htm

انگلستان

در مجلس نمایندگان انگلستان، مشروح مذاکرات روزانه همراه با لیست آرای نمایندگان به طرح‌ها و لوایح، در نسخه‌های الکترونیکی و آماده چاپ در وب‌سایت پارلمان به صورت رایگان در ساعت ۶ صبح روز کاری بعد منتشر می‌شود.

مذاکرات و مباحث هر دو پارلمان همگی از طریق کانال تلویزیونی، پخش می‌شوند. اسامی اعضا و نوع رأی‌دهی آنها در یک لیست برای تمامی آرا در گزارش رسمی مذاکرات (هانسارد[1]، مشروح مذاکرات) منتشر می‌شود. این اطلاعات همچنین به صورت هارد کپی و آنلاین موجود است.

در جدول زیر نوع رأی‌گیری غالب در مجلس نمایندگان و مجلس اعیان تشریح شده است. شایان ذکر است که بجز جلسات غیرعلنی صحن و یا کمیسیون، همراه با انتشار مشروح مذاکرات صحن و کمیسیون‌ها، آرای نمایندگان نیز منتشر می‌شود.

جدول ۷. انواع رأی‌گیری در پارلمان‌های انگلستان

مجلس	نوع رأی‌گیری	توضیحات
مجلس نمایندگان	**رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان**	رأی‌گیری مبتنی‌ب ر تقسیم پارلمان که نتایج رأی‌گیری همراه با اسامی ثبت می‌شود. نمایندگان به دو گروه تقسیم می‌شوند: نمایندگان موافق و نمایندگان مخالف که به قسمت‌های مشخص شده در پارلمان برای اعلام نظر خود تقسیم می‌شوند و شمارش‌کنندگان آرا، تعداد موافقان و مخالفان را شمارش می‌کنند. در این نوع رأی‌گیری راهی رسمی برای اعلام رأی ممتنع وجود ندارد.
مجلس لردها	**رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان**	رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم پارلمان، نمایندگان به صورت فیزیکی به دو محل تعیین شده برای اعلام رضایت و عدم رضایت خود در پارلمان می‌روند. نمایندگانی که دارای معلولیت هستند از جایگاه خود در پارلمان رأی می‌دهند.

وب‌سایت رسمی مشروح مذاکرات پارلمان انگلستان[2]، به صورت دقیق مشروح مذاکرات جلسات هر دو پارلمان انگلستان، اسامی نمایندگان موافق و مخالف به تفکیک تاریخ و هر حزب همراه با چارت با فرمت CSV[3] را ارائه می‌دهد. در شکل زیر[4] بخشی از نحوه ارائه رأی‌دهی نمایندگان پارلمان انگلستان را مشاهده می‌کنید.

1. Hansard.Parliament.uk
2. https://hansard.Parliament.uk/
3. Comma Separated Value
4. https://hansard.parliament.uk/Commons/2018-07-19/division/0B85CDA7-BF03-4AEC-89A6-63B456103FFD/IndependentComplaintsAndGrievancePolicy?outputType=Names

شکل ۵. ارائه نتایج رأی‌دهی نمایندگان در پارلمان انگلستان

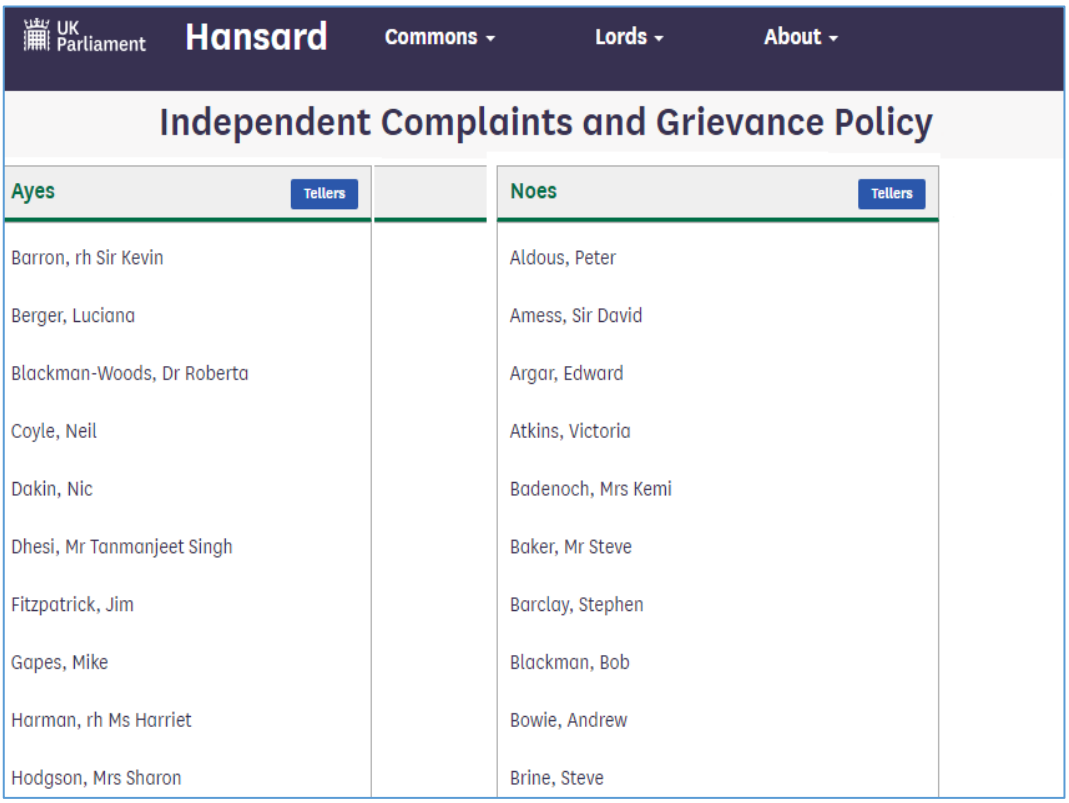
UK Parliament Hansard Commons Lords About

Independent Complaints and Grievance Policy

Ayes (Tellers)		Noes (Tellers)
Barron, rh Sir Kevin		Aldous, Peter
Berger, Luciana		Amess, Sir David
Blackman-Woods, Dr Roberta		Argar, Edward
Coyle, Neil		Atkins, Victoria
Dakin, Nic		Badenoch, Mrs Kemi
Dhesi, Mr Tanmanjeet Singh		Baker, Mr Steve
Fitzpatrick, Jim		Barclay, Stephen
Gapes, Mike		Blackman, Bob
Harman, rh Ms Harriet		Bowie, Andrew
Hodgson, Mrs Sharon		Brine, Steve

سازمان‌های غیردولتی ناظر بر پارلمان نظیر PublicWhip[1] در انگلستان، با طراحی سازوکاری تحت وب، مشروح مذاکراتی که پارلمان انگلستان به صورت روزانه در وب‌سایت منتشر می‌کنند را تحلیل و آرای نمایندگان را به صورت جدا و با تحلیل در اختیار مردم قرار می‌دهند. در شکل ۶ قسمتی از نحوه رأی‌دهی نمایندگان پارلمان انگلستان را مشاهده می‌کنید[2].

1. https://www.publicwhip.org.uk
2. https://www.publicwhip.org.uk/division.php?date=2018-07-17&house=commons&number=223

شکل ۶. ارائه نتایج عملکرد نمایندگان در رأی‌گیری پارلمان انگلستان

the public whip

Home Divisions MPs Lords MSPs Policies Twitter Help / FAQ

Trade Bill — Free trade area for goods — 17 Jul 2018 at 18:00

One view Go

Sort by: Name | Constituency | **Party** | Vote

Name	Constituency	Party	Vote
Heidi Allen	South Cambridgeshire	Con (front bench)	aye
Guto Bebb	Aberconwy	Con (front bench)	aye
Kenneth Clarke	Rushcliffe	Con (front bench)	aye
Jonathan Djanogly	Huntingdon	Con (front bench)	aye
Dominic Grieve	Beaconsfield	Con (front bench)	aye
Stephen Hammond	Wimbledon	Con (front bench)	aye
Phillip Lee	Bracknell	Con	aye
Nicky Morgan	Loughborough	Con (front bench)	aye
Bob Neill	Bromley and Chislehurst	Con (front bench)	aye
Antoinette Sandbach	Eddisbury	Con (front bench)	aye
Anna Soubry	Broxtowe	Con	aye
Sarah Wollaston	Totnes	Con (front bench)	aye
Frank Field	Birkenhead	Lab (minister)	no
Kate Hoey	Vauxhall	Lab (minister)	no
Kelvin Hopkins	Luton North	Lab (minister)	no
John Mann	Bassetlaw	Lab (minister)	no
Graham Stringer	Blackley and Broughton	Lab (minister)	no

این وب‌سایت همچنین تحلیل‌های دیگری از میزان مشارکت نمایندگان، میزان مطابقت رأی‌دهی نمایندگان با آرای حزب خود و... را منتشر می‌کند.

ایتالیا

وب‌سایت پارلمان ایتالیا علاوه بر ارائه منظم داده‌های خود، توانسته اطلاعات پارلمانی را به سرعت در اختیار مردم و نخبگان قرار دهد. همچنین با ارائه داده‌های پارلمانی با فرمت‌های مناسب و به‌روز، استفاده از داده‌های پارلمانی و تحلیل آنها را نیز برای مردم و دیگر اندیشمندان ساده کرده است.

در این وب‌سایت، گذشته از ارائه اسناد پارلمانی با فرمت XML[1] و بر اساس زبان استاندارد آکومانتوسو[2]، داده‌های آرای نمایندگان با فرمت‌های CSV، Json و XML ارائه می‌شود.[3]

---

1 . Extensible Markup Language

۲. AKOMA NTOSO آکومانتوسو یک فرمت ساختار یافته مبتنی بر XML است که برای ساختارمند کردن اسناد قضایی، پارلمانی و قانونی به‌کار می‌رود. از ویژگی‌های این زبان ایجاد یک زبان واحد برای تبادل اسناد تقنینی و پارلمانی بین نهادها است. همچنین توانایی ذخیره‌سازی طولانی‌مدت این‌گونه اسناد را در اختیار کاربر قرار می‌دهد.
http://www.akomantoso.org/

3 . http://dati.senato.it/DatiSenato/browse/8?testo_generico=13&legislatura=18

شکل ۷. ارائه داده‌های آرای نمایندگان با فرمت‌های مختلف

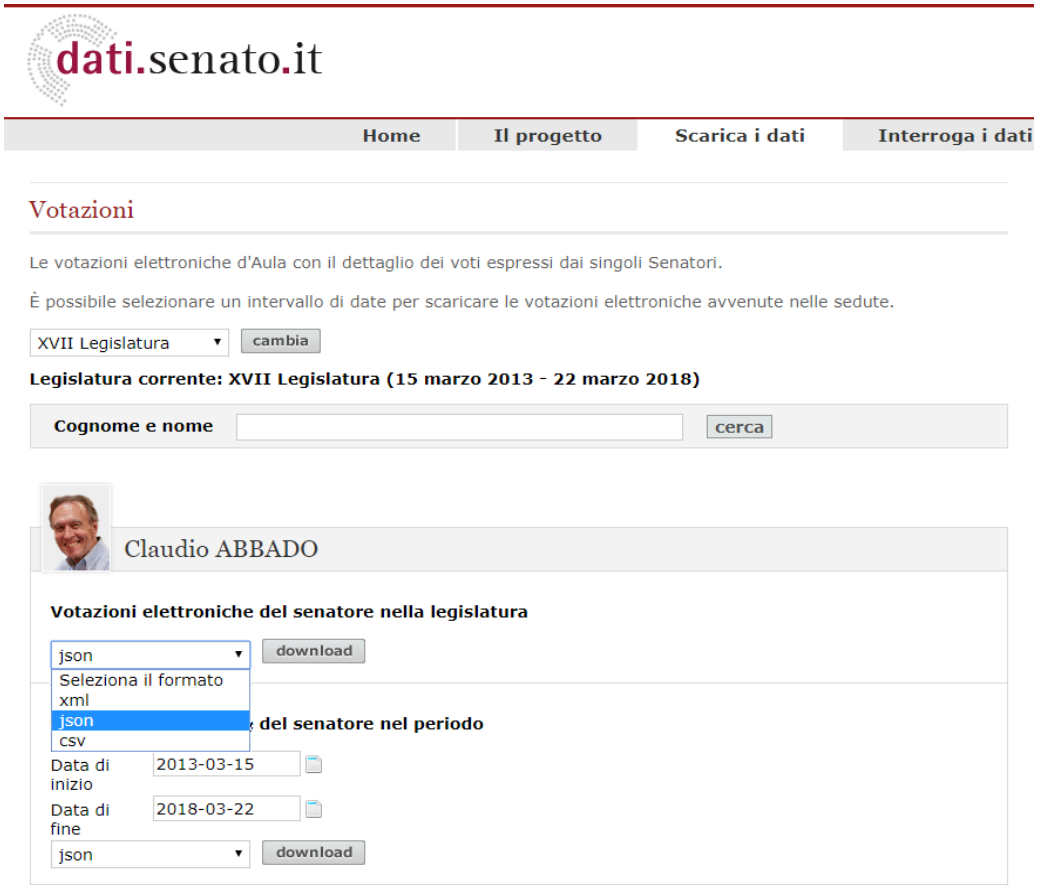

در پرتال داده این پارلمان می‌توان هر نماینده و سناتور را از هر دوره‌ای انتخاب کرد و کل آرا او را نسبت به هر طرح و لایحه در تمامی دوران نمایندگی او با فرمت‌های ذکر شده دانلود کرد. علاوه بر این آرای نمایندگان نسبت به هر طرح و یا لایحه نیز در صفحه مخصوص آن طرح یا لایحه به نمایش گذاشته می‌شود. در جدول ۸ انواع روش‌های رأی‌گیری در این پارلمان توضیح داده شده است.

جدول ۸. انواع رأی‌گیری در پارلمان ایتالیا

مجلس	نوع رأی گیری	توضیحات
مجلس نمایندگان	**رأی‌گیری با نشان دادن دست**	این نوع از رأی‌گیری نحوه رأی‌گیری معمول در کمیسیون‌هاست. رأی‌گیری به وسیله نشان دادن دست‌ها برای مردم قابل مشاهده است ،اما آرای نمایندگان ثبت نمی‌شود.
	رأی‌گیری الکترونیکی	عموماً فرایند رأی‌گیری به وسیله ابزارهای الکترونیکی انجام می‌گیرد و آرا به همراه اسامی رأی‌دهندگان ثبت می‌شود بجز مواردی که رأی‌گیری در رابطه با اشخاص خاصی باشد که در آیین‌نامه داخلی پارلمان ذکر شده است.
	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	معمولاً به طور الکترونیکی انجام می‌گیرد و نتایج آرا همراه با تعداد و اسامی رای‌دهندگان در مشروح مذاکرات ثبت می‌شود و در پایگاه‌های داده بروی وب‌سایت قابل دسترسی است. رأی اعتماد و عدم اعتماد معمولاً به وسیله خواندن نام نمایندگان و اعلام رأی آنها صورت می‌گیرد.
	رأی‌گیری مخفیانه	رأی‌گیری مخفیانه همراه با وسائل الکترونیکی انجام می‌گیرد
مجلس سنا	**رأی‌گیری با نشان دادن دست**	رأی‌گیری به صورت عمومی و قابل دسترس برای مردم انجام می‌گیرد، اما اسامی رای‌دهندگان ثبت نمی‌شود. رأی‌گیری همراه با بلند کردن دست نیز با صلاحدید رئیس جلسه ممکن است به صورت الکترونیکی انجام گیرد.
	رأی‌گیری الکترونیکی	زمانی انجام می‌گیرد که: ۱. نتیجه رأی‌گیری همراه با نشان دادن دست‌ها روشن نباشد، ۲. نیاز باشد به صورت همزمان از رأی‌گیری همراه با اسامی استفاده شود، ۳. زمانی که نیاز باشد هم جمع‌آوری آرا و هم نتایج آرا مخفی باشد.
	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	پانزده سناتور می‌توانند درخواست رأی‌گیری همراه با اسامی بدهند. این روش می‌تواند همراه با رأی‌گیری الکترونیکی صورت گیرد و یا همراه با خواندن اسامی نمایندگان و اعلام آرا آنها باشد. خواندن اسامی نمایندگان و اعلام آرا آنها معمولاً در رأی اعتماد و عدم اعتماد صورت می‌گیرد
	رأی‌گیری مخفیانه	بیست سناتور می‌توانند درخواست رأی‌گیری مخفی بدهند[1]. رأی‌گیری مربوط به اشخاص و انتخابات‌های پارلمان که با برگه‌های رأی انجام می‌شود، همواره به صورت رأی‌گیری مخفی صورت می‌گیرد.

در تصویر زیر[2] نمونه‌ای از اعلام آرای نمایندگان موافق، مخالف و غایب در رأی‌گیری نمایش داده شده است. در این لیست همچنین اسامی نمایندگانی که در مأموریت بوده‌اند و به این دلیل در رأی‌گیری شرکت نکرده‌اند نیز ذکر شده است.

۱. رأی‌گیری مخفی زمانی که سنا قرار است بر طرح‌های مالی، بودجه و حسابداری، قوانین مرتبط با مالیات‌گذاری، قوانین مرتبط با تخصیص بودجه که مستلزم هزینه بالا و درآمد کمی باشد، رأی‌گیری برگزار کند، ممنوع است.

2.https://parlamento17.openpolis.it/votazione/camera/decreto-fiscale-ddl-4741-voto-finale/43284

شکل ۸. ارائه اطلاعات رأی‌دهی نمایندگان پارلمان ایتالیا

[Tax Decree] Law Decree 4741 - final vote

parliamentary	vote	circumscription
ABRIGNANI Ignazio (SC-ALA CLP-MAIE)	Favorable	Marche
ADORNATO Ferdinando (AP-CPE-NCD-NCI)	On a mission	Sicily 1
AGOSTINELLI Donatella (M5S)	Absent	Marche
AGOSTINI Luciano (PD)	Favorable	Marche
AGOSTINI Roberta (Art.1-MDP-LeU)	contrary	Campania 1
AIELLO Ferdinando (PD)	Favorable	Calabria
AIRAUDO Giorgio (SI-SEL-POS)	Absent	Piedmont 1
ALBANELLA Luisella (PD)	Favorable	Sicily 2
ALBERTI Ferdinando (M5S)	Absent	Lombardy 2
ALBINI Tea (Art.1-MDP-LeU)	contrary	Tuscany
ALFANO Angelino (AP-CPE-NCD-NCI)	On a mission	Piedmont 1
ALFANO Gioacchino (AP-CPE-NCD-NCI)	Absent	Campania 1
ALFREIDER Daniel (Mixed)	Absent	Trentino Alto Adige
ALLASIA Stefano (League)	contrary	Piedmont 1
ALLI Paolo (AP-CPE-NCD-NCI)	On a mission	Lombardia 3
ALTIERI Trifone (Alloy)	contrary	Puglia
AMATO Maria (PD)	Favorable	Abruzzo

در نهایت شایان توجه است که با توجه به پژوهش صورت گرفته در سال ۲۰۱۰[1] توسط سازمان ناظر بر پارلمان جمهوی چک و اسلواکی (Kohovolit.eu) بر روی ساختار پارلمانی کشورهای جهان مشخص شد که در برخی از کشورها با ساختار دو پارلمانی نظیر آرژانتین، استرالیا، بوسنی و هرزگوین و... ، هر دو پارلمان (مجلس سنا و مجلس نمایندگان) اطلاعات آرا را با اسامی نمایندگان منتشر می‌کنند. برخی دیگر از کشورهای دو پارلمانی نظیر برزیل، آلمان، ایتالیا و... حداقل یکی از پارلمان‌ها (معمولاً مجلس نمایندگان) اسامی رأی‌دهندگان همراه با اطلاعات آرای آنها را منتشر و اطلاعات آرای پارلمان دیگر به صورت مجموع آرا منتشر می‌کنند. بسیاری از کشورهای تک‌پارلمانی دیگر نظیر دانمارک، استونی، فنلاند و ... نیز همگی اطلاعات آرا نمایندگان را منتشر می‌کنند.

1. http://blog.openingparliament.org/post/58716965078/availability-of-voting- results - in-parliaments

جمع‌بندی و ارائه توصیه‌های سیاستی

ایجاد شفافیت در نهاد قانونگذاری هر کشوری موجب می‌شود تا قوانین باکیفیت‌تری وضع و از بروز فساد و ایجاد رانت‌های مختلف در قوانین جلوگیری شود و موجبات مدیریت تعارض منافع نیز فراهم گردد. همچنین با ایجاد شفافیت در مجلس علاوه بر امکان استفاده از مشارکت مردم در نظارت بر نمایندگان و پارلمان، می‌توان از نظرات آنان در قانونگذاری بهره برد.

شفافیت پارلمانی دارای محورها و ابعاد مختلفی است که پارلمان‌های کشورهای مختلف تلاش کرده‌اند تا در زمینه‌های مختلفی پارلمان خود را شفاف کنند. شفافیت عملکردی نمایندگان، شفافیت اموال و دارایی‌های نمایندگان، شفافیت فرایندهای قانونگذاری در صحن علنی و کمیسیون‌ها، شفافیت امور اداری پارلمان، شفافیت هزینه‌های انتخاباتی نمایندگان پیش از ورود به پارلمان و... از جمله مؤلفه‌های شفافیتی پارلمان هستند که هرکدام دارای شاخص‌های ارزیابی مختص به خود هستند. شفافیت آرا نمایندگان یکی از ابعاد شفافیت عملکردی نمایندگان در پارلمان است.

تجربه شفافیت آرا در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که کشورهای مختلف با اصل قرار دادن حق اطلاع مردم نسبت به عملکرد پارلمان و نظارت آنها بر نمایندگانشان، شفافیت آرا را امری ضروری دانسته و از آن برای بهبود فرایندها و عملکرد نهاد تقنینی بهره‌برداری کرده‌اند و لذا برای آن قواعدی ترسیم کرده‌اند. به‌عبارت دیگر شفافیت آرای نمایندگان در تعداد قابل توجهی از کشورهای جهان یک اصل بدیهی تلقی شده است که عمل برخلاف آن نیازمند توضیح دانسته شده است. ازاین‌رو، در این کشورها اصل را بر ارائه اطلاعات عملکرد نمایندگان (به خصوص حضور و غیاب و رأی‌دهی نمایندگان) قرار داده‌اند و موارد عدم انتشار آرای نمایندگان در هر پارلمان به طور دقیق بررسی و مشخص شده است.

با ایجاد شفافیت در آرای نمایندگان و تدوین قواعد و سازوکارهای دقیق در رابطه با انتشار و عدم انتشار و همچنین شیوه انتشار این داده‌ها (با فرمت‌های گوناگون برای دسترسی و تحلیل بهتر) می‌توان عملکرد نمایندگان را بهتر رصد کرد و نمایندگان را نسبت به تصمیمات اتخاذ شده توسط آنان پاسخگو نمود. شایان ذکر است که انتظار می‌رود این ارتقا پاسخگویی، باعث بهبود فرایندهای تصمیم‌گیری و تخصیص منابع کشور شود.

با عنایت به موارد ذکر شده، خاطر نشان می‌دارد تجربیات موفق کشورهای دیگر، مسائل و چالش‌های احتمالی شفاف‌سازی آرای نمایندگان را تبیین نموده و برای اغلب آنان راهکارهای عملیاتی نیز ارائه می‌دهد. از آنجا که ساخت سیاسی-اقتصادی کشور دارای ترتیبات نهادی متفاوت از کشورهای دیگر است، در برهه کنونی و با یک تصمیم، نمی‌توان کلیه آرای نمایندگان پارلمان را شفاف کرد. ازاین‌رو، ضمن بهره‌برداری از تجربیات موفق سایر کشورها، در راستای بهبود فرایندها و ارتقای شفافیت در نهاد تقنینی کشور، می‌توان توصیه‌های سیاستی ذیل را ارائه کرد:

۱. نهادینه‌سازی فرهنگ و ادبیات شفافیت پارلمانی: مجلس شورای اسلامی ابتدا باید به این باور برسد که انتشار اطلاعات پارلمانی به بهره‌وری بیش‌تر و کارآمدی مجلس کمک می‌کند. انتشار اطلاعات پارلمانی زمینه مشارکت و کمک مردم به قانونگذاران و کاهش هزینه‌های نظارت را موجب خواهد شد، لذا مجلس شورای اسلامی باید تمام تلاش خود را برای انتشار این اطلاعات به‌کار گیرد. مجلس شورای اسلامی علاوه‌ب ر اینکه خود باید به طور قابل قبولی برای مردم شفاف شود و داده‌های پارلمانی را برای مشارکت هرچه بیش‌تر مردم در فرایندهای قانونگذاری مهیا کند، بلکه باید از ظرفیت قابل توجه خود در ایجاد فرهنگ شفافیت در دیگر نهادهای حاکمیتی و الزام آنها به شفاف‌کردن فعالیت‌هایشان استفاده کند. این نکته را باید مد نظر قرار داد که مادامی‌که عملکرد نهاد تقنینی کشور شفاف نباشد، نمی‌توان موجبات نظارت کارآمد و مدیریت تعارض منافع در نظام حکمرانی را انتظار داشت.

۲. بازبینی قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی: در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، ظرفیت‌های مناسبی برای ارتقای شفافیت در آرا و عملکرد نمایندگان وجود دارد. اما برخی از موانع باعث شده است تا نتوان به‌خوبی از این ظرفیت بهره برد. تبصره ماده (۱۲۵) آن، که مربوط به موارد شفاف شدن آراست، اعلام می‌دارد: «اسامی موافقان، مخالفان و ممتنعان و کسانی که در رأی‌گیری شرکت نکرده و یا بعد از اعلام أخذ رأی از تالار خارج شده‌اند، بدون اینکه در جلسه قرائت شود، در صورت مشروح مذاکرات مجلس ثبت می‌گردد». برای مثال، این بند از قانون مذکور، در تاریخ ۱۳۷۹/۸/۲۴ در اجلاسیه اول دوره ششم مجلس شورای اسلامی ضمن تصویب رأی‌گیری علنی با برگه در رابطه با تصویب کلیات طرح یک فوریتی تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن عملی شد و اسامی نمایندگان موافق، مخالف و ممتنع در مشروح مذاکرات ذکر گردید، اما در اجلاسیه سوم دوره ششم مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح استانی شدن انتخابات بعد از تصویب رأی‌گیری علنی در تاریخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۰، تنها تعداد نمایندگان موافق، مخالف و ممتنع ذکر گردیده و اسامی نمایندگان منتشر نشده است. طبیعتاً اجرای دقیق و بهره‌برداری از ظرفیت‌های قانون آیین‌نامه داخلی مجلس موضوعی است که باید در دستور کار قرار گیرد.

علاوه بر این، پیشنهاد مشخص این است که باید قانون مزبور را با هدف ارتقای شفافیت عملکردی قوه مقننه، مورد بازبینی و اصلاح قرار داد و بسترها و زمینه‌های حقوقی لازم برای تکمیل و ارتقای شفافیت در مجلس شورای اسلامی را تعبیه کرد. چون همان‌طور که در این گزارش ذکر شد، شفافیت آرای نمایندگان پارلمان به معنی انتشار اطلاعات آرا در تمامی جلسات بدون استثنا نیست. انتشار آرای نمایندگان در هر پارلمان از قواعد و قوانین مشخصی پیروی می‌کند که در مواقع ضرور و مبتنی بر مصالح کشور، از انتشار این اطلاعات جلوگیری به‌عمل می‌آید. لکن رویکرد پارلمان در این زمینه باید آگاهی بخشی هرچه بیش‌تر به مردم باشد و موارد استثنا با ذکر دلیل توضیح داده شوند.

۳. انتشار میزان مشارکت در رأی‌گیری نمایندگان: علاوه بر اطلاعات آرای نمایندگان در رأی‌گیری‌های مجلس شورای اسلامی، یکی از مهم‌ترین اطلاعات در این زمینه، میزان مشارکت هریک از نمایندگان در رأی‌گیری‌های صحن علنی و کمیسیون‌هاست. با توجه به اینکه هم‌اکنون برخی از اطلاعات مجلس شورای اسلامی به مردم عرضه نمی‌گردد، انتشار آمار میزان مشارکت رأی‌گیری نمایندگان می‌تواند پیش‌زمینه خوبی برای انتشار آرای نمایندگان در مرحله بعد باشد. علاوه بر آن، ارائه اطلاعات تفکیکی آرای نمایندگان فواید و کارکردهای بسیار اثربخشی را دارست.

شکل ۹. ارائه اطلاعات تفکیکی شفافیت آرای نمایندگان

۴. ایجاد پروفایل نمایندگی: با ایجاد صفحه شخصی از هر نماینده در وب‌سایت مجلس شورای اسلامی، می‌توان اطلاعات جامعی از عملکرد نماینده در رابطه با مشارکت در رأی‌گیری و همچنین رفتار رأی‌دهی نماینده جمع‌آوری کرد. با توجه به تجربه سایر کشورها و بر اساس کارکردهای نمایندگان مجلس شورای اسلامی، پیشنهاد می‌گردد که هر نماینده در وب‌سایت مجلس شورای اسلامی دارای یک صفحه اختصاصی باشد و اطلاعات عملکرد ایشان در آن صفحه قابل دسترس باشد. مدل بهینه و جامع صفحه اختصاصی نمایندگان به شرح ذیل پیشنهاد می‌شود:

شکل ۱۰. مدل پیشنهادی صفحه شخصی نماینده در وب‌سایت مجلس شورای اسلامی

۵. انتشار داده‌های پارلمانی با استانداردهای داده باز: مجلس شورای اسلامی باید تلاش کند تا اطلاعاتی را که به مردم عرضه می‌کند از استانداردهای داده باز برخوردار باشند تا استفاده مجدد آنها و همچنین تحلیل آنها برای مردم، تحلیلگران، توسعه‌دهندگان و دیگران تسهیل شود. برای مثال اطلاعات منتشر شده از وضعیت مشارکت و عدم مشارکت در رأی‌گیری و همچنین نوع آرای نمایندگان به طور پیش‌فرض حداقل با فرمت اکسل و با قابلیت دانلود ارائه شوند.

۶. تجمیع اطلاعات شفاف کنونی: در حال حاضر اطلاعات پارلمانی اعم از اطلاعات عملکردی نمایندگان و اطلاعات صحن علنی و کمیسیون‌ها و همچنین اطلاعات اداری پارلمان به صورت پراکنده در پایگاه‌های اینترنتی گوناگونی نظیر پایگاه‌های اینترنتی مجلس شورای اسلامی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، روزنامه رسمی (مشروح مذاکرات صحن علنی مجلس) و خبرگزاری‌ها موجود می‌باشند. شایسته است با ایجاد یک صفحه واحد در پایگاه اینترنتی مجلس شورای اسلامی، تمامی اطلاعاتی که تاکنون به طور پراکنده منتشر می‌شود را در آنجا جمع‌آوری نمود یا به صورت تجمیعی، دسترسی به اطلاعات مذکور فراهم گردد.

پیوست

ترجمه سند نظارت دمکراتیک، شفافیت و روش‌های رأی‌گیری در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و پارلمان اروپا

سخن مترجم[۱]

سند «نظارت دمکراتیک، شفافیت و روش‌های رأی‌گیری در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و پارلمان اروپا» که توسط اداره سیاستگذاری حقوق شهروندی و امور قانون اساسی پارلمان اروپا تهیه شده است، به انواع و روش‌های مختلف رأی‌گیری در کشورهای عضو در پارلمان اروپا و تعداد معدودی از دیگر کشورها می‌پردازد. در خلال ترجمه این سند نکاتی مهم وجود دارد که قبل از مطالعه باید به آگاهی خواننده برسد.

ـ لغات و اصطلاحات بسیار تخصصی در این سند وجود دارد که معادل فارسی برای آنها وجود ندارد، لذا با توجه به معنی آن عبارات سعی شده است تا ابتدا برای این اصطلاحات معادلی ساخته شود و سپس توضیحات آن در آخر سند ذکر شود. طبعاً عدم آگاهی از این اصطلاحات، خوانش متن را سخت و پیچیده می‌کند. برای نمونه می‌توان Roll-Call Voting اشاره کرد. در این نوع از رأی‌گیری، اسامی نمایندگان به ترتیب حروف الفبا لیست می‌شود و رأی هر نماینده جلوی اسم او قرار می‌گیرد. این نوع رأی‌گیری مرسوم‌ترین نوع رأی‌گیری برای ایجاد شفافیت در آرا نمایندگان است. معادلی که مترجم برای این نوع از رأی‌گیری انتخاب کرده است، «رأی‌گیری مبتنیبر اسامی» است.

ـ شاید سخت‌ترین نکته ترجمه این سند این باشد که در روش تطبیقی و بررسی کشورهای مختلف ناظر به نوع رأی‌گیری و میزان شفافیت آنها، رویه‌ها و روندهای پارلمانی کشورهای مختلف با اسامی و اصطلاحات خاص خود ذکر شده است که برای فهم هرکدام از آنها باید با قوانین و رویه‌های آن کشور آشنا بود. در این سند تلاش شده است که تا حد ممکن رویه‌ها را با زبان و فهم ایرانی از پارلمان و مجلس توضیح دهد.

ـ بسیاری دیگر از عبارات و کلماتی که نیاز به توضیح داشته‌اند، در پاورقی توضیحاتی درباره آنها داده شده است. نکاتی که توسط مترجم توضیح داده شده است، در آخر جمله با علامت «م» مشخص شده‌اند.

---

۱. یحیی مرتب.

در این بخش کلمات معادل انتخاب شده برای عبارات لاتین سند، معرفی شده‌اند.

کلمه معادل	توضیحات	عبارت لاتین
رأی تصمیم‌ساز	هنگامی که آرای موافق و مخالف برابر باشند رئیس جلسه می‌تواند رأی سرنوشت‌ساز را بدهد و نظر نهایی را در رابطه با مخالفت یا موافق طرح مطرح نماید	Casting vote
رأی‌گیری باز	زمانی‌که مشاهده فرایند رأی‌گیری برای عموم فراهم باشد و یا نتایج رأی‌گیری به صورت عمومی به هر شکلی منتشر گردد و مردم بتوانند نتایج را چک کنند، به این نوع رأی‌گیری رأی‌گیری باز یا شفاف گویند	Open Vote
رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان	این روش رأی‌گیری که معمولاً در پارلمان انگلستان انجام می‌گیرد، زمانی که نمایندگان موافق و مخالف هر کدام به صورت فیزیکی به قسمتی از پارلمان می‌روند و با حضور خود در مکان‌های مشخص شده در پارلمان رأی خود را اعلام می‌کنند	Division Vote
رأی‌گیری در ساعت مقرر	در این نوع رأی‌گیری نمایندگان در روز مشخصی از هفته و در ساعت مشخصی به طرح‌ها و پیشنهادهای از پیش تعیین شده رأی می‌دهند. این نوع رأی‌گیری در مقابل رأی‌گیری بلافاصله پس از بحث و گفتگو درباره طرح‌ها و لوایح است	Deferred Division
رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	در این نوع رأی‌گیری نمایندگان با بالا بردن دست یا پایین نگاه داشتن دست خود موافقت و مخالفت خود را اعلام می‌کنند	Show of Hands
رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	در این نوع رأی‌گیری اسامی تمامی نمایندگان مبتنی بر حروف الفبا لیست می‌شود و رأی هرکدام از نمایندگان روبه‌روی اسم آنها مشخص می‌گردد. این روش یکی از مهم‌ترین روش‌ها برای ایجاد شفافیت آرا در کشورهای گوناگون است	Roll-Call Vote
رأی‌گیری موزون	نوعی از رأی‌گیری که همه آرا وزن یکسانی ندارند و رأی برخی از اعضا اثر بیش‌تر و رأی برخی دیگر اثر کم‌تری دارد	Weighted Voting
رأی‌گیری شفاهی	رأی‌گیری از طریق اعلام رأی نمایندگان به صورت شفاهی با اعلام بله یا خیر	Verbal Voting, Voice Vote
رأی‌گیری همراه با تأیید	رأی‌گیری بر روی لوایح یا مواردی که دولت نیاز به تأیید و رضایت نمایندگان پارلمان را دارد	Assent voting
آیین‌نامه داخلی	قواعد و رویه‌های داخلی پارلمان‌های کشورهای مختلف	Standing Order, Rules of Procedures, Robert's Rules of Order
پیشنهادهای رویه‌ای	پیشنهادهایی که مبتنی بر آنها می‌توان تغییری در زمان و دستور جلسات و جابه‌جاکردن دستورگذاری مسائل و... ایجاد کرد	Procedural motions

۱. پیش‌زمینه و کلیات

۱-۱. پارلمان‌ها و کارکردهای دمکراتیک آنها

بر اساس عرف قانون اساسی اروپایی، پارلمان‌ها نهادهایی سیاسی هستند که کارکرد اصلی آنها قانونگذاری، امور بودجه‌ریزی و نظارت بر قوه مجریه است. مشروعیت بالای پارلمان‌ها در فرایندهای دمکراتیک زمانی ایجاد می‌شود که آنها وظایف خود را در چارچوب قانون اساسی و دیگر قوانین به طور اثر بخش انجام دهند.

این مشروعیت به طرز قابل توجهی ناشی از بستر و فضای سیاسی فراهم‌شده‌ای است که پارلمان برای اظهار نظرها و ابراز منافع گوناگون در گفتگوهای آزاد ایجاد کرده است. آرای مختلف و جدال‌آمیز و بحث و گفتگو برای رسیدن به راه‌حل‌های مورد اتفاق نیز، از جمله همین موارد است.

پارلمان‌های مدرن که به صورت دمکراتیک به عنوان تالارهای گفتگو برای شور سیاسی و تصمیم‌سازی ایجاد شده‌اند، نقش مهمی در توسعه و تکامل دمکراسی نمایندگی[1] در سطوح ملی و اروپایی ایفا می‌کنند. با توجه به ترکیب و گفتمان پارلمان‌ها، آنها تنها منعکس‌کننده وضعیت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی حوزه انتخابیه مربوط به خود نیستند، بلکه آنها در شکل‌دهی و سرشتن این وضعیت‌ها از طریق زبانی و بَلاغی نیز مشارکت می‌کنند.[2] پارلمان‌ها این قدرت معنادار خود را ابتدائاً از طریق صلاحیت قانونگذاری خود بروز می‌دهند. به همین دلیل این موضوع بسیار مهم و اساسی است که پارلمان‌ها در حیطه کاری خود باید باز و قابل دسترس باشند و به عموم مردم این اجازه را بدهند که نمایندگانشان را پاسخگو نگاه دارند.

۱-۲. معنا و مفهومِ پارلمان «دمکراتیک»

با توجه به حاکمیت اصول قانون اساسی بر تمامی قوانین و استقلال پارلمان‌ها در انجام امور کاری خود که موجب ایجاد تنوعی از کارهای پارلمانی در فضای سیاسی اروپا می‌شود، سؤال از وجود استانداردها و ویژگی‌های مشخص و معینی برای ایجاد شفافیت در فعالیت‌های خود و انجام این امور تحت نظارت مردم، مشروع به نظر می‌رسد.

بر اساس راهنمای اتحادیه بین پارلمانی[3] در رابطه با تجربیات موفق پارلمانی و دمکراسی در قرن بیست‌ویکم، همان‌طور که در گزارش پارلمان الکترونیکی جهانی سال ۲۰۰۸ [4] هم بیش‌تر توضیح داده شده است، ویژگی‌های متمایز پارلمان دمکراتیک با مؤلفه‌های زیر توصیف شده‌اند:

- نماینده، به‌معنای اینکه پارلمانِ منتخب، به صورت اجتماعی و سیاسی نماینده قشر متنوعی از مردم باشد و به صورت مساوی فرصت‌ها را برای تمامی اعضای خود فراهم کند تا آنها بتوانند به وظایف خود عمل کنند؛

---

1. Representative Democracy

۲ . مقصود این است که پارلمان‌ها قدرت تغییر معانی و ایجاد گفتمان‌های مختلف در امور سیاسی فرهنگی و اجتماعی را نیز دارا هستند. م

3. Inter-Parliamentary Union

4. World e-parliament Report 2008

- شفاف، به این معنا که پارلمان در عملکرد و فعالیت‌های خود برای مردم از طریق رسانه‌های گوناگون شفاف باشد؛
- قابل دسترس (برای مشارکت)، به این معنا که پارلمان مردم را ـ که خود شامل جوامع مدنی و انجمن‌ها نیز می‌شوند ـ در امور پارلمانی مشارکت دهد. برای مثال مشارکت‌دهی عموم در فرایندهای پیشاقانونی، به طور خاص از طریق مشورت با گروه‌های ذی‌نفع؛
- پاسخگو، به این معنا که نمایندگان پارلمان نسبت به حوزه انتخابیه خود و دیگر شهروندان در رابطه با عملکردشان و صداقت در رفتار حرفه‌ای خود پاسخگو باشند؛
- مؤثر، به معنای مؤثر بودن در وظایف و روندهای کاری خود و همچنین مؤثر بودن در کارکردهای قانونی و نظارتی پارلمان بر اساس ارزش‌ها و هنجارهای دمکراتیک. متناسب با سطوح محلی، منطقه‌ای و بین‌المللی، اثربخشی، نیازمند دخالت فعال و تشریک مساعی در فعالیت‌های قانونگذاران است.

انجام یک پیمایش در رابطه با اطلاعات مرتبط با چگونگی استفاده پارلمان از استقلال تعریف شده خود در چارچوب قانون اساسی برای سازماندهی فرایندهای تصمیم‌سازی خود، می‌تواند برای تشخیص بهترین الگوهای عملی مفید باشد و منبعی از نظرات موافق و مخالف را در خصوص اجرای اصلاحات در پارلمان فراهم آورد.

۲. هدف و رویکرد اتخاذ شده در این پژوهش تحلیلی

هدف این تحقیق فراهم آوردن نمایی کلی نسبت به قواعد موجود رأی‌گیری در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و پارلمان اروپاست. همچنین، هدف دیگر این سند فراهم آوردن ابزار شفافیت و ارتباطاتی است که شهروندان حوزه انتخابیه و عموم مردم باید به وسیله آن، بتوانند در جایگاه نظارت و مداقه دمکراتیک بر فعالیت‌های پارلمانی قرار گیرند.

این نوشته بهترین تجربیات از کشورهایی که عضو اتحادیه اروپا نیستند و همچنین نمونه‌هایی از برخی سازمان‌های بین‌المللی نظیر مجمع پارلمانی شورای اروپا[1] را معرفی خواهد کرد.

رویکرد اتخاذ شده در این تحقیق به ابعاد و موارد ذیل پرداخته است:

ـ روش‌های رأی‌گیری که در پارلمان‌ها به‌کار برده می‌شود، همچنین کنترل نظم و ترتیب فرایند رأی‌گیری و نتایج آن به وسیله نهادهای مربوطه؛

ـ ابزارهای حصول اطمینان از منافع مردم در مباحثات و آرای نمایندگان به خصوص با توجه به فرایندهای قانونی؛

ـ امکان نظارت بر آنچه که نماینده بیان می‌کند و چگونگی رأی‌دهی او برای مردم حوزه انتخابیه؛

---

۱. Parliamentary Assembly of the Council of Europe شامل ۳۲٤ عضو از ٤۷ کشور است که هر ساله چهار بار تشکیل جلسه می‌دهد و با European Parliament که شامل ۷۵۰ عضو از ۲۸ کشور اروپایی می‌باشد متفاوت است. م

ـ انتخابات الکترونیکی و یا دیگر ابزارهای منطبق‌سازی پارلمان با فناوری مدرن اطلاعات و ارتباطات.

ازاین‌رو هدف اصلی این تحقیق به خودی خود بررسی کلی نحوه رأی‌گیری پارلمان و رویه‌های مشورتی آنها نیست، بلکه هدف اصلی این تحقیق این است که تا چه حدی قواعد و رویه‌های موجود در پارلمان‌ها موجب بازتر و شفاف‌تر شدن فرایندها شده است و باعث می‌شود که بتوان تصمیم‌سازان را نسبت به انجام فعالیت‌هایشان پاسخگو کرد.

۳. گرایش‌های قابل مشاهده (ملموس)

۱-۳. خط‌مشی شفافیت

همانند مشارکت مردمی در حیات دمکراتیک، شفافیت و نظارت عمومی از طریق خط‌مشی‌های شفافیت، توسط پارلمان‌ها اجرایی می‌شوند. به عبارت دیگر، به رسمیت شناخته شدن شفافیت و فرصت‌های مشارکت شهروندان در فضای سیاسی، به دسترسی عموم مردم و رسانه‌ها به اطلاعات عملکرد نمایندگان پارلمان و اداره پارلمان بستگی دارد. بر همین اساس درک نقش حیاتی فناوری اطلاعات و ارتباطات در حمایت و ارتقای استانداردهای پاسخگویی، شفافیت و مشارکتِ دمکراتیک شهروندان، امری حیاتی است.

بررسی تجربیاتِ پارلمانی در کشورهای عضو اتحادیه اروپا، پارلمان اروپا و به همین صورت دیگر دفاتر پارلمانی که مورد بررسی این تحقیق قرار گرفته‌اند، به مشاهدات ذیل منجر شده است:

- پارلمان‌ها تمایل دارند که خود را با فناوری‌های مدرن اطلاعاتی و ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات وفق دهند، به همین جهت داده‌های خود را به راحتی از طریق وب‌سایت‌ها منتشر می‌کنند. این داده‌ها شامل اطلاعاتِ به‌روز و همراه با جزئیات از عملکردها و فعالیت‌ها، به خصوص فرایندهای قانونی است؛
- اساساً جلسات صحن علنی پارلمان برای عموم مردم باز و قابل دسترس است، که این موضوع نمی‌تواند موجب جلوگیری از حق پارلمان‌ها برای برگزاری برخی از جلسات خود به صورت غیرعلنی باشد؛
- روند معمول این است که پارلمان‌ها از دسترسی عموم به مذاکرات از طریق پخش زنده اینترنتی ویا پخش زنده از طریق کانال تلویزیونی اطمینان حاصل می‌کنند؛
- علاوه بر این، پارلمان‌ها معمولاً صندلی‌های مشخصی را برای مراجعه‌کنندگانی که قصد دارند مذاکرات را از نزدیک نظاره کنند، رزرو می‌کنند؛
- باز بودن جلسات کمیسیون‌ها برای عموم یا تشکیل جلسات پشت درب‌های بسته، بستگی به قوانین هر کشور عضو اتحادیه اروپا دارد. دسترسی عموم به جلسات کمیسیون‌های پارلمان در عمل برابر

است با دسترسی به جلسات صحن علنی، به استثنای جلسات هماهنگ‌کنندگان.[۱] اگرچه برخی از کمیسیون‌ها ممکن است بخشی یا همه جلسات خود را غیرعلنی اعلام کنند؛

- وب‌سایت‌های پارلمانی به احزاب ذی‌نفع و عموم مردم اجازه می‌دهند تا بیانیه‌ها و اظهارات نمایندگان را ارزیابی و راستی‌آزمایی کنند (برای مثال ضبط صوت و تصویر تحولات جلسات)؛
- با توجه به پیچیدگی رأی‌دهی و شمارش برگه‌های رأی، رأی‌گیری الکترونیکی به یکی از روش‌های غالب رأی‌گیری مبدل شده است که موجب می‌شود اطلاعات رأی‌گیری هر فرد را به عموم مردم ارائه کرد. وقتی رأی‌گیری به صورت الکترونیک اجرا نشود، پارلمان از صحت نتایج آرا از طریق مسئولان، مقامات رسمی و دیگران، اطمینان حاصل می‌کند.

۲-۳. روش‌های رأی‌گیری به‌کار برده شده در پارلمان‌ها و آثار آن بر شفافیت آرای هرکدام از نمایندگان پارلمان کشورهای اتحادیه اروپا و نمایندگان پارلمان اروپا

در میان روش‌های مختلف رأی‌گیری که توسط پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و همچنین پارلمان اروپا اجرا شده است، «رأی‌گیری مبتنی بر اسامی» تنها روش رأی‌گیری است که اطلاعات زیادی در رابطه با رفتار رأی‌دهی تک‌تک نمایندگان در اختیار قرار می‌دهد.

به دلیل آنکه فرایندها و قواعد پارلمانی در درک مفهوم «رأی‌گیری مبتنی بر اسامی» متفاوت به نظر می‌رسد، در این متن با توجه به هدف تحقیق، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی به هرنوع از رأی‌گیری گفته می‌شود که نتایج آن همراه با اسامی و تعداد آرا نمایندگان ثبت و ضبط شود. به عبارت دیگر این روش نوعی از رأی‌گیری است که به گونه‌ای سازماندهی شده است تا امکان ثبت همزمان مجموع نتایج آرا و نحوه رأی‌دهی (موافق، مخالف، ممتنع، غایب) هرکدام از رأی‌دهندگان را مشخص کند.

تحلیل روش رأی‌گیری کشورهای عضو اتحادیه اروپا نشان می‌دهد که رأی‌گیری الکترونیکی یکی از روش‌های محبوب برای رأی‌گیری است که همزمان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی اجرا می‌شود. (تنها پارلمان ۶ کشور از اعضای اتحادیه اروپا[۲] این روش را نه اجرا کرده‌اند و نه از سیستم رأی‌گیری الکترونیکی برای رأی‌گیری خود استفاده می‌کنند. از سوی دیگر بر اساس اطلاعات موجود، حداقل ۲۰ پارلمان از روش رأی‌گیری مبتنی بر اسامی برای رأی‌گیری‌های مهم قانونی خود استفاده می‌کنند. به طور قابل توجهی در پارلمان اتریش، آیین‌نامه داخلی پارلمان از به‌کارگیری روش رأی‌گیری الکترونیکی حمایت می‌کند، اما در این پارلمان تجهیزات مورد نیاز برای رأی‌گیری الکترونیکی وجود ندارد. برعکس این مورد،

---

۱. هرکدام از احزاب سیاسی در پارلمان شخصی را به‌عنوان هماهنگ‌کننده برای خود انتخاب می‌کنند که می‌تواند نظرات آن حزب را در جلسات ارائه و پیگیری کند. هماهنگ‌کنندگان احزاب مختلف می‌توانند با یکدیگر جلساتی داشته باشند. م

۲. این کشورها عبارتند از: اتریش، قبرس، آلمان، یونان، هلند و انگلستان. به علاوه مجلس سنای پارلمان فرانسه از تجهیزات الکترونیکی برای رأی‌گیری استفاده نمی‌کند. اگرچه تحلیل اطلاعات و داده‌های پارلمان‌های دوگانه کشورهای عضو اتحادیه اروپا، تفاوت قابل توجهی را در روش‌های رأی‌گیری بین دو پارلمان یک کشور نشان نمی‌دهد.

درحالی‌که تجهیزات رأی‌گیری الکترونی در پارلمان یونان نصب شده است اما از آن استفاده نمی‌شود)، اگرچه، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی لزوماً نیازمند تجهیزات رأی‌گیری الکترونیکی نیست. دیگر ابزارهای انجام رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، رأی‌دهی شفاهی[۱]، رأی‌دهی به وسیله برگه‌های رسمی رأی یا به وسیله کارت‌های رأی که اسامی نمایندگان بر روی آنها نوشته شده است، صورت می‌گیرد.

از نگاه مردم حوزه انتخابیه و حق مشروع آنان برای مشارکت، برتری رأی‌گیری مبتنی بر اسامی نسبت بر دیگر رأی‌گیری‌ها واضح و مبرهن است. ثبت آرا همراه با اسامی رأی‌دهندگان بهترین روش برای نظارت شهروندان بر شیوه عملکرد نمایندگانشان است. این روش باعث می‌شود که بتوانند نماینده خود را برای انتخابات بعدی پاسخگو نگاه دارند. ضمناً، برخی پژوهش‌ها که بر رابطه میان نحوه رأی‌گیری و دقت هر نوع از رأی‌گیری‌ها پرداخته‌اند به این نتیجه رسیده‌اند که رأی‌گیری به همراه برگه‌های رأی، تفاوت قابل توجهی در توانایی‌های هر کدام از نمایندگان برای انتقال هدف و مقصود خود از رأی‌دهی با آنچه که به عنوان رأی درون صندوق می‌اندازند، ایجاد می‌کند. برای مثال رأی‌دهندگان بیش‌تر تمایل دارند که در سیستمی رأی بدهند که نتایج رأی‌گیری به طور دقیق و خلاصه به روی صفحه نمایش نشان داده می‌شود. از طرف دیگر ممکن است چنین استدلال شود که رأی‌گیری عمومی موجب می‌شود که نمایندگان مجبور شوند تصمیمات احزاب سیاسی را بر صلاحدید شخصی ترجیح دهند.

هرگاه نتوان از سیستم رأی‌گیری الکترونیکی به خاطر مسائل فنی گاه و بی‌گاه استفاده کرد، از دیگر روش‌های رأی‌گیری استفاده می‌شود؛ نظیر رأی‌گیری به وسیله بلند کردن دست و یا رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود.

در رأی‌گیری به وسیله بلندکردن دست، نتایج معمولاً به صورت موافق، مخالف و عدم شرکت در رأی‌گیری ثبت می‌شود و رأی هر فرد ذخیره نمی‌شود که این مسئله معمولاً به دلیل مسائل فنی است. همچنین زمانی که نیاز باشد درباره مسائل پیچیده رأی‌گیری شود و یا نیاز باشد که رأی‌گیری به‌سرعت انجام گیرد، از این نوع رأی‌گیری استفاده می‌شود. اگر نسبت به نتایج شکی ایجاد شود، پارلمان‌ها (و همچنین کمیسیون‌ها که معمولاً بیش‌تر در صحن علنی از این روش استفاده می‌شود) معمولاً نتایج را به صورت الکترونیکی بررسی خواهند کرد. در برخی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا که از این روش همزمان با استفاده از ماشین شمارش آرا به‌کار گرفته شده است، نتایج همراه با اسامی رأی‌دهندگان و تعداد آرا ثبت می‌شود (برای مثال مجارستان و لهستان). به طور کلی رأی‌گیری به وسیله نشان‌دادن دست به عنوان «رأی باز»[۲] تلقی می‌شود، زیرا مردم می‌توانند جلسات را مثلاً از طریق پخش زنده اینترنتی دنبال کنند، اگرچه در این حالت در عمل امکان مشاهده اینکه هرکدام از نمایندگان چگونه رأی داده، بسیار محدود است.

---

۱. در این نوع رأی گیری، رئیس جلسه اسامی نمایندگان را بر اساس حروف الفبا می‌خواند و هر کدام از نمایندگان رأی مثبت، منفی و یا ممتنع خود را اعلام می‌کند. م

2. Open Vote

برای جمع‌بندی، تمامی پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا از سیستم رأی‌گیری الکترونیکی کاملاً توسعه‌یافته استفاده نمی‌کنند. اگرچه رأی‌گیری الکترونیکی یک امر ناگزیر برای ثبت آرای نمایندگان نیست، زیرا پارلمان‌ها شیوه‌ها و قواعد سنتی گوناگون خود را برای رأی‌گیری دارند که مطابق با آن رأی‌گیری خود را انجام می‌دهند.

۳-۳. شفافیت فرایند قانونگذاری

یکی از گرایشات قابل مشاهده در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا که در نظر اول نیاز قابل توجهی به شفافیت دارند، موضوع رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است. این مسئله ممکن است موجب سؤالاتی شود از جمله اینکه آیا استفاده از روش‌های مختلف رأی‌گیری در فرایندهای قانونگذاری {در پارلمان‌های کشورهای عضو اتحادیه اروپا} که خود تا حد امکان باز هستند، لازم است یا خیر.

بر اساس آیین‌نامه داخلی پارلمان اروپا، آخرین مرحله از رأی‌گیری برای قوانین، همیشه رأی‌گیری مبتنی بر اسامی خواهد بود (ماده (۱۶۶)). همین رویه برای انتخابات کمیسیون‌ها و همچنین رأی‌گیری به پیشنهاد عدم اعتماد در کمیسیون بر اساس مواد (۱۰۶) و (۱۰۷) اجرا می‌شود (البته باید توجه داشت که بر اساس ماده (۱۰۵) انتخاب رئیس کمیسیون از طریق رأی‌گیری مخفیانه صورت می‌گیرد).

نیاز به شفافیت بالا در مواضع نمایندگان در قبال قوانین، موضوعی است که پارلمان‌های ملیِ بسیاری از کشورها آن را به رسمیت شناخته‌اند و حداقل استاندارد در این رابطه، الزامی شدن رأی‌گیری مبتنی بر اسامی در مرحله نهایی رأی‌گیری برای قوانین، است.

علاوه بر این، آیین‌نامه داخلی پارلمان‌ها معمولاً فرصتی را ایجاد می‌کند تا به وسیله پیشنهاد تعدادی از نمایندگان، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی صورت می‌گیرد، غالباً مشروط بر اینکه آنها حمایت خود را از این نوع رأی‌گیری در آرای خود بیان سازند.

نتیجه‌گیری

پارلمان‌ها نه تنها نهادی است که ملزم به اجرای ارزش‌های شفافیت و پاسخگویی در ارتباط با عامه مردم باشند، بلکه به وسیله ابعاد مشارکتی خود می‌توانند در فرایندهای دمکراتیک مشارکت کرده و به آن الهام بخشند.

از دید شهروندان و انتظارات مشروع مشارکتی آنان، شیوه رأی‌گیری که بیش‌ترین اطلاعات را نسبت به رفتار رأی‌دهی نماینده منتخبشان در اختیار آنها قرار می‌دهد، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است. اگر به منافع عمومی در متقاعد ساختن شفافیت بالای مواضع سیاسی نمایندگان که منجر به تصویب قوانین می‌شود توجه شود، نتیجتاً رأی‌گیری مبتنی بر اسامی در فرایندهای تصویب قوانین ارجحیت داده می‌شود (به صورت الکترونیکی، شفاهی یا بر اساس الگوهای سنتی پارلمانی).

درک این نکته که فناوری اطلاعات و ارتباطات نقش اساسی در بالابردن استانداردهای شفافیت و پاسخگویی در مشارکت دمکراتیک شهروندان دارد بسیار اساسی است. وب‌سایت‌های پارلمانی که به خوبی طراحی شده‌اند و دارای اطلاعات جزئی و به‌روز از فعالیت‌های پارلمان (به خصوص فرایندهای قانونگذاری) هستند، با پخش زنده اینترنتی مذاکرات صحن و کمیسیون‌ها از مطلع بودن مردم اطمینان حاصل می‌کنند.

نکته مورد توجه این است که مفهوم دسترسی پارلمانی بسیار جامع‌تر از دسترسی شهروندان به اطلاعات و اسناد جلسات و آگاهی از تحولات پارلمانی است. به طور واضح‌تر، مشارکت فعالانه مردم در فرایند خط‌مشی‌گذاری پایین به بالا، تنها بُعدی است که با وجود ظرفیت قابل استدلال آن در تسریع مشارکت عمومی در حیات دمکراتیک، تاکنون کم‌تر مورد توجه قرار گرفته است (برای مثال، به وسیله مشارکت دادن مردم در فرایندهای پیشاقانونی یا امتحان‌کردن اَشکال جدید ارتباطات تعاملی با شهروندان). نکته جالب در این مسئله، یک ویژگی خاص پارلمانی است که مطابق با آن، شهروندان کشورهای عضو اتحادیه اروپا می‌توانند عریضه جمع‌آوری کنند[1] که این حق طبق قانون شماره ۲۰۱۱۱۱/۲۱۱ به شهروندان داده شده است و همچنین برای عریضه‌هایی که موفق به جمع‌آوریِ تعداد کافی امضا شده‌اند، جلسات استماع در پارلمان اروپا سازماندهی شده است.

پرسشی که در این شرایط مطرح می‌شود این است که تا چه اندازه پارلمان‌ها باید به ابزارهای تعاملی فناوری اطلاعات و ارتباطات متوسل شوند تا بتوانند اهداف و ارزش‌های خود را پیاده سازند. از طرف دیگر، این نکته باید مورد توجه قرار گیرد که نه تنها الگوهای نمایندگی در هر پارلمانی متفاوت است، بلکه ممکن است اختلافات زیادی در نوع نگاه به مفهوم نمایندگی و ارتباط با شهروندان میان احزاب گوناگون وجود داشته باشد. البته برخی از نمایندگان پارلمان اروپا و دیگر پارلمان‌ها با فراهم کردن لینک ارتباطی در وب‌سایت‌های شخصی خود این کانال را فراهم می‌کنند.

نکته مورد توجه این است که در نبود اطلاعات و داده‌های مورد نیاز، این پژوهش نمی‌تواند مسائل مربوط به خط‌مشی‌گذاری پایین به بالا ناظر به نکات مطرح شده قبلی را به طور مناسبی بررسی و تبیین کند. خط‌مشی‌گذاری پایین به بالا به طور بالقوه ابزاری در جهت ایجاد انگیزش برای مشارکت شهروندان در مسائل سیاسی برای بالا بردن کیفیت فرایندهای دمکراتیک است.

---

۱. European Citizen's Initiaive نام طرحی است که به موجب آن، هر شهروند یکی از کشورهای اروپایی، با جمع‌آوری یک میلیون امضا برای عریضه مد نظر خود، می‌تواند موضوع را در جلسات استماع پارلمان ارائه کند. م

۴. مروری بر انواع روش‌های رأی‌گیری پارلمانی

۴-۱. پارلمان اروپا

پارلمان اروپا	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
مرور کلی	در رأی‌گیری با بالا بردن دست، اطلاعات رأی‌دهی افراد و همچنین تعداد آرا ثبت نمی‌شود؛ تنها موافقت یا مخالفت کلی نسبت به موضوع سنجیده می‌شود.	۱. رأی‌گیری الکترونیکی به عنوان ابزاری برای اجرای رأی‌گیری با نشان‌دادن دست برای ثبت تعداد آرا؛ ۲. رأی‌گیری الکترونیکی همراه با ثبت اسامی افراد رأی‌دهنده (رأی‌گیری مبتنی بر اسامی).	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی ممکن است به دو طریق انجام شود: ۱. رأی‌گیری الکترونیکی؛ ۲. رأی‌گیری مبتنی‌ب ر اسامی با استفاده از برگه، زمانی که سیستم الکترونیکی از کار افتاده باشد.	بله	-	کنترل نتایج رأی‌گیری یکی از وظایف دبیرخانه عمومی پارلمان اروپاست که تحت نظارت مقامات سیاسی انجام می‌گیرد. در زمان رأی‌گیری و انتخاب افراد خاص، نامزدها خود نمی‌توانند آرا برگه‌ها را شمارش کنند.
صحن علنی	در آخرین رأی‌گیری همیشه تعداد آرا شمارش می‌شوند.	زمانی که رئیس جلسه تصمیم بگیرد که الکترونیکی رأی‌گیری شود، این رأی‌گیری به صورت رأی‌گیری مبتنی بر اسامی صورت می‌گیرد. همچنین زمانی که حداقل ۴۰ تن از نمایندگان یا احزاب سیاسی درخواست رأی‌گیری الکترونیکی را بدهند.	آخرین مرحله از فرایند قانونگذاری همیشه رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است (بند«۱۶۶» آیین‌نامه داخلی). همین رویه برای انتخابات کمیسیون و رأی اعتماد کمیسیون‌ها اجرا می‌شود (ماده (۱۰۶) و (۱۰۷))	در انتخابات‌ها برای انتخاب افرادی خاص اجرا می‌شود[۱]. همچنین اگر یک‌پنجم نمایندگان حاضر درخواست دهند، رأی‌گیری به صورت مخفی انجام می‌گیرد. این درخواست‌ها باید قبل از آغاز رأی‌گیری انجام شود. طبق ماده (۱۶۹)، درخواست برای رأی‌گیری به صورت مخفی نسبت به درخواست برای رأی‌گیری مبتنی بر اسامی در اولویت قرار دارد.	-	
کمیسیون‌ها	در آخرین مرحله رأی‌گیری، آرای موافقان شمارش می‌شود.	نحوه رأی‌گیری مبتنی بر صلاحدید رئیس جلسه تعیین می‌شود.	بر اساس ماده (۱۹۵)، با درخواست یک‌چهارم نمایندگان صورت می‌گیرد.	برای انتخاب افراد خاص مطابق با ماده (۱۶۹).	-	
احزاب سیاسی	نحوه رأی‌گیری مبتنی بر صلاحدید رئیس جلسه تعیین می‌شود.			برای انتخاب افراد خاص	-	

۱.انتخاب رئیس پارلمان اروپا، نایب‌رئیس و ... .

۲-۴. شیوه‌های رأی‌گیری در پارلمان‌های ملی اعضای اتحادیه اروپا

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
اتریش، مجلس ملی و مجلس سنا[1]	مردم می‌توانند رأی‌گیری با بالا بردن دست را مشاهده کنند، اما نتایج رأی‌گیری منتشر نمی‌شود.	تجهیزات رأی‌گیری الکترونیکی در پارلمان اتریش وجود ندارد اگرچه طبق بند «۲» ماده (۶۶) آیین‌نامه داخلی این پارلمان از این نوع رأی‌گیری در صورت وجود امکانات و تجهیزات پشتیبانی کرده است.	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی نمایندگان: ۱. رأی‌گیری به وسیله برگه‌ای که نام نمایندگان بر روی آن نوشته شده است و رنگ‌های گوناگونی بسته به نوع رأی («آری» یا «خیر») دارند صورت می‌گیرد. اسامی نمایندگان خوانده می‌شود و هر کدام رأی خود را درون یک صندوق می‌ریزند. این آرا شمارش می‌شوند؛[2] ۲. رأی‌گیری شفاهی، با تصمیم رئیس جلسه، اسامی نمایندگان بر اساس حروف الفبا خوانده می‌شود و آنها جواب «بله» یا «خیر» می‌دهند.	رأی‌گیری به وسیله برگه‌های رسمی رأی که روی آنها «بله» یا «خیر» نوشته شده است انجام می‌گیرد. طریقه رأی‌گیری همانند رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است[3]، نمایندگان می‌توانند رأی خود را درون پاکت مشخص شده قرار دهند و آن را در اتاقی بدون مشخص شدن رأی خود در صندوق بریزند.	رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود. بر اساس قوانین نمایندگان می‌توانند در موافقت قیام کنند و یا در صورت مخالفت نشسته باقی بمانند.	کنترل نتایج بر عهده رئیس پارلمان است. اگر رأی‌گیری مبتنی بر اسامی انجام گیرد، کنترل نتایج بر عهده "کنترل‌کنندگان"[4] است.

1. Nationalrat and Bundesrat

۲. رأی‌گیری همراه با اسامی ممکن است در ابتدای جلسه و یا زمانی که نتایج رأی‌گیری شک‌برانگیز و مبهم باشد با صلاحدید رئیس جلسه برگزار شود. همچنین این رأی‌گیری می‌تواند با درخواست مکتوب ۲۰ نفر از نمایندگان پیش از شروع فرایند رأی‌گیری انجام شود.

۳. پارلمان ملی ممکن است بر اساس درخواست رئیس جلسه یا درخواست ۲۰نفر از نمایندگان تصمیم بگیرد که رأی‌گیری به صورت مخفی انجام گیرد، مگر آنکه درخواست شود که رأی‌گیری مبتنی بر اسامی انجام گیرد.

4. Whips

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
بلژیک، مجلس نمایندگان	تنها در کمیسیون‌ها استفاده می‌شود.	۵۰ سال از این روش با ایجاد دکمه‌های "آری، خیر و ممتنع" برای هر نماینده انجام شده است. نتایج رأی‌گیری مبتنی بر اسامی رأی‌دهندگان به نمایش درمی‌آید (رأی‌گیری مخفی از طریق رأی‌گیری الکترونیکی انجام نمی‌شود). استثنا: اگر رئیس جلسه از تجهیزات الکترونیکی رأی‌گیری استفاده کند تا نتایج رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود نمایندگان را مجدداً چک کند، اسامی نمایندگان همراه با نتایج رأی‌گیری اعلام نخواهد شد.	رأی‌گیری با استفاده از اعلام اسامی هریک از نمایندگان و بیان رأی آنها به صورت شفاهی (در گذشته همچنین از طریق برگه‌های رأی امضا شده استفاده می‌شد و اخیراً از سیستم الکترونیکی استفاده می‌گردد). برای آخرین مرحله رأی‌گیری بر قوانین، رأی اعتماد، رأی عدم اعتماد و رأی سازنده[1] صورت می‌گیرد. رأی‌گیری همراه اعلام اسامی با درخواست یک نماینده و حمایت حداقل هشت نماینده می‌تواند صورت گیرد.	زمان انتخابات در پارلمان برای انتخاب نامزدها از برگه و گلدان برای رأی‌گیری در این روش استفاده می‌شود.	زمانی که آیین‌نامه داخلی مجلس نمایندگان اجازه بدهد و درخواستی برای رأی‌گیری مبتنی بر اسامی وجود نداشته باشد، از رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود استفاده می‌شود.	نتایج رأی‌گیری به وسیله رئیس جلسه و معاونان تأیید می‌شود و در گزارش مشروح مذاکرات منتشر می‌شود. در رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، آرا و عدم شرکت در رأی‌گیری هر کدام از نمایندگان در گزارش مشروح مذاکرات منتشر می‌شود.
بلژیک، مجلس سنا	در جلسات کمیسیون‌ها استفاده می‌شود و تنها مجموع و تعداد آرا اعلام می‌شود.	در تمامی موقعیت‌هایی که آیین‌نامه داخلی (بند «۳» ماده(۴۴)) اجازه بدهد، از رأی‌گیری مبتنی بر اسامی استفاده می‌شود (تمامی رای‌گیری‌های مرحله نهایی	رأی‌گیری الکترونیکی و رأی‌دهی به وسیله برگه رأی امضا شده[2] هر دو با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی برابری می‌کنند. بر اساس رویه‌های این پارلمان، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی تنها زمانی انجام	برای اجرای انتخابات جهت انتخاب نامزدها برای تصدی پست‌های مختلف در پارلمان انجام می‌شود.	رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود به عنوان روش رأی‌گیری پیش‌فرض تلقی می‌شود.	رجوع کنید به قواعد و رویه‌های مجلس نمایندگان.

۱.«Constructive Vote of no Confidence» نوعی رأی عدم اعتماد است که بر اساس آن به پارلمان اجازه داده می‌شود تا حمایت خود را از رئیس فعلی دولت، تنها در صورتی بردارد که اکثریت پارلمان موافق رئیس دولت جدید باشند. م

2. Signed Ballot

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
		قوانین، هر رأی‌گیری با صلاحدید رئیس جلسه بجز در شرایط خاص یا مواقعی که رأی‌گیری به صورت مخفی از طرف ۵ نفر از نمایندگان درخواست شده باشد).	می‌شود که تجهیزات الکترونیکی از کار بیفتد. رأی‌دهی به وسیله برگه رأی امضا شده نیز دیگر انجام نمی‌گیرد.			
بلغارستان	به صورت رأی‌گیری باز انجام می‌گیرد.	رأی‌گیری الکترونیکی: ۱. بدون ثبت اسامی نمایندگان؛ ۲. همراه با ثبت اسامی نمایندگان که بر روی صفحه نمایش بر اساس سیستم رأی‌گیری کامپیوتری به نمایش درمی‌آید (رأی‌گیری مبتنی بر اسامی).	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی که به دو صورت انجام می‌گیرد: ۱. از سیستم الکترونیکی استفاده می‌شود؛ ۲. اسامی نمایندگان خوانده می‌شود و هر کدام از نمایندگان با «بله»، «خیر» یا «عدم شرکت در رأی‌گیری» جواب می‌دهند.[۱]	رأی‌گیری مخفی به وسیله برگه رأی انجام می‌گیرد.	رأی‌گیری باز همراه با امضا.	رئیس جلسه همراه با هیئت رئیسه نظم و قواعد رأی‌گیری را تعیین و نتایج را نیز کنترل می‌کنند.
کرواسی[۲]	به صورت رأی‌گیری باز انجام می‌گیرد.	نتایج رأی‌گیری بر روی صفحه نمایش قابل رویت است که نام و نوع رأی هر نماینده را به نمایش می‌گذارد.	زمانی انجام می‌گیرد که هیئت رئیسه یا حامیان طرح درخواست این نوع از رأی‌گیری را داشته باشند. علاوه بر این، انواع مختلف رأی‌گیری الکترونیکی همسان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است.	در شرایطی که آیین‌نامه داخلی پارلمان کرواسی[۳] اجازه دهد، از این روش استفاده می‌گردد	-	رئیس جلسه معین می‌کند که آیا تصمیم اتخاذ شده توسط پارلمان، میزان آرا اکثریت را به خود اختصاص داده است یا خیر و نتایج رأی‌گیری را نیز اعلام می‌کند. او می‌تواند دستور بازشماری آرا را بر

۱.هر دو نوع رأی‌گیری مبتنی بر اسامی یعنی رأی‌گیری باز همراه با امضا و رأی‌گیری به وسیله برگه مخفی رأی، با درخواست یکی از گروه‌های پارلمانی یا با درخواست حداقل یک‌دهم نمایندگان صورت می‌گیرد. چنین درخواست‌هایی بدون اینکه درباره آن در پارلمان بحث و گفتگو شود، بلافاصله به رأی‌گذاشته می‌شود. یک نماینده از هر گروه پارلمانی که به این پیشنهاد اعترض دارند باید مشخص شود.

۲.برای عضویت در اتحادیه اروپا از اول جولای ۲۰۱۳ تمامی ملزومات تصویب معاهده الحاق از این لحظه اجرا می‌گردد (ماده (۳) بند«۳» معاهده الحاق به اتحادیه اروپا).

3. Standing Orders of Croatian Parliament

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
						اساس درخواست نایب‌رئیس صادر کند (این درخواست و تأیید باید پیش از آن باشد که رئیس جلسه تصویب آن قانون را اعلام کرده باشد). در رأی‌گیری با استفاده از بلند کردن دست، شمارش آرا توسط کارکنان پارلمان صورت می‌گیرد ولی در رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، این کار به وسیله دبیر پارلمان صورت می‌گیرد.
قبرس، مجلس نمایندگان	تعداد آرای مثبت، منفی و عدم شرکت در رأی‌گیری ذخیره می‌شود ولی نام نمایندگان ثبت نمی‌شود.	در دسترس نیست	در دسترس نیست	-	-	در صحن علنی، بر اساس ماده (۱۰) آیین‌نامه داخلی پارلمان، یکی از نمایندگان مسئول در پارلمان رئیس جلسه را در جریانات و اقدامات پارلمانی کمک می‌کند نظیر مدیریت زمان رأی‌گیری و همچنین تصمیماتی که اتخاذ می‌شود را یادداشت می‌کند.
جمهوری چک، مجلس نمایندگان	زمانی که وسایل الکترونیکی استفاده نشود، از این روش استفاده می‌شود.	نمایندگان به طور معمول از طریق سیستم رأی‌گیری پارلمان در رأی‌گیری شرکت می‌کنند مگر اینکه بر اساس قانون یا اینکه پارلمان نوع دیگری از رأی‌دهی را تصویب کند. سیستم رأی‌گیری پارلمان	۱. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی. بر اساس حروف الفبا، نام نمایندگان خوانده می‌شود و هر کدام از آنها باید یکی از پاسخ‌های «موافق»، «مخالف» و «امتناع از رأی‌دهی» را اعلام کنند. هرکدام از پاسخ‌ها به وسیله رئیس جلسه	برگه‌های رأی‌دهی در این حالت برای انتخاب رئیس و نایب‌رئیس پارلمان و همچنین رؤسای کمیسیون‌ها استفاده می‌گردد. دیگر حالت‌های رأی‌دهی مخفیانه به وسیله	-	هنگامی که رأی‌گیری با نشان‌دادن دست صورت می‌گیرد، نتایج به وسیله بازرسان منصوب رئیس پارلمان ثبت می‌شود. رئیس جلسه یا شخص دیگری که به وسیله قانون مشخص شده است،

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
		نوع رأی‌دهی هر کدام از نمایندگان را نشان می‌دهد.	تکرار می‌شود. هر اقدام دیگری از نمایندگان، به امتناع از رأی‌دهی تلقی می‌شود. ۲. حالت‌های مختلف رأی‌گیری الکترونیکی که همسان با رأی‌دهی مبتنی بر اسامی است.	قانون یا با صلاحدید پارلمان انجام می‌گردد.		نتایج را اعلام می‌کند.[1] اگر نتایج هر رأی‌گیری باز بر پیشنهاد رویه‌ای[2]، مشخص باشد، نیازی به شمارش آرا نیست، مگر اینکه یکی از نمایندگان درخواست کند که آرا اعلام شود. ممکن است هر کدام از نمایندگان نسبت به نتیجه یا روند رأی‌گیری، در هنگام رأی‌گیری یا بلافاصله بعد از رأی‌گیری اعتراض داشته باشد. اگر پارلمان با اعتراض نماینده موافقت بکند، رأی‌گیری باید مجدداً صورت گیرد. اگر سیستم رأی‌گیری پارلمان برای رأی‌گیری استفاده نشده باشد، رئیس جلسه از بازرسان می‌خواهد که تمامی آرا را شمارش و نتیجه را مشخص کنند.
دانمارک[3]	غیر قابل دسترس	رأی‌گیری الکترونیکی یکی از مرسوم‌ترین نوع رأی‌گیری‌ها در پارلمان دانمارک است.	۱. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی به وسیله رأی‌گیری شفاهی (قرائت اسامی نمایندگان)؛ ۲. رأی‌گیری همراه با وسائل	-	رأی‌گیری به وسیله شمارش نمایندگانی که از صندلی‌های خود بلند شده‌اند.	وظیفه دفتر «خدمات قانونی» است. اگر نیاز شد، شمارش‌کنندگان آرا[4] دستیاران خود را به این موضوع اختصاص می‌دهند. برای مثال در

۱. نتایج هر رأی‌گیری بدین صورت اعلام می‌گردد: اعلام شماره سریال رأی‌گیری، اعلام تعداد نمایندگان حاضر، اعلام تعداد آراي موافق و مخالف پیشنهاد و اعلام اینکه پیشنهاد تصویب و یا رد شده است.

2. Procedural Petition

3. Folketing

4. Tellers

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
			الکترونیکی (رأی‌گیری الکترونیکی) که نتایج آن همراه با اسامی نمایندگان ذخیره می‌گردد.			شرایطی که از تجهیزات الکترونیکی رأی‌گیری برای رأی‌گیری مبتنی بر اسامی نتوان استفاده کرد، آنها آرا را شمارش می‌کنند و نتایج را به رئیس جلسه گزارش می‌دهند
استونی[1]	در جلسات کمیسیون و گروه‌های سیاسی از این روش استفاده می‌شود اگرچه برخی از انواع رأی‌گیری بر اساس قوانین و آیین‌نامه داخلی پارلمان استونی اجازه داده نشده است. در صحن تنها زمانی که نتوان از رأی‌گیری الکترونیکی استفاده کرد، از رأی‌گیری با بلند کردن دست استفاده می‌شود و نتایج همراه با تعداد آرا و اسامی نمایندگان ثبت می‌شود، به استثنای زمانی که رأی‌گیری مخفی با برگه صورت گیرد.	به طور معمول در رای‌گیری‌های صحن به‌کار گرفته می‌شود.	ثبت آرا در رأی‌گیری الکترونیکی با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی مشابه است، به استثنای زمانی که از رأی‌گیری الکترونیکی برای رأی‌گیری مخفی استفاده شود.	از این نوع رأی‌گیری از طریق موارد ذیل استفاده می‌شود: ۱. برگه رأی (در انتخاب نخست‌وزیر، رئیس پارلمان و نایب‌رئیس پارلمان)؛ ۲. رأی‌گیری الکترونیکی، اسامی رأی‌دهندگان نمایش داده نمی‌شود و در گزارشات تندنویسان نیز ثبت نمی‌گردد (انتصاب دیگر مقامات).	-	این وظیفه بخش مسئول در هیئت رئیسه پارلمان است. اگر روند رأی‌گیری در صحن پارلمان به درستی اجرا نشود، رئیس جلسه رأی‌گیری را تعلیق می‌کند. هر نماینده ممکن است نسبت به روند رأی‌گیری اعتراضی داشته باشد که با بلند کردن دست خود قبل از پایان یافتن رأی‌گیری این اعتراض را اعلام می‌کند. در رأی‌گیری همراه با برگه، آرا بعد از رأی‌گیری به‌طور علنی شمارش می‌شوند. کمیسیون ملی انتخابات یا کمیسیون رأی‌گیری سوابق نتایج رأی‌گیری را نیز آماده می‌کند. رئیس جلسه نتیجه رأی‌گیری را اعلام می‌کند. اعضای پارلمان ممکن است اعتراض خود را

1. Riigikogu

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
						نسبت به شکل رأی‌گیری یا نتایج رأی‌گیری به کمیسیون ملی انتخابات یا کمیسیون رأی‌گیری اعلام کنند.
فنلاند[1]	هنگامی که سیستم رأی‌گیری الکترونیکی در اتاق جلسات کمیسیون در دسترس نباشد، از این نوع رأی‌گیری استفاده می‌شود.	نوع معمول رأی‌گیری در صحن علنی می‌باشد. رأی‌گیری الکترونیکی بدون توجه به اینکه رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود انجام گرفته است یا اگر رئیس جلسه احساس کند که این نوع رأی‌گیری مورد نیاز است، یا اگر نتیجه رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود از نظر رئیس پارلمان واضح نباشد یا اگر نمایندگان درخواست کنند، انجام می‌گیرد.	رأی‌گیری همیشه به صورت باز برگزار می‌شود و همیشه نتایج رأی‌گیری همراه با آمار و اسامی نمایندگان ارائه و ثبت می‌شود.	در مواقع انتخابات یا انتصابات استفاده می‌شود.	۱. رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود؛ ۲. اگر تجهیزات رأی‌گیری درست عمل نکند، اگر استفاده از تجهیزات رأی‌گیری باعث شود که نتایج واضحی برای رئیس پارلمان ایجاد نشود و یا اگر ایرادی نسبت به آرا و تصمیمات اخذ شده توسط پارلمان احساس شود، از رأی‌گیری به وسیله برگه رأی به صورت باز استفاده می‌گردد.	کنترل نتایج رأی‌گیری وظیفه دفتر مرکزی پارلمان می‌باشد.
فرانسه، مجلس نمایندگان[2]	در رأی‌گیری با نشان دادن دست، رأی و موضع نمایندگان در روزنامه	۱. رأی‌گیری باز معمولی به طوری که نمایندگان از جایگاه خود رأی می‌دهند[3]؛	رأی‌گیری باز و الکترونیکی همسان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است بجز زمانی که به طور	برای انتخاب و انتصاب افراد مختلف در پارلمان صورت می‌گیرد.	رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود. زمانی صورت می‌گیرد که رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رئیس جلسه مسئول برگزاری جلسه رأی‌گیری است. بنا به درخواست او می‌تواند از یک

1. Eduskunta
2. Assemblée Nationale

۳. این نوع از رأی‌گیری با تصمیم رئیس پارلمان یا کنفرانس رؤسا (مجموعه‌ای شامل رئیس پارلمان، رؤسای کمیسیون‌ها، نمایندگان گروهای سیاسی و احزاب مستقل) یا با درخواست دولت یا کمیسیون مسئول نسبت به طرح یا به وسیله درخواست کتبی گروهی از اعضای هیئت رئیسه یا نمایندگانِ آنها که اسامی آنها از قبل به دست رئیس پارلمان رسیده است، صورت می‌گیرد. آرا نمایندگان بلافاصله در سیستم رأی‌گیری ثبت می‌شود و نتیجه کلی (تعداد رأی‌دهندگان، تعداد رأی حدنصاب برای تصویب طرح، آرا موافق و مخالف) به وسیله رئیس جلسه اعلام می‌گردد و به طور واضح در پارلمان مطرح می‌شود. جزئیات رأی‌دهی که به آن «تحلیل» می‌گویند نیز در دسترس است. ارائه اطلاعات مبتنی بر نوع نظارت عمومی بر اقدامات پارلمان متنوع است، اگرچه همیشه می‌توان موضع اخذ شده توسط گروه‌ها و احزاب را تشخیص داد. هرکدام از نمایندگان، ممکن است که به‌گونه دیگری نسبت به موضع اکثریت گروه و حزب رأی دهند همانند موضع اتخاذ شده توسط دیگر نمایندگان خارج از گروه و حزب سیاسی. تمامی جزئیات رأی‌دهی پارلمان، در پارلمان به نمایش درمی‌آید و در روزنامه رسمی فرانسه به همراه گزارش جلسات چاپ و منتشر می‌شود.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
	رسمی فرانسه ثبت و منتشر نمی‌گردد. رئیس جلسه نتیجه را بدون اعلام تعداد آرا، تنها به صورت «تصویب شد» و یا «تصویب نشد» اعلام می‌کند.	۲. رأی‌گیری باز در تریبون پارلمان یا در اتاقی در کنار صحن علنی برگزار می‌شود، نمایندگان برگه رأی خود را در دستگاه بارکد خوان قرار می‌دهند که نشان‌دهنده رأی مثبت، منفی یا ممتنع آنهاست.[1]	غیر منتظرانه‌ای، رئیس جلسه یا دولت یا رئیس یکی از گروه‌های سیاسی درخواست کند که آرا عمومی نباشند که در این صورت آرا همراه با اسامی هر کدام از نمایندگان ثبت نمی‌شود.		مبهم باشد که در این صورت آرا نمایندگان ثبت نمی‌شود.	دستیار رسمی برای شمارش آراء در رأی‌گیری به‌وسیله قیام و قعود و یا رأی‌گیری با نشان‌دادن دست کمک بگیرد.
فرانسه، مجلس سنا	این نوع رأی‌گیری به صورت موازی در مجلس نمایندگان اجرا می‌شود. این روش همچنین در رأی‌گیری‌های کمیسیونی نیز انجام می‌گیرد.	در دسترس نیست	به صورت رأی‌گیری باز معمولی همراه با برگه‌های رأی و رأی‌گیری در تریبون پارلمان. در خلال رأی‌گیری باز، سناتورها به وسیله برگه‌های سفید را برای رأی مثبت، برگه‌های آبی را برای رأی منفی و برگه‌های قرمز را برای رأی ممتنع توسط منشی‌هایی که در سمت راست و چپ و وسط نیم‌دایره پارلمان ایستاده‌اند، رأی می‌دهند.[2]	-	رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود (برای جزئیات مشابه، مطالب قسمت مجلس نمایندگان فرانسه را در همین جدول مشاهده کنید). زمانی که رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود موجب از بین رفتن شک نشود و یا مخالفت یا موافقتی را احراز نکند، سنا رأی‌گیری عادی را در دستور کار قرار می‌دهد.	رأی‌گیری تحت نظر مقامات رسمی و با کنترل منشیان سنا انجام می‌گیرد (سناتورها منشیان دفتر سنا را انخاب می‌کنند).

۱.در دو وضعیت این نوع رأی‌گیری الزامی است:
ـ زمانی که قانون اساسی اکثریتی صلاحیت‌دار را مورد نیاز بداند؛
ـ بر اساس ماده (٤٩) و بند «۱» ماده (۵۰) قانون اساسی فرانسه، زمانی که رأی‌گیری بر روی لایحه تقدیمی دولت صورت گیرد، چه این لایحه همراه با درخواست اعتماد از مجلس شورای ملی باشد، چه بدون آن.
«تحلیل» (برای مثال اطلاعات دقیق از آرا) برای این روش رأی‌گیری موضع اتخاذ شده به وسیله هر نماینده را نشان می‌دهد و به وسیله گروه و مواضع رأی‌گیری ارائه می‌گردد و کسانی که در رأی‌گیری نیز شرکت نکرده‌اند را نشان می‌دهد.

۲. بر اساس ماده (۵۹) آیین‌نامه داخلی سنا، رأی‌گیری باز معمولی در سنای فرانسه در میان دیگر انواع رأی‌گیری مبتنی بر قانونگذاری مالی، قوانین ارگانیک و پیشنهادیه‌ها برای اصلاح قانون اساسی انجام می‌گیرد.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
آلمان، مجلس نمایندگان[1]	رأی‌گیری «ساده» برای عموم قابل مشاهده است، اگرچه اسامی رأی‌دهندگان و همچنین تعداد آرا ذخیره نمی‌گردد. تنها تصمیم نهایی موافق، مخالف، یا ممتنع ثبت خواهد شد.	در دسترس نیست	رأی‌گیری به وسیله ریختن آرا «بله»، «خیر» یا ممتنع در گلدان‌ها صورت می‌گیرد. تعداد آرا به همراه اسامی نمایندگان رأی‌دهنده در خلاصه جلسات ثبت و سپس منتشر می‌شود. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی می‌تواند از طرف گروه‌های پارلمانی یا ۵درصد از نمایندگان پارلمان درخواست شود. مشاوران مخصوص از جناح‌های ائتلافی و مقابل در اتاق مخصوصی گردهم می‌آیند و آرا را شمارش می‌کنند.	به نمایندگان برگه‌های رأی داده می‌شود و آنها وارد جایگاه رأی‌دهی می‌شوند. آنها آرا خود را در نامه‌ای قرار می‌دهند و سپس هنگام خروج آن را در گلدانی می‌اندازند. این نوع رأی‌گیری تنها در موارد خاصی اجرا می‌شود نظیر رأی‌گیری برای انتخاب رئیس پارلمان، معاونان او و همچنین انتخاب صدر اعظم.	رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان[2] - نمایندگان از صحن علنی خارج شده و مجدداً از درب‌هایی که با «بله»، «خیر» و «ممتنع» نشانه‌گذاری شده‌اند وارد می‌شوند و در واقع به سه بخش تقسیم‌بندی می‌شوند. اسامی نمایندگان در این نوع رأی‌گیری درج نمی‌شود و تنها نتیجه موافق، مخالف و یا ممتنع رأی‌گیری اعلام می‌شود. این نوع رأی‌گیری زمانی اجرایی می‌شود که نتایج رأی‌گیری معمولی نامشخص و مبهم باشد و همچنین رسیدن به حدنصاب تصویب قوانین مورد شک قرار گیرد.	رئیس و نایب‌رئیس پارلمان به همراه دبیران احزاب موافق و مخالف در جلسه صحن علنی برای رأی‌گیری حضور دارند و بر فرایند رأی‌گیری نظارت می‌کنند. وکلای پارلمان نیز حضور دارند و در خصوص هر مسئله مهمی به رئیس پارلمان مشاوره می‌دهند. خلاصه تمامی جلسات صحن علنی به همراه نتایج رأی‌گیری به صورت آنلاین با فاصله یک روز کاری در وب‌سایت پارلمان قرار داده خواهد شد.
آلمان، مجلس سنا[3]	رأی تک تک سناتورها ثبت نمی‌شود بلکه نتیجه نهایی تصمیم‌گیری اکثریت و یا غیر آن ثبت	در دسترس نیست	بر اساس درخواست یکی از نمایندگان ایالت‌ها، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی صورت خواهد گرفت بدین صورت که اسامی هر	در دسترس نیست	-	شمارش آرای موافق توسط رئیس مجلس سنا، دبیر کل و کارمندان پارلمان، شمارش می‌شود به همین جهت شمارش آرا به

1. Bundestag
2. Division Vote
3. Bundesrat

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
	می‌شود.		کدام از نمایندگان ایالت‌ها خوانده می‌شود و آرا آنها همراه با اسامی ایالت ذخیره خواهد شد.			صورت متناظر خواهد بود.
یونان	رأی‌گیری برای عموم قابل مشاهده است ولی اسامی رأی‌دهندگان ثبت نمی‌شود.	اگرچه سیستم رأی‌گیری الکترونیکی نصب شده است، اما از آن استفاده نمی‌گردد. مکانیسم شناسایی هویت در پارلمان به وسیله کارت‌ها صورت می‌گیرد و هنگامی که نیاز باشد رأی‌گیری به صورت مخفی انجام می‌گیرد.	بله	به وسیله برگه رأی انجام می‌گیرد.	رأی‌گیری باز همراه با بلند کردن دست.	رئیس جلسه تعیین می‌کند که رأی‌گیری مخفی باشد یا علنی. نتایج رأی‌گیری در هر جلسه باید به وسیله رئیس جلسه اعلام شود و سپس در خلاصه جلسات صحن علنی انتشار یابد.
مجارستان	به همراه ماشین شمارش آرا استفاده می‌شود. رأی‌گیری همواره باز است و آرا همراه با اسامی رأی‌دهندگان و تعداد آنها منتشر می‌شود.	تقریباً ۹۰ درصد رأی‌گیری‌ها به صورت الکترونیکی انجام می‌گیرد و همیشه نتایج رأی‌گیری مبتنی بر اسامی رأی‌دهندگان و تعداد آنها منتشر می‌شود. علاوه بر این اگر ابهامی در رأی‌گیری با نشان‌دادن دست باشد رأی‌گیری با درخواست هر نماینده‌ای مجدداً به وسیله سیستم شمارش آرا انجام	۱. رأی‌گیری الکترونیکی که مشابه رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است. ۲. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی که به وسیله درخواست هرکدام از احزاب و یا دسته‌ها و گروه‌ها که به صورت رأی‌گیری باز انجام می‌گیرد.[1] رأی‌گیری مبتنی بر اسامی با توجه به تعداد اعضای کمیسیون‌ها، ترکیب آنها و	زمانی انجام می‌گیرد که رأی‌گیری با برگه رأی در درون پاکت گذارده می‌شود و در اتاقک مخصوص رأی‌گیری با استفاده از صندوق رأی، انجام می‌گیرد. سردفتران رأی‌گیری به عنوان کمیسیون شمارش آرا بر شمارش آرا نظارت می‌کنند.	-	دفتر دبیر کل و اداره انفورماتیک مسئول کنترل نتایج رأی‌گیری هستند.

۱. هر گروه تنها یک بار می‌تواند پیشنهاد رأی‌گیری مبتنی بر اسامی را در رابطه با پیشنهاد مشابه تصمیم‌گیری ارائه کند.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
		می‌گیرد.	پیشنهادهای رویه‌ای[1] صورت نمی‌گیرد.			
ایرلند، مجلس سنا و مجلس نمایندگان[2]	-	رأی‌گیری در هر دو مجلس به صورت الکترونیکی انجام می‌گیرد.	صحن علنی: رأی‌گیری الکترونیکی و رأی‌گیری به وسیله عبور از محل‌های مشخص شده برای اعلام نظر موافق، مخالف یا ممتنع صورت می‌گیرد. به این نوع رأی‌گیری «لیست» یا رأی‌گیری از طریق تقسیم‌بندی پارلمان[3] شناخته می‌شوند[4]. کمیسیون: رأی‌گیری شفاهی بر اساس رأی‌گیری مبتنی بر اسامی.	-	-	جلسات صحن علنی در هر مجلس: زمانی که رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان[5] باشد، برای هر رأی‌گیری فرد رأی‌شمار[6] برای کنترل آرا انتخاب می‌شود. کمیسیون‌ها: هنگام رأی‌گیری، یکی از متصدیان رأی‌گیری[7] اسامی نمایندگان را می‌خواند و آرا را روی کاغذ ثبت می‌کند و سپس رئیس جلسه نتایج رأی‌گیری را اعلام می‌کند.
ایتالیا، مجلس نمایندگان	این نوع از رأی‌گیری نحوه رأی‌گیری معمول در کمیسیون‌هاست رأی‌گیری	عموماً فرایند رأی‌گیری به وسیله ابزارهای الکترونیکی انجام می‌گیرد و آرا به همراه	معمولاً به طور الکترونیکی انجام می‌گیرد و نتایج آرا همراه با تعداد و اسامی رأی‌دهندگان در مشروح	رأی‌گیری مخفیانه همراه با وسائل الکترونیکی انجام می‌گیرد.	-	رئیس جلسه دستور رأی‌گیری را صادر می‌کند و نتایج رأی‌گیری را اعلام می‌کند (ماده (۸) آیین‌نامه

1. Procedural Motion
2. Dáil and Senate
3. Manual Division

٤. از این نوع رأی‌گیری برای این موارد استفاده می‌گردد: ۱. انتخابات رئیس پارلمان (هر دو پارلمان)، ۲. نامزدی نخست‌وزیر و دیگر وزرا، ۳. رأی اعتماد به کل دولت (مجلس نمایندگان). رأی‌گیری لیستی در هر زمانی می‌تواند برگزار گردد اگر رئیس پارلمان به پارلمان اعلام کند که: ۱. رأی‌گیری الکترونیکی به صورت فنی امکان اجرا ندارد، ۲. نتایج ممکن است غیر قابل اعتماد باشند، ۳. به هر دلیل دیگری که رئیس پارلمان تشخیص دهد که رأی‌گیری نباید به صورت الکترونیکی برگزار گردد.

5. Division Vote
6. Teller
7. Clerk

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
	با نشان‌دادن دست برای مردم قابل مشاهده است اما رأی نمایندگان ثبت نمی‌شود.	اسامی رأی‌دهندگان ثبت می‌شود بجز مواردی که رأی‌گیری در رابطه با اشخاص باشد.	مذاکرات ثبت می‌شود و در پایگاه‌های داده بر روی وب‌سایت قابل دسترسی است. رأی اعتماد و عدم اعتماد معمولاً به وسیله خواندن نام نمایندگان و اعلام رأی آنها صورت می‌گیرد.			داخلی). دیگر اعضای هیئت رئیسه به رئیس جلسه کمک می‌کنند تا رأی‌گیری همراه با نظم و قاعده انجام گیرد. آنها همچنین آرا نمایندگان را ثبت می‌کنند و در مواقع مورد نیاز از رأی‌گیری مبتنی بر اسامی استفاده می‌کنند (ماده(۱۱)). اگر هر گونه خللی در رأی‌گیری ایجاد شود، رئیس جلسه می‌تواند رأی‌گیری را ملغی اعلام کرده و مجدداً رأی‌گیری را برگزار کند (ماده ۵۷).
ایتالیا، مجلس سنا	به عنوان رأی‌گیری باز انجام می‌گیرد، اما اسامی رأی‌دهندگان ثبت نمی‌شود. رأی‌گیری همراه با بلند کردن دست نیز با صلاحدید رئیس جلسه ممکن است به صورت الکترونیکی انجام گیرد.	زمانی انجام می‌گیرد که: ۱. نتیجه رأی‌گیری همراه با نشان دادن دست روشن نباشد؛ ۲. نیاز باشد به صورت همزمان از رأی‌گیری مبتنی بر اسامی استفاده شود؛ ۳. نیاز باشد که هم جمع‌آوری آرا و هم نتایج آرا	۱۵ سناتور می‌توانند درخواست رأی‌گیری مبتنی بر اسامی بدهند. این روش می‌تواند همراه با رأی‌گیری الکترونیکی صورت گیرد، و یا همراه با خواندن اسامی نمایندگان و اعلام آرا آنها باشد. خواندن اسامی نمایندگان و اعلام آرا آنها معمولاً در رأی اعتماد و عدم اعتماد صورت می‌گیرد.	۲۰ سناتور می‌توانند درخواست رأی‌گیری مخفی بدهند[1]. رأی‌گیری مربوط به اشخاص و انتخابات‌های پارلمان که با برگه‌های رأی انجام می‌شود، همواره به صورت رأی‌گیری مخفی صورت می‌گیرد.	-	رئیس جلسه زمان رأی‌گیری را اعلام می‌کند و نتایج را خود اعلام می‌کند. او همچنین عملکرد متصدیان رأی‌گیری را نسبت به خواندن اسامی نمایندگان و همچنین نتایج رأی‌گیری را نظارت می‌کند. دیگر دبیران مسئول رأی‌گیری همواره در اجرای صحیح رأی‌گیری به رئیس

۱. رأی‌گیری مخفی زمانی که سنا قرار است بر طرح‌های مالی، بودجه و حسابداری، قوانین مرتبط با مالیات‌گذاری، قوانین مرتبط با تخصیص بودجه که مستلزم هزینه بالا و درآمد کمی باشد، رأی‌گیری برگزار کند، ممنوع است.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
		مخفی باشد.				پارلمان کمک می‌کنند. اگر هرگونه خللی در فرآیند رأی‌گیری صورت گیرد، رئیس جلسه دستور الغاء رأی‌گیری را صادر می‌کند و دستور به رأی‌گیری مجدد چه با وسائل الکترونیک و چه بدون آن را می‌دهد (ماده ۱۱۸).
لتونی [1]	رأی‌گیری در کمیسیون به صورت باز صورت می‌گیرد. در صحن علنی رئیس جلسه در صورتی‌که تجهیزات الکترونیکی کار نکنند، ممکن است تصمیم بگیرد که رأی‌گیری پارلمان با بلند کردن دست انجام شود. اما در عمل چنین اتفاقی نمی‌افتد.	معمولاً در صحن علنی رأی‌گیری به صورت الکترونیکی انجام می‌پذیرد.	در صحن علنی رأی‌گیری به صورت الکترونیکی و باز صورت می‌گیرد. با درخواست حداقل ۱۰ نماینده، آرای نمایندگان بعد از رأی‌گیری در صحن علنی خوانده می‌شود. نتایج رأی‌گیری منتشر می‌شود و نمایندگان می‌توانند نتایج منتشر شده را بررسی کنند.	تنها رئیس پارلمان و قضات دادگاه قانون اساسی به وسیله رأی‌گیری مخفی انتخاب می‌شوند (بر اساس مواد (۳۶) و (۸۵) قانون اساسی لاتویا).	رأی‌گیری به وسیله برگه برای انتخاب مقامات متعددی استفاده می‌شود.	وقتی نتایج رأی‌گیری به‌صورت عمومی منتشر می‌شود، هر نماینده می‌تواند نتایج آرا را چک کند. بر اساس ماده (۱۴۲) آیین‌نامه داخلی پارلمان لاتویا، اگر در طی یک ساعت، حداقل ۵ نماینده اعتبار نتایج رأی‌گیری را زیر سؤال ببرند، رأی‌گیری مجدداً برگزار می‌شود.
لیتوانی [2]	رویه معمول در تصمیم‌گیری‌ها در کمیسیون است. معمولاً از	نتایج رأی‌گیری الکترونیکی در صحن علنی همیشه همراه با اسامی نمایندگان ثبت می‌شود،	۱. رأی‌گیری الکترونیکی در صحن علنی؛ ۲. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	بیش‌تر در رأی‌گیری برای انتصابات یا عزل از مناصب، هنگامی که تأیید پارلمان مد	رأی‌گیری با برگه به صورت باز [3] زمانی صورت می‌گیرد که نیاز است از بین تعداد زیادی از	اداره خدمات پارلمان لیتوانیا مسئولیت انتشار نتایج آرا را بر عهده دارد.

1. Saeima
2. Seimas
3. Open Ballot Voting

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
	این روش در صحن علنی استفاده نمی‌شود مگر اینکه این نوع از رأی‌گیری به دستور رئیس جلسه برگزار شود، برای مثال زمانی که سیستم الکترونیکی رأی‌گیری به‌درستی کار نکند.	در حالی که در کمیسیون‌ها تنها تعداد آرا شمارش می‌شود. بر اساس آیین‌نامه داخلی پارلمان لیتوانیا رأی‌گیری الکترونیکی برای قوانین، قطعنامه‌ها، طرح‌های فردی، اصلاحات بر روی پیش‌نویس قوانین، برنامه کاری، دستور جلسات و دیگر موضوعات فرایندی به‌کار می‌رود.	زمانی صورت می‌گیرد که در هنگام تصویب قوانین، قطعنامه‌ها یا تصویب آیین‌نامه‌ها بجز انتصاب مقامات، با درخواست یکی از احزاب سیاسی و موافقت حداقل یک‌سوم اعضای حاضر در جلسه صحن علنی ایجاد شود. برای اطمینان از تعداد و درستی آرا، بعد از رأی‌گیری مقام مسئول در صحن علنی، اسامی تک تک نمایندگان را قرائت می‌کند و رأی آنها را می‌پرسد. اگرچه این روند به ندرت اتفاق می‌افتد.	نظر باشد، صورت می‌گیرد.	نامزدها برای مناصب مختلف انتخاب صورت گیرد و پارلمان رأی‌گیری مخفی را نیز قبول نکرده است.	
لوکزامبورگ، مجلس نمایندگان[1]	از این روش زمانی که رأی‌گیری مبتنی بر اسامی از طرف حداقل ۵ نماینده درخواست شود، استفاده می‌شود. رأی‌گیری برای مردم قابل مشاهده است اما اسامی رأی‌دهندگان ثبت نمی‌شود.	بر اساس آیین‌نامه داخلی تمامی انواع رأی‌گیری همانند رأی‌گیری با بلند کردن دست، رأی‌گیری مخفی و رأی‌گیری مبتنی بر اسامی را می‌توان با رأی‌گیری الکترونیکی انجام داد. در عمل نیز بسیاری از رأی‌گیری‌ها به صورت رأی‌گیری الکترونیکی انجام می‌گیرد.	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی زمانی صورت می‌گیرد که نیاز باشد متمم یکی از طرح‌ها و یا لوایح به رأی گذارده شود. علاوه بر این هرگونه رأی‌گیری الکترونیکی را می‌توان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی یکسان دانست.	در انتخابات‌ها و برای نام‌نویسی و اعلام کاندیداها برای رأی‌گیری استفاده می‌شود.	-	آرا صحن علنی توسط دبیر کل پارلمان کنترل می‌شود.

1. Chambre des Députés

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
مالت، مجلس نمایندگان	-	-	صندلی‌های پارلمان به دو دسته موافق و مخالف تقسیم می‌شوند و نمایندگان متناسب با رأی خود روی صندلی‌ها می‌نشینند، نام نمایندگان همراه با رأی آنها در گزارش پارلمان ثبت می‌شود.	-	رأی‌گیری به صورت اعتراضات مستمر نسبت به تصمیم رئیس جلسه (چه در صحن علنی و چه در کمیسیون‌ها) با بلند شدن از صندلی خود.	سخنگوی پارلمان نتایج رأی‌گیری بر اساس تقسیم‌بندی پارلمان را اعلام می‌کند و سپس تعداد موافقان و مخالفان را مطرح می‌کند. اگر خطا و یا اشتباهی در نتایج رأی‌گیری اتفاق بیفتد، پارلمان رأی‌گیری بر اساس تقسیم‌بندی پارلمان را مجدداً برگزار می‌کند تا ایراد و اشتباه رفع شود.
هلند	نتایج رأی‌گیری با بلند کردن دست در خلاصه جلسات منتشر می‌شود.	در دسترس نیست	بر اساس درخواست یکی از نمایندگان و یا اگر از نظر یکی از نمایندگان تناسب و وضوح رأی‌گیری همراه با نشان دادن دست به درستی مشخص نباشد و یا تا زمانی که رأی‌گیری به وسیله نشان دادن دست مورد پذیرش قرار نگیرد. نمایندگان رأی خود را به وسیله گفتن بله یا خیر اعلام می‌کنند.	در شرایط انتخابات و یا نامزدی برای تصدی پست‌های مختلف، به وسیله برگه رأی که درون جعبه قرار می‌گیرد، صورت می‌پذیرد[1].	اتخاذ تصمیم بدون رأی‌گیری، بر اساس پیشنهادیه رئیس جلسه صورت می‌گیرد در صورتی که دیگر اعضا پیشنهادیه دیگری نداشته باشند. برخی از اعضا در صحن علنی حاضر می‌شوند و اعلام می‌کنند که «فرض کنید ما رأی مخالف داده‌ایم»، در این حالت فرض می‌شود که آن پیشنهادیه با رأی دیگر اعضا تصویب شده است.	در هنگام رأی‌گیری یکی از مسئولان، نتایج رأی‌گیری را به سرعت کنترل می‌کند. همچنین از دفتر گزارشات می‌توان نتایج را برای بررسی خطاهای احتمالی دائماً چک کرد.
لهستان، مجلس نمایندگان[2]	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست به طور همزمان با رأی‌گیری	نتایج رأی‌گیری الکترونیکی همیشه همراه با اسامی و تعداد	۱. رأی‌گیری الکترونیکی[3]؛ ۲. رأی‌گیری به وسیله برگه رأی	-	-	بر اساس بند «۵» ماده (۱۸۸)آیین‌نامه داخلی پارلمان

۱. اگر رأی‌گیری در خصوص انتصاب افراد، نامزدی و انتخاباتی باشد که در قانون اساسی ذکر نشده است، پارلمان باید مشخص کند که در این مورد خاص قواعد دیگری به‌کار برده می‌شود.

2. Sejm

۳. زمانی برگزار می‌گردد که اکثریت پارلمان بر اساس پیشنهاد رئیس پارلمان یا پیشنهاد مکتوب حداقل ۳۰ تن از نمایندگان، تصمیم به برگزاری رأی‌گیری الکترونیکی کند. در خصوص مجلس سنا، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی با استفاده از کارت‌های رأی‌گیری با پیشنهاد رئیس پارلمان یا حداقل ۲۰ نفر از سناتورها انجام می‌گیرد.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
	الکترونیکی انجام می‌گیرد یا در هنگامی که استفاده از تجهیزات الکترونیکی مهیا نباشد از این روش استفاده می‌شود. رئیس پارلمان ممکن است دستور دهد که رأی‌گیری به صورت بلند کردن دست صورت گیرد و دیگر مقامات پارلمان آرا را شمارش کنند.	آرا منتشر می‌شود.	که اسامی نمایندگان و امضای آنان بر روی آن ثبت شده است و درون صندوق آرا ریخته می‌شود. اسامی نمایندگان به وسیله رئیس جلسه خوانده می‌شود و متناسب با حروف الفبا، نمایندگان رأی خود را درون صندوق آرا می‌اندازند، رئیس جلسه ۵ نفر را مسئول باز کردن صندوق و شمارش آرا می‌کند.			لهستان، رئیس پارلمان نتایج آرا را اعلام می‌کند. در رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، رئیس جلسه نتایج را بر اساس خلاصه مکتوب جلساتی که توسط دبیران پارلمان برای شمارش آرا آماده شده است، اعلام می‌کند.
لهستان، مجلس سنا	شرایط برگزاری این روش همانند روش مجلس نمایندگان برگزار می‌گردد.	سیستم رأی‌گیری الکترونیکی آرا هر کدام از اعضای مجلس سنا را ثبت می‌کند.	۱. رأی‌گیری باز با استفاده از تجهیزات الکترونیکی که شامل دکمه‌هایی برای اعلام نظر بر روی میز نمایندگان استفاده می‌شود و همچنین به وسیله بلند کردن دست؛ ۲. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی با استفاده از کارت‌های رأی‌گیری که اسامی سناتورها و امضای آنها در آن کارت ثبت شده است (همانند بالا).	مبتنی بر امور شخصی[1] با استفاده از برگه مهر و موم شده و صندوق آرا انجام می‌گیرد.	-	بر اساس بند «۸» ماده (۵۳)آیین‌نامه داخلی مجلس سنا، نتایج به وسیله رئیس این مجلس اعلام می‌گردد. نتایج رأی‌گیری مبتنی بر اسامی و رأی‌گیری مخفی توسط رئیس سنا بر اساس گزارشات دبیران برگزاری جلسه رأی‌گیری و شمارش آرا توسط آنان، اعلام می‌شود.
پرتغال	در دسترس نیست	در شرایط ذیل از رأی‌گیری التکرونیکی استفاده می‌گردد: ۱. هنگامی که نیاز باشد رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	از نمایندگان خواسته می‌شود تا بر اساس حروف الفبا رأی بدهند و آرا آنها به صورت الکترونیکی ثبت می‌شود. رأی‌گیری مبتنی بر	بله	رأی‌گیری همراه با قیام و قعود، که نوع رایجی از رأی‌گیری است و تنها نظر کلی احزاب سیاسی ثبت می‌شود و دفتر پارلمان	نتایج رأی‌گیری به وسیله دفتر پارلمان به ریاست رئیس پارلمان ثبت می‌شود. دبیران این دفتر موظف هستند که آرا را ثبت کنند

۱. به استثنای موضوع رأی‌گیری برای ترکیب کمیسیون‌های سنا و برای معزول کردن رئیس کمیسیون بر اساس استعفای مکتوب خود او از منصبش که به رئیس پارلمان اعلام می‌شود.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
		صورت بگیرد؛ ۲. در رأی‌گیری به وسیله قیام و قعود هنگامی که بر اساس قانون اساسی نیاز به اکثریت[1] برای تصویب قوانین باشد نیز از رأی‌گیری الکترونیکی استفاده می‌گردد (بند «۴» ماده (۹۴)آیین‌نامه داخلی پارلمان).	اسامی نیز در شرایط خاصی[2] با درخواست یک‌دهم تمامی نمایندگان پارلمان یا با شرایط دیگر نظیر تصمیم جلسات رهبران {احزاب} صورت می‌گیرد.		نتایج را بر اساس تعداد صندلی‌هایی که احزاب سیاسی برای رأی‌گیری مشخص کرده‌اند، محاسبه می‌کند. اگر برخی از اعضا به گونه‌ای دیگر نسبت به باقی اعضا رأی دهند، دفتر پارلمان هم آرای تکی نمایندگان و هم آثاری که این رأی بر کل آرا گذاشته است را محاسبه می‌کند. آرا هر فرد از نمایندگان ثبت و منتشر می‌شود.	(بر اساس بند «۱»ماده (۲۸) آیین‌نامه داخلی پارلمان)، و دفتر باید بلافاصله نتایج آرا را منتشر کند و همچنین اعلام کند که میزان آرا بر اساس قانون اساسی و آیین‌نامه داخلی به حدنصاب رسیده است یا خیر (بند«۳» ماده ۹(۹۲) آیین‌نامه داخلی). دفتر خدمات پارلمان (برای مثال بخش پشتیبانی صحن علنی) ملزومات اداری و انسانی دفتر پارلمان را همانند ملزومات فنی را فراهم می‌کند. (قانون شماره ۲۰۰۴/۲۰ پارلمان به تاریخ ۱۶ فوریه ۲۰۰۴، ماده(۸)).
رومانی	رأی‌گیری باز همانند قواعد کمیسیون‌های پارلمان. در صحن علنی، اگر پیشنهادیه رهبران احزاب سیاسی یا رئیس	رأی‌گیری باز همراه با وسائل الکترونیکی بر اساس قواعد خاص خود صورت می‌گیرد.	اگر پیشنهادیه رهبران احزاب سیاسی یا رئیس پارلمان نسبت به رأی‌گیری باز تصویب بشود، از این نوع رأی‌گیری استفاده می‌شود.	رأی‌گیری به وسیله برگه رأی[3]، توپ رأی‌گیری و یا استفاده از سیستم الکترونیکی مبتنی بر آیین‌نامه داخلی پارلمان، اگر	-	اگر یکی از رهبران گروه‌های سیاسی در پارلمان در صحت رأی‌گیری باز تردید داشته باشد و پارلمان - که تمامی اعضای آن حضور دارند - رأی‌گیری مجدد را

۱. اکثریت واجد شرایط مورد نیاز برای مثال برای رد برنامه‌های دولت، تصویب پیشنهاد عدم اعتماد به دولت، تأیید فرمان یا قوانینی که به وسیله رئیس جمهور وتو شده است، تصویب قوانین سازمانی یا اصلاح قانون اساسی، مورد نیاز است.

۲. این موضوعات خاص موارد ذیل هستند: ۱. قدرت و اختیار اعلام جنگ یا صلح، اختیار و تأیید اعلام حالت محاصره یا حالت فوق‌العاده، ۳. اتهامات علیه رئیس‌جمهور، ٤. موافقت با بخشودگی و عفو عمومی، ٥. تجدید نظر در احکام یا قوانینی که موضوع وتوی ریاستجمهوری قرار گرفته‌اند.

۳. رأی‌گیری برای انتصابات به وسیله برگه‌های رأی انجام می‌گیرد، مگر آنکه قوانین/قواعد آیین‌نامه داخلی فرایند دیگری را تصریح کند

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
	پارلمان تصویب بشود، از این نوع رأی‌گیری استفاده می‌شود.			پارلمان پیشنهادیه رئیس پارلمان و یا رهبران سیاسی پارلمان را نسبت به برگزاری رأی‌گیری مخفی تصویب کند.		تأیید کنند، رویه رأی‌گیری مجدد را رئیس پارلمان تعیین می‌کند. در رأی‌گیری الکترونیکی اگر رئیس پارلمان که دو نفر از منشیان پارلمان به او کمک می‌کنند، متوجه بدکارکرد سیستم[1] شدند، او از پارلمان می‌خواهد که مجدداً رأی‌گیری را با رویه‌ای دیگر تکرار کنند. برای شمارش آرا در رأی‌گیری مخفی به وسیله برگه یا توپ رأی‌گیری، کمیته‌ای[2] برای شمارش و صحت‌سنجی آرا تشکیل می‌شود.
اسلواکی	این نوع رأی‌گیری به صورت باز برگزار می‌گردد.	مدل مرسوم رأی‌گیری است که تعداد و اسامی رأی‌دهندگان ثبت می‌شود.	رأی‌گیری الکترونیکی همسان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است.	-	۱. رأی‌گیری با برگه؛ ۲. انواع دیگر رأی‌گیری که به وسیله پارلمان تعیین می‌گردد.	شمارش‌کنندگان آراءکه در نبود آنها پارلمان فرد دیگری را معین می‌کند، صحت آرا و رویه‌های انتخابات را نظارت می‌کنند.[3]اگر در صحت نتایج شمارش آرا شکی به وجود بیاید، بر اساس پیشنهاد رئیس پارلمان، آرا بدون مذاکره با شمارش‌کننده مجدداً شمارش می‌شوند.

۱. رهبر حزب نیز می‌تواند رئیس پارلمان را از وجود اینچنین بدکارکردها مطلع کند.
۲. کمیسیون شامل یک نماینده از هر حزب سیاسی است که به وسیله دو نفر از دبیران جلسه مساعدت می‌شود.
۳. شمارش کنندگان آراء همچنین مسئولیت دارند خلاصه جلسات را به‌صورت صحیح و کامل ایجاد کنند و قوانین و دیگر اسناد تصویب شده به‌وسیله پارلمان را امضاء کنند.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
اسلونی	زمانی که تجهیزات الکترونیکی به درستی کار نکند و یا اساساً چنین تجهیزاتی در جلسه‌ای که قرار است رأی‌گیری صورت بگیرد، وجود نداشته باشد، در آن صورت از رأی‌گیری به وسیله بلند کردن دست استفاده می‌گردد.	رأی‌گیری الکترونیکی همیشه[1] در خلال شرایط زیر استفاده می‌گردد: ۱. جلسات پارلمان که نتایج رأی‌گیری به صورت تعداد و اسامی رأی‌دهندگان ثبت می‌گردد؛ ۲. جلسات دستگاه‌های اجرایی که تنها نتایج تعداد رأی‌گیری ثبت می‌شود.	رأی‌گیری الکترونیکی در خلال جلسات پارلمان همسان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است.	برای انتخابات، اعلام نامزدی و انتصابات و عزل از مناصب و همچنین زمانی که قانون اساسی، دیگر قوانین و یا آیین‌نامه داخلی پارلمان توصیه شده باشد، از رأی‌گیری مخفی استفاده می‌گردد.	-	بعد از آنکه هر رأی‌گیری انجام گرفت، رئیس پارلمان نتایج رأی‌گیری را تأیید و اعلام می‌کند (ماده (۹۰) آیین‌نامه داخلی پارلمان).
اسپانیا	این نوع از رأی‌گیری در گروه‌های پارلمانی انجام می‌گیرد.	در دو موضع رأی‌گیری الکترونیک صورت می‌گیرد: ۱. رأی‌گیری معمولی، به طوری که هر کدام از نمایندگان رأی می‌دهد و نهایتاً آرا همه نمایندگان شمارش می‌شود؛ ۲. رأی‌گیری مخفی، نتیجه تعداد آراء ثبت می‌شود ولی هویت رای‌دهندگان حذف می‌شود.	رأی‌گیری معمولی به وسیله: ۱. سیستم‌های الکترونیکی؛ ۲. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی عمومی به وسیله قیام و قعود به طوری که افرادی که موافق هستند ابتدا قیام می‌کنند، بعد افرادی که مخالف هستند قیام می‌کنند و نهایتاً افراد ممتنع قیام می‌کنند.	رأی‌گیری مخفی به وسیله ۱. فرآیند الکترونیکی؛ ۲. برگه رأی، انجام می‌گیرد.	۱. رأی‌گیری برای کسب رضایت از نمایندگان[2] به وسیله پیشنهاد رئیس پارلمان؛ ۲. بر اساس بند«۲»۲ ماده (۸۲) آیین‌نامه داخلی کنگره، دفتر پارلمان می‌تواند به‌طور مکتوب به نمایندگان اجازه بدهد که نمایندگان به‌صورت الکترونیکی رای‌دهند و هر کدام نتیجه و فرایند رأی‌گیری را بررسی کنند.[3]	نتیجه رأی‌گیری به وسیله رئیس پارلمان کنترل می‌شود در صورت غیبت یا مریضی، نایب‌رئیس وظایف رئیس را که به وسیله رئیس یا اداره کنگره تعیین شده است، انجام می‌دهد. دبیران و منشیان جلسه به رئیس جلسه برای صحیح برگزار شدن فرایند رأی‌گیری کمک می‌کنند. بعبارتی این افراد در صحن علنی حضور پیدا می‌کنند تا از صحت برگزاری رأی‌گیری اطمینان حاصل کنند.

۱. بجز مواردی که در آیین‌نامه داخلی پارلمان، ماده (۸۷) پاراگرف دوم ذکر شده است.

2. Assent Voting

۳. این روش رأی‌گیری تنها در موارد ذیل اجرا می‌گردد: ۱. در جلسات صحن علنی در زمان‌های رأی‌گیری که مستعد چندپارگی و تغییر نیستند، ولی زمان و چگونگی انجام آن قابل پیش‌بینی باشد، ۲. در موارد حاملگی، شرایط خاص مادری یا پدری و یا بیماری‌های جدی که موجب جلوگیری از انجام وظایف پارلمانی گردد و با توجه به شرایط ویژه‌ای که به اندازه کافی توجیه‌پذیر باشد.

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
سوئد[1]	در دسترس نیست	زمانی انجام می‌گیرد که رئیس جلسه نسبت به نتایج رأی‌گیری قیام و قعود شک داشته باشد و یا اینکه یکی از نمایندگان درخواست شمارش آرا داشته باشد. نمایندگان یکی از دکمه‌های بله، خیر و یا ممتنع را که در میز آنها تعبیه شده است فشار می‌دهند و نتایج بر روی صفحه نمایش نشان داده می‌شود. نوع رأی نماینده در رأی‌گیری ثبت می‌شود.	۱. رأی‌گیری الکترونیکی که همسان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است؛ ۲. اعلام اسامی نمایندگان: زمانی که سیستم رأی‌گیری الکترونیکی خراب باشد و نتوان از آن استفاده کرد. ابتدا نام اعضای هیئت‌رئیسه خوانده می‌شود و سپس بر اساس حوزه انتخابیه اسامی دیگر نمایندگان قرائت می‌شود. جواب نمایندگان باید یکی از کلمات بله، خیر و ممتنع باشد.	-	۱. رأی‌گیری به وسیله تأیید عموم: رئیس جلسه هر طرح و پیشنهادی که در جلسه مطرح می‌شود را به صورتی که بتوان با بله یا خیر جواب داد سؤالی می‌کند و به شور می‌گذارد. رئیس جلسه نتیجه شور را از دید خود بیان می‌دارد و نتیجه را به وسیله زدن چکش بر روی میز، تأیید می‌کند مگر اینکه یکی از نمایندگان درخواست رأی‌گیری کند. ۲. رأی‌گیری باز با قیام نمایندگان (ابتدا نمایندگان موافق و بعد نمایندگان مخالف) در رابطه با مسائلی که ممکن است احزاب مخالف باشند.	رئس جلسه نتیجه رأی‌گیری را اعلام می‌کند و با زدن چکش بروی میز آن را تأیید و نهایی می‌کند. در رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی، رئیس جلسه دو نفر دیگر را نیز کنار خود می‌خواند تا در شمارش و ثبت آراء به او کمک کنند.
انگلستان، مجلس نمایندگان[2]	در دسترس نیست	در دسترس نیست	رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان که نتایج رأی‌گیری به صورت رأی‌گیری مبتنی بر اسامی ثبت می‌شود. نمایندگان به دو گروه	-	رأی‌گیری در ساعت مقرر[3]: از سال ۲۰۰۰ تاکنون در روزهای چهارشنبه برگزار می‌شده است. رأی‌گیری با برگه رأی برای امور	اسامی نمایندگان رأی‌دهنده توسط مسئول شمارش می‌شود. برای هر بخشی که برای رأی‌گیری جدا نشسته‌اند چهار

1. Riksdag
2. House of Commons
3. Deferred Division

کشورهای عضو	رأی‌گیری با بالا بردن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
			تقسیم می‌شوند: نمایندگان موافق و نمایندگان مخالف که به سمت لابی‌ها حرکت می‌کنند (برای مثال یکی از دو کریدورهای موجود در کنار پارلمان) که در آن محل آرا شمرده می‌شوند. راهی رسمی برای اعلام رأی ممتنع وجود ندارد.		خاصی انجام می‌گیرد (پیش‌نویس لوایح دولتی (قانونگذاری ثانویه) و بر روی پیشنهاداهایی که مربوط به اصلاحات طرح‌ها نیستند).[1]	شمارش‌کننده وجود دارد، دو نفر از هر طرف پارلمان.
انگلستان، مجلس لردها[2]	در دسترس نیست	در دسترس نیست	رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم پارلمان، نمایندگان به صورت فیزیکی به دو محل تعیین شده برای اعلام رضایت و عدم رضایت خود در پارلمان می‌روند. نمایندگانی که دارای معلولیت هستند از جایگاه خود در پارلمان رأی می‌دهند.	-	-	از هر طرف یک شمارش‌کننده و دو دبیر به لابی می‌روند تا تعداد و اسامی رای‌دهندگان را یادداشت کنند. رأی نماینده با معلولیت جسمی که از جایگاه خود رأی داده است، توسط دبیر یا لردی که روی کرسی یا صندلی نشسته است شمارش می‌گردد.

۱.در عمل تعداد کمی از رأی‌گیری‌ها به این صورت رأی‌گیری می‌شود. در بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۲، ۲۱ رأی‌گیری به تأخیر افتاده و در مجموع ۵۰۶ رأی‌گیری از تمامی انواع صورت گرفته است (بین می ۲۰۱۰ و می ۲۰۱۲).

2. House of Lords

۳-۴. روش‌های رأی‌گیری در پارلمان‌های غیر از کشورهای عضو اتحادیه اروپا

کشورهای غیرعضو	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
آندورا[1]	به وسیله تجهیزات الکترونیکی انجام می‌گیرد و تعداد آرا ثبت می‌شود.	به عنوان ابزار فنی برای انجام رأی‌گیری به وسیله نشان دادن دست استفاده می‌شود و تعداد آرا ثبت می‌شود. به غیر از موارد رأی‌گیری شفاهی یا رأی‌گیری مخفی رأی‌گیری الکترونیکی در صحن علنی انجام می‌گیرد.	رأی‌گیری شفاهی که در جلسات کمیسیون‌ها و در صحن علنی برای انتخاب رئیس دولت استفاده می‌گردد.	برای انتخاب هیئت رئیسه پارلمان از این روش استفاده می‌گردد.	-	مسئولیت کنترل نتایج رأی‌گیری به عهده دبیر کل پارلمان تحت نظارت مقامات سیاسی است (دبیر هیئت رئیسه پارلمان).
بوسنی و هرزگوین، مجلس نمایندگان و مجلس مردم[2]	با درخواست یک‌سوم از نمایندگان قابلیت اجرا دارد (مجلس نمایندگان و مجلس مردم نظیر یکدیگر).	به طور کلی رأی‌گیری در مجمع عمومی به صورت الکترونیکی اجرا می‌شود مگر آنکه سیستم الکترونیکی به درستی کار نکند و یا یک‌سوم از نمایندگان درخواست بدهند (مجلس نمایندگان و مجلس مردم نظیر یکدیگر) که در این صورت رأی‌گیری با بلند کردن دست و یا نشان دادن کارت‌های رأی صورت می‌گیرد.	زمانی اجرا می‌شود که رئیس پارلمان وجود این نوع از رأی‌گیری را لازم بداند و یا هر کدام از نمایندگان درخواست بدهند (مجلس نمایندگان و مجلس مردم نظیر یکدیگر) برای اینکه هرگونه شک و ابهامی در نظم و قاعده‌مند بودن رأی‌گیری صورت نگیرد. رأی‌گیری الکترونیکی مساوی و برابر با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است.	-	رأی‌دهی با بلند کردن کارت‌های رأی، با درخواست یک‌سوم از نمایندگان (مجلس نمایندگان و مجلس مردم نظیر یکدیگر).	کنترل نتایج رأی‌گیری به وسیله رئیس پارلمان در مجلس مردم و دفتر ریاست در مجلس نمایندگان صورت می‌گیرد.

1. Consell General

۲. مجلس مردم در بوسنی و هرزگوین شامل ۱۵ تن از نمایندگان است که همانند مجلس سنا در دیگر کشورها عمل می‌کند. م

کشورهای غیرعضو	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
کانادا، مجلس نمایندگان	به طور خاص در جلسات کمیسیون‌ها استفاده می‌شود.	در دسترس نیست	زمانی که رأی‌دهی بر اساس تقسیم‌بندی پارلمان مبهم باشد (دیگر روش‌های رأی‌گیری را ببینید) در این صورت ممکن است که برخی نمایندگان رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان همراه با ثبت آرا[1] را درخواست کنند. در این نوع رأی‌گیری هر نماینده باید بایستد و رأی او ثبت می‌شود.	–	۱. تصویب طرح، پیشنهاد و غیره بدون مخالفت: زمانی‌که اعضای پارلمان در خصوص موضوع مطرح شده سکوت کنند. ۲. رأی‌گیری همراه با مخالفت: زمانی‌که برخی از نمایندگان مخالفت خود را اعلام و ابراز کنند. ۳. رأی‌گیری شفاهی، زمانی‌که نمایندگان نظر خود را با بله یا خیر مطرح می‌سازند. در تمامی روش‌هایی که در این قسمت ذکر شد، آرا نمایندگان ثبت نمی‌شود.	متصدی شمارش آرا در مجلس نمایندگان، تحت نظارت و اختیار رئیس پارلمان، مسئول ثبت و ضبط تصمیمات متخذه در پارلمان می‌باشد.
ایسلند[2]	در این حالت، رأی‌گیری به صورت باز برگزار می‌گردد و نتایج همیشه به همراه تعداد و اسامی رأی‌دهندگان ثبت و ذخیره می‌شود.	رأی‌گیری الکترونیکی روش مرسوم رأی‌گیری است. نتایج رأی‌گیری منتشر می‌شود.	رأی‌گیری مبتنی بر اسامی به صورت شفاهی. رأی‌دهی با نشان‌دادن دست و رأی‌گیری الکترونیکی همسان با رأی‌گیری مبتنی بر اسامی هستند.	–	–	دو نفر از دفتر اداری پارلمان در هر رأی‌گیری حضور دارند و نتایج رأی‌گیری را کنترل می‌کنند.

1. Recorded Division
2. Althingi

کشورهای غیرعضو	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
رژیم صهیونیستی[1]	در کمیسیون‌ها از این روش استفاده می‌گردد. در صحن علنی ممکن است رئیس پارلمان تصمیم بگیرد که رأی‌گیری در چند سری به صورت رأی‌گیری با نشان دادن دست صورت بگیرد، مگر آنکه یکی از احزاب سیاسی مخالفت کند. اگر رئیس پارلمان اکثریت موافق یا مخالف را نسبت به طرح یا پیشنهاد تشخیص دهد، نیازی به شمارش آرا نیست (مگر آنکه تعداد خاصی از رأی نیاز باشد). رئیس پارلمان می‌تواند قبل از هر رأی‌گیری اعلام کند که آرا شمارش خواهند شد.	رأی‌گیری الکترونیکی، روش استاندارد رأی‌گیری به حساب می‌آید.	با درخواست مکتوب حداقل ۲۰نفر از نمایندگان در صحن علنی یا با درخواست دولت، می‌توان از این روش استفاده کرد. در کمیسیون‌ها رئیس جلسه می‌تواند از رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، با صلاحدید خود یا با درخواست نمایندگان، استفاده کند و در خلاصه جلسات نوع رأی‌دهی هر نماینده منتشر می‌شود. رأی‌گیری الکترونیکی با توضیحاتی که در این نوشته داده شده است، نوعی از رأی‌گیری مبتنی بر اسامی تلقی می‌شود،زیرا نتایج آرا همراه با تعداد و اسامی نمایندگان ثبت می‌شود.	در برخی از شرایط خاص استفاده می‌شود نظیر انتخابات برای انتخاب رئیس‌جمهور یا انتخاب ممیزان کشور.	-	رئیس جلسه در انتهای رأی‌گیری نتایج رأی‌گیری را اعلام می‌کند. هر کدام از نمایندگان پارلمان که در رأی‌گیری الکترونیکی شرکت کرده‌اند و فکر می‌کنند رأی آنها ثبت و شمارش نشده است و یا درخواستی مبنی بر اینکه رأی او به خاطر ایرادهای احتمالی تغییر کرده است، داده‌اند، باید بلافاصله بعد از رأی‌گیری نظر خود را اعلام کنند. رئیس جلسه باید درخواست نمایندگان را اعلام کند و تصمیم خود ناشی از تغییر در نتیجه رأی‌گیری را مشخص کند. زمانی که رئیس جلسه پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کند، کنترل اجرای فرایند رأی‌گیری وظیفه دبیر کل و دیگر معاونین او خواهد بود.
مقدونیه	رأی‌گیری به صورت باز در صحن علنی و در تمامی کمیسیون‌ها انجام می‌گیرد و تعداد آرا ثبت می‌شود	شیوه معمول رأی‌گیری می‌باشد و نتایج آرا همراه با تعداد و اسامی نمایندگان مشخص می‌شود.	در صحن علنی برگزار می‌شود تا نتایج آرا به صورت واضح و دقیق مشخص گردد.[2] همچنین کیفیت رأی‌گیری الکترونیکی همانند رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است.	معمولاً برای انتخابات و یا عزل مسئولین استفاده می‌گردد (برای مثال برای انتخاب رئیس پارلمان).	-	در خلال جلسات صحن علنی، هر نماینده می‌تواند از دقت و صحت نتایج رأی‌گیری از طریق «صفحه نمایش جغرافیایی» مطلع شود.

1. Knesset

۲.رأی‌گیری مبتنی بر اسامی با درخواست رئیس پارلمان یا حداقل ده نفر از نمایندگان اجرا می‌گردد و تنها اگر پیشنهاد به رای‌گذاشته شده ۵ رأی بیشتر یا کمتر از آراء مورد نیاز برای تصویب را داشته باشد.

کشورهای غیرعضو	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
مونته نگرو	رأی‌گیری باز در جلسات کمیسیون برقرار می‌شود و در صحن علنی تنها زمانی از این روش استفاده می‌شود که تجهزات الکترونیکی به درستی کار نکنند.	از این روش به طور معمول در صحن علنی استفاده می‌شود. نتایج تعداد و شمارش آرا در جلسه اعلام می‌گردد اما رأی هر کدام از نمایندگان تنها در سیستم ثبت می‌شود.	به تشخیص رئیس پارلمان یا با درخواست ۱۰ نفر از نمایندگان رأی‌گیری مبتنی بر اسامی برگزار می‌گردد. همچنین کیفیت رأی‌گیری الکترونیکی همانند رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است.	رأی‌گیری مخفی به وسیله برگه‌های رأی انجام می‌گیرد.	-	رئیس پارلمان نتیجه رأی‌گیری را تأیید و سپس تأیید یا رد شدن طرح را نیز اعلام می‌کند. دبیر کل، رئیس پارلمان یا نایب رئیس را در اجرای آیین‌نامه داخلی کمک می‌کند (در شرایطی که رأی‌گیری مخفی به کمیسیون رأی‌گیری ارجاع داده شود). در کمیسیون، رئیس کمیسیون به همراه دیگر متصدیان، آرا را شمارش می‌کنند و نتیجه را اعلام می‌کنند.
سوئیس، مجلس نمایندگان[1]	در دسترس نیست	رأی‌گیری الکترونیکی روش معمول رأی‌گیری است و نتایج بر روی صفحه نمایش پارلمان به نمایش در می‌آید و در لیستی از اسامی نمایندگان، آرا منتشر می‌گردد.[2]	۱. کیفیت رأی‌گیری الکترونیکی برابر رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است. زمانی که نتوان از این نوع رأی‌گیری استفاده کرد؛ ۲. رأی‌گیری با صدا زدن نمایندگان بر اساس حروف الفبا و جواب نمایندگان با کلمات بله، خیر و ممتنع.	-	رأی‌گیری به وسیله ایستادن نمایندگان، این روش زمانی اجرا می‌شود که جلسات به صورت غیرعلنی برگزار گردد و یا اینکه نتوان از تجهیزات الکترونیکی استفاده کرد.	-

1. Nationalrat

۲.لیست گفته شده شامل اسامی نمایندگان و نحوه رأی‌دهی هر کدام آنها نظیر موافق؛ مخالف، ممتنع، عدم شرکت در رأی‌گیری یا غیبت موجه (نظیر مأموریت دائم، مسائل مادری نظیر بارداری، تصادفات و یا مریضی) را نشان می‌دهد.

کشورهای غیرعضو	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
سوئیس، مجلس سنا[1]	رأی‌گیری به صورت باز برگزار می‌گردد و از این روش به عنوان روش معمول رأی‌گیری استفاده می‌گردد.	در دسترس نیست	رأی‌گیری با خواندن اسامی نمایندگان (مورد شماره ۲ بالا) به وسیله درخواست ۱۰نفر از نمایندگان صورت می‌گیرد.	-	-	زمانی‌که نتایج رأی‌گیری مشخص باشد، آرا شمارش نمی‌شوند بجز زمانی که رأی‌گیری در مرحله آخر باشد و زمانی که نیاز به تأیید اکثریت نمایندگان طبق بند «۳» ماده (۱۵۹)قانون اساسی فدرال باشد.
ترکیه[2]	اگر شکی در نتیجه رأی‌گیری وجود داشته باشد نمایندگان مخالف می‌ایستند و یا با ایستادن پنج نماینده و پیشنهاد آنها، نمایندگان به دو گروه نظیر گروه موافق و مخالف تقسیم‌بندی می‌شوند و آرا را شمارش می‌کنند. رأی‌گیری با بلند کردن دست به عنوان یک قاعده در تمامی شرایط بجز زمانی که نیاز به رأی‌گیری مخفی و یا رأی‌گیری باز نیاز نباشد، استفاده می‌شود. از این روش همچنین برای تصمیم‌گیری در خصوص اینکه کدام نوع از رأی‌گیری باز باید انجام شود، استفاده می‌گردد.	نمایندگان با فشار دادن دکمه‌هایی که روی میز آنان وجود دارد رأی می‌دهند. رأی‌گیری الکترونیکی در دو موضع استفاده می‌شود: ۱. رأی‌گیری باز الکترونیکی صورت می‌گیرد و به انضمام خلاصه جلسات درمی‌آید و نتیجتاً همه می‌توانند نوع رأی‌دهی هرکدام از نمایندگان را رصد کنند؛ ۲. اگر بین رئیس جلسه و متصدیان رأی‌گیری در رابطه با نتایج رأی‌گیری یا بلند کردن دست اختلاف باشد و یا اگر پنج نماینده درخواست رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان بدهند، از رأی‌گیری الکترونیکی استفاده می‌گردد.	رأی‌گیری باز به سه صورت انجام می‌پذیرد[3]: ۱. با انداختن برگه رأی در صندوق که در آن اسم کوچک و بزرگ نمایندگان و حوزه انتخابیه آنان مشخص شده است؛ ۲. وقتی نام نمایندگان قرائت می‌شود، آنها با صدای بلند نظر خود را با بله، خیر و یا ممتنع اعلام می‌کنند و متصدیان رأی‌گیری نظر نمایندگان را ثبت می‌کنند. ۳. رأی‌گیری الکترونیکی باز که نتایج ثبت می‌شود و به خلاصه جلسه منضم می‌شود.	بله، این رأی‌گیری به وسیله ریختن برگه‌های رأی دایره‌ای که چیزی روی آن نوشته نشده است، درون جعبه روی زمین صورت می‌گیرد. برگه‌های دایره‌ای به رنگ سفید به معنای بله، سبز به معنای ممتنع و قرمز به معنای نه است.	-	رئیس یا نایب‌رئیس پارلمان ترکیه به عنوان مسئولان اداره‌کننده جلسه، به همین صورت دبیرانی که در جلسات صحن علنی حضور دارند، بر رأی‌گیری نظارت می‌کنند.

1. Ständerat
2. Grand National Assembly
۳. در عمل برای صرفه‌جویی در وقت، رأی‌گیری باز به وسیله رأی‌گیری الکترونیکی انجام می‌گیرد. زمانی که رأی‌گیری با نشان دادن دست یا رأی‌گیری مخفیانه ضروری نباشد، انجام رأی‌گیری باز مبتنی بر درخواست حداقل ۱۵نفر از نمایندگان صورت می‌پذیرد.

۴-۴. مجمع پارلمانی شورای اروپا

	رأی‌گیری با نشان‌دادن دست	رأی‌گیری الکترونیکی	رأی‌گیری مبتنی‌بر اسامی	رأی‌گیری با برگه (رأی‌گیری مخفیانه)	انواع دیگر رأی‌گیری	کنترل نتایج رأی‌گیری
مجمع پارلمانی اروپا	رئیس پارلمان ممکن است تصمیم بگیرد که رأی‌گیری با نشان‌دادن دست صورت بگیرد ولی این تنها زمانی اتفاق می‌افتد که سیستم الکترونیکی به درستی کار نکند.	تمامی رأی‌گیری‌ها به صورت الکترونیکی برگزار می‌گردد مگر آنکه سیستم الکترونیکی رأی‌گیری به درستی کار نکند و یا اینکه برای انتصابات و انتخابات رأی‌گیری صورت بگیرد. نتایج تعداد آرا به صورت عمومی در پارلمان به نمایش درمی‌آید و در مشروح مذاکرات ثبت می‌شود. آرا هر کدام از نمایندگان نیز به صورت عمومی به نمایش درمی‌آید و در وب‌سایت پارلمان بارگذاری می‌شود.	با قرائت اسامی نمایندگان بر اساس حروف الفبا و جواب نمایندگان به صورت بله، خیر و ممتنع انجام می‌گیرد. نتایج رأی‌گیری همراه با نام نمایندگان بر اساس حروف الفبا در گزارش مشروح مذاکرات ثبت می‌شود. رأی‌گیری مبتنی بر اسامی تنها برای رأی‌گیری برای کلیات پیش‌نویس انجام می‌گیرد (بند «۷» ماده (۳۹) آیین‌نامه داخلی پارلمان) و یا زمانی‌که به علت مسائل فنی نتوان از سیستم الکترونیکی استفاده کرد.[۱]	در انتخابات و انتصابات از این روش استفاده می‌گردد.	رأی‌گیری با ایستادن نمایندگان، رئیس پارلمان ممکن است تصمیم بگیرد که رأی‌گیری بدین صورت انجام پذیرد و این در حالی است که تنها زمانی می‌توان از این روش استفاده کرد که سیستم الکترونیکی به درستی کار نکند.	به علت اینکه رأی‌گیری به صورت الکترونیکی انجام می‌گیرد، نیاز به کنترل نتایج آرا نیست. علاوه بر این به دلیل اینکه نتایج آرا به صورت عمومی منتشر می‌شود، هر نماینده می‌تواند نتایج آرا منتشره را چک کند.

۱. اگرچه، تنها اگر حداقل یک‌ششم نمایندگان اجازه‌ی رأی دادن داشته باشند، حداقل نمایندگان ۵ کشور باید درخواست این نوع رأی‌گیری را بدهند.

۵. شفافیت و مسئولیت دمکراتیک

۵-۱. آخرین وضعیت پارلمان اروپا

انواع جلسات	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
صحن علنی	از آنجا که رأی‌گیری نهایی برای هر طرح و لایحه‌ای در فرایند قانونگذاری پارلمان‌ها «رأی‌گیری مبتنی بر اسامی» است، درجه شفافیت بالایی در رابطه با نحوه رأی‌دهی نمایندگان و احزاب آنان وجود دارد. رأی‌گیری‌ها برای بررسی اصلاحات اسناد مهم نیز با همین شیوه به رأی گذاشته می‌شود.	در «رأی‌گیری مبتنی بر اسامی» نتایج آرا همراه با اسم رأی‌دهندگان یک روز بعد از رأی‌گیری بر اینترنت قرار می‌گیرد. تعداد زیادی از پژوهشگران نیز رفتار رأی‌دهی نمایندگان و گروه‌های سیاسی پارلمان اروپا را ارزشیابی می‌کنند. پخش زنده جلسات صحن علنی و کمیسیون‌ها در پارلمان اروپا بشدت درحال گسترش است. با پخش زنده جلسات، مردم علاوه بر اینکه می‌توانند از بیانیه‌های نمایندگان آگاهی یابند، همچنین می‌توانند از رأی‌دهی نمایندگانشان حتی زمانی که «رأی‌گیری با نشان‌دادن دست» صورت می‌گیرد آگاهی یابند. گروه‌های مراجعه‌کننده نیز می‌توانند در جلسات پارلمان شرکت کنند و فعالیت‌های پارلمان را از نزدیک نظارت کنند.
کمیسیون‌ها	تمامی جلسات کمیسیون‌های پارلمان‌های اروپا بدون هیچ استثنائی همگی برای مردم قابل دسترس است. اگرچه جلسات رؤسای کمیسیون‌ها مخفی برگزار می‌شود. همچنین کمیسیون‌ها می‌توانند درخواست دهند که جلساتشان مخفی برگزار شو.	
احزاب سیاسی	جلسات معمولاً خصوصی برگزار می‌شود.	

۲-۵. اقدامات ناظر بر شفافیت در پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
اتریش	صحن علنی: خلاصه‌ای از تحولات صحن علنی (شامل خلاصه‌ای از مشارکت‌های نمایندگان در جلسه) توسط دفتر خدمات نشر پارلمان منتشر می‌شوند. کمیسیون: اغلب کمیسیون‌ها برای عموم مردم باز نیستند. اگر گفتگوها و اسناد جلسه محرمانه نباشند (که شامل تعداد کمی از کمیسیون‌ها و کمیسیون‌های فرعی است)، انتشارات پارلمان خلاصه‌ای از روند جلسه منتشر می‌کند که شامل اظهارات نمایندگان نیز می‌باشد.	با توجه به مشروح مذاکرات صحن علنی، تمامی سخنان و بیانیه‌های نمایندگان در گزارش تندنویسی وجود دارد، آرا تنها زمانی قابل دسترسی است که رأی‌گیری به صورت رأی‌گیری مبتنی بر اسامی انجام شود. در کمیسیون‌ها آرا فردی معمولاً ثبت نمی‌شود.
بلژیک، مجلس نمایندگان	بر اساس قانون اساسی، مرحله آخر رأی‌گیری مبتنی بر اسامی رأی‌دهندگان ذخیره می‌گردد.	در رأی‌گیری همراه با اسامی، آرا همراه با عدم مشارکت در رأی‌گیری نمایندگان نیز در مشروح مذاکرات منتشر می‌شود.
بلژیک، مجلس سنا	رویه مشابه مجلس نمایندگان در سنا نیز اعمال می‌گردد.	رویه مشابه مجلس نمایندگان در سنا نیز اعمال می‌گردد.
کرواسی	ماده (۸۴) قانون اساسی کرواسی تصریح می‌کند که جلسات پارلمان کرواسی باید عمومی باشد. گفتگوها و رأی‌گیری‌های پارلمان باید به صورت مستقیم مخابره گردد (از طریق رادیو یا شبکه تلویزیونی) یا از طریق پخش ویدئویی جلسات از طریق وب‌سایت پارلمان کرواسی **(http://itv.sabor.hr/video/)**. بولتن رسمی پارلمان کرواسی[1] باید در میان دیگر اسناد منتشر شود: خلاصه‌ای از گفتگوها و بحث‌های جلسات پارلمان بر روی موضوعات اساسی، طرح‌های نمایندگان یا نسخه نهایی طرح‌ها یا دیگر قوانین پارلمان، متون تصویب شده قوانین توسط هر نماینده، قوانین رئیس‌جمهوری کرواسی، خلاصه‌ای از نتایج عملکردی پارلمان و ادارات پارلمانی، خلاصه‌ای از عملکرد دولت.	بولتن رسمی پارلمان شامل: تصمیمات، نظرات و مواضعی که در رابطه با موضوعات مورد بحث و قابل تصمیم‌گیری در اتخاذ می‌شود، نطق‌های کوتاهی که در جلسات پارلمان ارائه می‌گردد، سؤالات نمایندگان و جواب‌های دولت به آن سؤالات، می‌شود. اداره اسناد و اطلاعات پارلمان کرواسی تمامی اطلاعات گفتگوهای شخصی نمایندگان، بحث و سخنان نمایندگان از جانب حزب مربوطه نماینده، اصلاحات در بیانیه‌ها و سخنرانی‌ها، پاسخ‌ها و جواب‌ها به پاسخ‌ها را نگهداری و ثبت می‌کند. پایگاه داده الکترونیکی اسناد که به عنوان شاخص‌های آماری شناخته می‌شود: http://infodok.sabor.hr/StatistikaFrm.aspx?vrsta=ZastAkt خلاصه‌ای از اطلاعات فعالیت‌های نمایندگان را در جلسات صحن علنی را ارائه می‌کند.

1. Izvjesca Hrvatskoga Sabora

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
قبرس، مجلس نمایندگان	جلسات صحن بر روی مردم باز است.	جلسات صحن بر روی مردم باز است. رأی‌گیری با نشان‌دادن دست نیز برای مردم قابل مشاهده است اما اسامی رأی‌دهندگان ثبت نمی‌شود.
جمهوری چک، مجلس نمایندگان	اطلاعات پارلمان به وسیله وب‌سایت مجلس نمایندگان قابل دسترس است. پایگاه داده مخصوصی برای ارائه فرایندهای قانونگذاری وجود دارد (تنها به زبان چک)، که تمامی اطلاعات مرتبط با فرایندها قانونگذاری را در این پایگاه داده می‌توان پیدا کرد: http://www.psp.cz/sqw/sntisk.sqw	سیستم رأی‌گیری مجلس نمایندگان جمهوری چک، نتایج آرای اعضا را به انحا مختلفی نشان می‌دهد. این نتایج با درخواست برای مردم و رسانه‌ها قابل دسترس می‌شود. میتینگ‌ها و دیگر جلساتی که برای مردم قابل دسترس نیستند، اطلاعات آرا آنها نیز ارائه نمی‌شود.
دانمارک	صحن علنی: در پارلمان دانمارک درجه بسیار بالای شفافیت در نتایج رأی‌گیری وجود دارد که این نتایج برای عموم مردم در وب‌سایت پارلمان قابل دسترسی است. رأی‌گیری‌ها برای اصلاحات بر روی طرح‌ها و قوانین نیز به همین ترتیب بر روی وب‌سایت قابل مشاهده است. کمیسیون‌ها: جلسات معمولی کمیسیون‌ها پشت درب‌های بسته برگزار می‌گردد، مگر اینکه کمیسیون تصمیم دیگری بگیرد. در عمل کمیسیون‌ها جلسات استماع بسیاری برگزار می‌کنند که برای مردم قابل دسترسی است. نتایج جلسات کمیسیون‌ها نیز در وب‌سایت پارلمان دانمارک منتشر می‌شود. احزاب سیاسی: جلسات معمولاً خصوصی برگزار می‌گردد.	در جلسات صحن علنی، آرا معمولاً به وسیله سیستم‌های رأی‌گیری استفاده می‌شود که نام رأی‌دهنده و رأی او را و همچنین اعضایی که رأی ممتنع داده‌اند و یا در رأی‌گیری غیبت کرده‌اند را نیز مشخص می‌کند.
استونی	صحن علنی: بر اساس ماده (۷۲) قانون اساسی استونی، رأی‌گیری در پارلمان استونی باید شفاف باشد. رأی‌گیری مخفی تنها در شرایطی که قانون اساسی یا آیین‌نامه داخلی پارلمان استونی تعیین کرده است انجام می‌گردد که معمولاً در خصوص انتخاب یا انتصاب مقامات رسمی است. جلسات کمیسیون معمولاً برای عموم مردم شفافت نیست. خلاصه جلسات منتشر می‌گردد و باید شامل زمان و مکان برگزاری جلسه، اعضای شرکت‌کننده در جلسه،	به دلیل اینکه آخرین مرحله از رأی‌گیری در پارلمان، رأی‌گیری مبتنی بر اسامی است، درجه شفافیت بسیار بالایی از مواضع سیاسی اتخاذ شده پارلمان وجود دارد. نتایج رأی‌گیری در صفحه اصلی پارلمان قابل مشاهده است: http://www.riigikogu.ee/index.php?id=171751.

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
	دستور کار جلسات، قوانین مصوب شده و نتایج رأی‌گیری (که به صورت عمومی منتشر می‌گردد، ولی نه به شکل رأی‌گیری مبتنی بر اسامی) است. خلاصه جلسات به عنوان موضوع خبری پخش می‌گردد. احزاب سیاسی: جلسات معمولاً به صورت خصوصی برگزار می‌گردد.	
فنلاند	صحن علنی: نتایج رأی‌گیری را می‌توان در خلاصه جلسات صحن و در وب‌سایت پارلمان مشاهده کرد. کمیسیون: جلسات کمیسیون و نتایج رأی‌گیری برای مردم شفاف نیست. احزاب سیاسی: جلسات و نتایج رأی‌گیری برای مردم قابل دسترسی نیست.	نتایج رأی‌گیری همیشه همراه با اسم و تعداد آرا در وب‌سایت پارلمان قابل مشاهده هستند.
فرانسه، مجلس نمایندگان	مشروح مذاکرات که شامل اصلاحات و آرا نمایندگان است، در روزنامه رسمی منتشر می‌گردد و در دسترس عموم قرار می‌گیرند. جلسات به طور زنده یا از طریق ضبط ویدئویی در وب‌سایت پارلمان قابل مشاهده باشد.	شهروندان می‌توانند بیانات نماینده خود را از طریق ثبت تحولات پارلمانی چک و بازبینی کنند. انتشار نتایج آرا به مردم حوزه انتخابیه اجازه می‌دهد که مواضع اتخاذ شده توسط نمایندگان خود را در رأی داده شده، چک کنند. نهایتاً، از طریق وب‌سایت مجلس نمایندگان فرانسه مردم می‌توانند آخرین فعالیت‌های نماینده خود را بررسی کنند (سؤالات، گزارشات، طرح‌ها، ویدئوی سخنرانی‌ها لیست جلسات عمومی و جلسات کمیسیونی که نماینده مربوطه شرکت داشته است).
فرانسه، مجلس سنا	-	نتایج رأی‌گیری باز در روزنامه رسمی منتشر می‌گردد. مردم می‌توانند در جلسات شرکت کنند و نحوه رأی‌دهی سناتورها را در رأی‌دهی با نشان دادن دست را ببینند ولی اسامی رأی‌دهندگان ثبت نمی‌گردد.
آلمان، مجلس نمایندگان	صحن علنی: جلسات صحن برای مردم قابل مشاهده و دسترسی است. به دلیل محدودیت فضا، مردم باید قبل از حضور در جلسه ثبت‌نام کنند. ویدئوی تمامی جلسات صحن علنی ضبط می‌گردد و از طریق اینترنت و بخشی از آن از طریق تلویزیون قابل دسترسی است. کمیسیون: مردم معمولاً در جلسات کمیسیون‌ها نمی‌توانند شرکت کنند اما جلسات استماع با افراد متخصص یا ذی‌نفعان برای مردم قابل دسترسی است. گروه‌های پارلمانی: جلسات عموماً به صورت خصوصی برگزار می‌گردد. مجلس نمایندگان آلمان دائماً در حال تلاش برای بهبود دسترسی مردم به	به مدت کوتاهی بعد از جلسه، نتایج رأی‌گیری بر روی وب‌سایت مجلس نمایندگان آلمان بارگزاری می‌گردد. نتایج رأی‌گیری در خلاصه جلسات صحن بر اساس هر حزب سیاسی منتشر می‌گردد. معمولاً تعداد کمی از افراد احزاب سیاسی در جلسات صحن و در هنگامی رأی‌گیری حضور دارند و رأی افردا حاضر به عنوان رأی کل گروه سیاسی در نظر گرفته می‌شود. اگر فردی از نمایندگان نخواهد مطابق با نظر حزب سیاسی خود رأی بدهد، بعد از نتیجه‌گیری در مذاکرات جلسه، به او فرصتی حداکثر ۵ دقیقه‌ای داده می‌شود تا به صورت شفاهی یا مکتوب در رأی‌گیری نهایی، نظر خود را بیان کند. این اعلام نظر نماینده در خلاصه جلسات صحن علنی ثبت می‌گردد. در این بیانیه معمولاً نمایندگان دلیل مخالفت رأی خود را با رأی و نظر حزب سیاسی بیان می‌دارند. اگر نماینده‌ای بیانیه‌ای ارائه ندهد، چنین برداشت می‌شود که او با نظر حزب

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
	فعالیت‌های پارلمانی است. به همین دلیل است که مجلس نمایندگان آلمان مدل‌های مختلفی از ارائه و انتشار ویدئویی پارلمان را در اختیار قرار داده است. ادامه حضور گروه‌های بازدیدکننده نقش مهمی در حفظ شفافیت مجلس نمایندگان آلمان دارد.	سیاسی خود هم نظر است. یک وب‌سایت غیررسمی نیز وجود دارد که مردم می‌توانند نتایج رأی‌گیری اعضا را در آن چک کنند: www.abgeordnetenwatch.de
آلمان مجلس سنا	بر اساس ماده (۵۲) قانون اساسی آلمان گفتگوها و مذاکرات جلسات مجلس سنا معمولاً برای مردم قابل دسترس است. اگر مذاکرات جلسات محرمانه نباشد، مشروح مذاکرات جلسات در وب‌سایت مجلس سنا منتشر می‌گردد. ممکن است پارلمان تصمیم بگیرد که هیچ گزارشی منتشر نشود که مردم به آن دسترسی نداشته باشند.	کارمندان مجلس سنا، آرا تک تک نمایندگان هر فدرال را ثبت نمی‌کنند، ولی برای مثال می‌توان این آرا را از نمایندگان هر فدرال یا از مقامات هر کشور سؤال کرد.
یونان	صحن علنی: جلسات صحن علنی بر روی مردم باز است. کمیسیون: جلسات کمیسیون‌هایی که درحال ایجاد پیش‌نویس هستند نیز برای مردم قابل دسترسی هستند.	صحن علنی: تمامی آرا در خلاصه جلسات، در گزارشات و در فایل ویدئویی ثبت می‌گردد. کمیسیون: تمامی آرا در خلاصه جلسات ثبت می‌گردد.
مجارستان، مجلس نمایندگان	اطلاعات مربوط به مذاکرات و آرا نمایندگان در وب‌سایت پارلمان مجارستان قابل مشاهده است: http://www.parlament.hu/ جلسات صحن علنی معمولاً به صورت زنده از شبکه‌های تلویزیونی و به طور مداوم (تمام جلسه به صورت آنلاین) از طریق وب‌سایت پارلمان مجارستان پخش می‌گردد. ویدئوی جلسات، متن مذاکرات و نتایج رای‌گیری‌ها همگی در سیستم هماهنگ الکترونیکی پارلمان (**PAIR**) ذخیره می‌گردد که قابل دسترسی است و دارای قابلیت جستجو است. ازهمین‌رو تمامی داده‌ها و اطلاعات پارلمان از طریق وب‌سایت پارلمان مجارستان قابل دسترسی برای عموم مردم است.	بله

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
ایرلند، مجلس نمایندگان و مجلس سنا	نتایج رأی‌گیری مبتنی بر تقسیم‌بندی پارلمان به صورت الکترونیکی در مشروح مذاکرات جلسات در وب‌سایت پارلمان ایرلند[1] منتشر می‌گردد. این کار در خلال چند روز از مذاکرات صورت می‌گیرد (برای صحن علنی زودتر و برای کمیسیون‌ها کمی دیرتر منتشر می‌شود). چاپ رسمی از جلسات و رأی‌گیری‌ها به عنوان بخشی از مجله مشروح مذاکرات[2] که به صورت سالیانه چاپ می‌گردد منتشر می‌شود.	
ایتالیا، مجلس نمایندگان	بر اساس ماده (۶۴) قانون اساسی ایتالیا جلسات هر دو پارلمان ایتالیا به صورت عمومی برگزار می‌گردد. مردم می‌توانند مذاکرات را به صورت زنده از گالری‌های عمومی بالای صحن علنی، جلسه را نظاره کنند.	در وب‌سایت مجلس نمایندگان پایگاه داده شامل تمامی آرا الکترونیکی اخذ شده از نمایندگان در مجلس نمایندگان قابل دسترسی است. آرا را می‌توان به صورت ماهیانه، هر جلسه، هر طرح، هر حزب سیاسی و یا هر نماینده در وب‌سایت مشاهده کرد.
	جلسات صحن علنی و برخی از جلسات کمیسیون‌ها از طریق اینترنت به صورت زنده، رادیو و از طریق کانال تلویزیونی ماهواره‌ای مجلس نمایندگان مخابره می‌گردد. جلسات و مذاکرات مهم از طریق تلویزیون عمومی پخش می‌شود. مشروح مذاکرات جلسات همیشه در همان روز برگزاری جلسات از طریق وب‌سایت مجلس نمایندگان قابل دسترسی و نسخه پرینت شده آن در روز بعد از جلسه قابل دسترسی است. مشروح مذاکرات کمیسیون‌ها نیز هم به صورت اینترنتی و هم به صورت چاپ شده قابل دسترسی است.	
ایتالیا، مجلس سنا	ویدئوی جلسات صحن علنی و گاهی اوقات جلسات کمیسیون‌ها بر روی اینترنت قابل دسترسی است. جلسات مجلس سنا از طریق شبکه ماهواره‌ای مخابره می‌شود و همچنین جلسات مهم از طریق تلویزیون عمومی پخش می‌گردد. خلاصه جلسات و مشروح مذاکرات جلسات صحن نیز جمع‌آوری و منتشر می‌گردد. این اطلاعات هم چنین در وب‌سایت پارلمان همراه با بیانیه	مردم می‌توانند تمامی اطلاعات مربوط به رأی‌گیری هر جلسه، مجموع نتایج و رأی هر سناتور را مشاهده کنند.

1. Oireachtas
2. Journal of Proceedings

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
	پایانی نشست[1] که اطلاعات مختصری از جلسه[2] را درا اختیار قرار می‌دهد، موجود است. خلاصه جلسات کمیسیون‌ها نیز از طریق اینترنت قابل دسترسی است. مشروح مذاکرات جلسات کمیسیون‌ها نیز مطابق با قواعد و آیین‌نامه داخلی در برخی از موارد منتشر می‌گردد.	
لتونی	جلسات و نتایج رأی‌گیری در پارلمان لاتویا برای عموم قابل دسترس است. مردم حوزه انتخابیه می‌توانند به طور زنده و برخط تحولات و جلسات پارلمان را مشاهده کنند. دستور جلسات، اسناد منضم مربوطه به صورت ضمیمه و نتایج آرا بر روی وب‌سایت پارلمان قابل دسترسی است.	بر اساس ماده (۱۴۷) آیین‌نامه داخلی پارلمان، مشروح مذاکرات جلسات باز و پاسخ مکتوب به سؤالات به همراه سخنان نمایندگان در خصوص دلایل خود برای نوع رأی‌دهی آنها در روزنامه مخصوص به نام **Latvijas Vēstnesis** باید چاپ گردد. موارد ذیل باید به متن پیاده شده جلسات ضمیمه گردد: ۱. خلاصه جلسات پارلمان (به وسیله اداره ثبت و آرشیو آماده می‌گردد و به وسیله رئیس جلسه، سخنگو، یا معاون سخنگو و رئیس پارلمان یا معاونین آن، امضا می‌شود) که شامل دستور جلساتی که در خلال جلسه مورد توجه قرار گرفته است، تصمیمات اخذ شده، و نتایج رأی‌گیری؛ ۲. فهرست عناوین مشروح مذاکرات؛ ۳. داده‌هایی که توسط سیستم الکترونیکی رأی‌گیری اصلاح گردیده است؛ ۴. بیانیه نمایندگان که در آن دلیل انتخاب نوع رأی خود را توضیح می‌دهند که این بیانیه در جلسه پارلمان خوانده نمی‌شود.
لیتوانی	نتایج رأی‌گیری در پارلمان در وب‌سایت رسمی پارلمان به مدت کمی بعد منتشر می‌گردد. مشروح مذاکرات نیز به همین صورت در اینترنت منتشر می‌گردد. جلسات صحن علنی نیز به صورت آنلاین مخابره می‌گردد.	رأی‌گیری در صحن علنی و نتیجه رأی‌گیری و عمومی است به راحتی قابل دسترسی است.

1. Comunicati di Fine Seduta
2. Résumé

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
لوکزامبورگ، مجلس نمایندگان	صحن علنی: جلسات برای عموم قابل دسترسی است و از طریق کانال تلویزیونی و صفحه اصلی پایگاه اینترنتی مجلس نمایندگان به صورت زنده پخش می‌گردد. تمامی ویدئوهای جلسات در اینترنت آرشیو می‌گردد و در هر زمانی می‌توان آنها را فراخواند. مذاکرات و آرا جلسات صحن علنی نیز منتشر می‌گردد. کمیسیون: جلسات کمیسیون‌های دائمی[1] معمولاً برای عموم قابل دسترسی نیست اما خلاصه جلسات منتشر می‌گردد و همچنین بر روی صفحه اصلی وب‌سایت پارلمان قرار می‌گیرد.	وب‌سایت پارلمان به هر نماینده دسترسی آخرین فعالیت‌های اخیر خود را می‌دهد (نظیر سؤالات پارلمانی، استیضاح‌ها، طرح‌ها، ویدئوهای سخنرانی‌های او خلال جلسات و ...). در خصوص رأی‌گیری همراه با اسامی، رأی هر کدام از نمایندگان در مشروح مذاکرات منتشر می‌گردد که شامل بیانیه‌های نمایندگان در خلال جلسات عمومی نیز می‌گردد.
مالت، مجلس نمایندگان	تمامی مذاکرات و مباحثات در جلسات مجلس توسط متصدیان تعیین شده پیاده می‌گردد و هنگامی که توسط رئیس پارلمان یا مأمور مربوطه امضا گردید، باید توسط نشریه رسمی مجلس چاپ گردد. در جلسات غیرعلنی مذاکرات پیاده نمی‌شوند و در نشریه رسمی پارلمان چاپ نمی‌گردند. بر اساس آیین‌نامه داخلی پارلمان اگر جلسات غیرعلنی نباشند، به صورت کامل و زنده از رادیو به وسیله خدمات خبرپراکنی عمومی پخش می‌شود.	آرا به صورت عمومی و باز اخذ می‌گردد و نتایج آن در خلاصه جلسات ثبت می‌شود.
هلند	جلسات صحن علنی عمومی و باز است و حتی برخی از جلسات کمیسیون‌ها نیز عمومی است. خلاصه جلسات که شامل نتایج رأی‌گیری صبح فردای جلسات بر روی وب‌سایت قابل دسترس است.	آنچه که نماینده بیان می‌دارد همیشه در خلاصه جلسات که برای عموم قابل دسترسی است قرار می‌گیرد.
لهستان، مجلس نمایندگان	جلسات پارلمان به صورت زنده از طریق تلویزیون و اینترنت ضبط و پخش می‌گردد (www.sejm.gov.pl). خلاصه جلسات و گزارش مختصر (گزارش رسمی از تحولات جلسات) از جلسات پارلمان به صورت مکتوب نوشته می‌گردد. خلاصه جلسات شامل ثبت بخشی از مباحثات پارلمانی (به صورت ضمیمه) و متن کامل	نتایج رأی‌گیری در www.sejm.gov.pl منتشر می‌گردد. این وب‌سایت همچنین اطلاعاتی نظیر حضور و غیاب نمایندگان در خلال رأی‌گیری را نیز ارائه می‌دهد. زمانی که تصمیم‌گرفته شود که جلسه‌ای به صورت غیرعلنی در مجلس نمایندگان یا سنا برگزار گردد نتایج رأی‌گیری منتشر نمی‌شود و فیلم جلسات پخش نمی‌گردد به همین دلیل رأی هر کدام از نمایندگان

1. Standing Committee

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
	قوانین تصویب شده، گزارشات و طرح‌های واصله و باقی مسائلی که به پارلمان مربوط می‌شود منتشر می‌گردد. گزاش مختصر شامل اطلاعات کامل و ویرایش شده به صورت استایل‌بندی شده مذاکرات پارلمانی و ضمائم شامل متن استیضاح‌ها و سؤالات و جواب‌های نمایندگان، مشخصات طرح‌ها و پیش‌نویس معرفی‌شده قوانین در مذاکرات و مشخصات نتایج رأی‌گیری مبتنی بر اسامی می‌باشد.	منتشر نمی‌شود. هنوز نمی‌توان از محرمانگی کامل ضمانت نشده است زیرا رأی‌گیری بر اساس قواعد عمومی انجام می‌گیرد (به وسیله نشان‌دادن دست‌ها و یا با خواندن اسامی نمایندگان) به همین علت تمامی نمایندگان حداقل به صورت نظری می‌توانند بفهمند که همکارشان چگونه رأی داده است.
لهستان، مجلس سنا	صحن علنی: جلسات به صورت زنده در تلویزیون و اینترنت پخش و ضبط می‌گردد: www.senat.gov.pl. کمیسیون: ویدئوی جلسات از طریق اینترنت از ۲ آوریل ۲۰۱۲ بجز جلسات غیرعلنی منتشر می‌گردد. احزاب سیاسی: جلسات معمولاً جلساتی به طور محرمانه صورت می‌گیرد. خلاصه جلسات و اطلاعات تندنویسی آنها به صورت پیش‌نویس برای جلسات سنا آماده می‌گردد.	درجه بالایی از شفافیت در مواضع سیاسی سناتورها در رأی آنها بر قوانین که مبتنی بر اسامی که توسط تجهیزات الکترونیکی ثبت می‌گردد وجود دارد. نتایج بر روی وب‌سایت مجلس سنا روز بعد از رأی‌گیری قرار می‌گیرد. تعدای از سازمان‌های مردم‌نهاد رفتار رأی‌دهی سناتورها و گروه‌ها و احزاب سیاسی را تحلیل و نظارت می‌کنند.
پرتغال	بر اساس ماده (۱۱۰) آیین‌نامه داخلی جلسات صحن علنی و کمیسیون‌ها عمومی و باز است. تمام جلسات صحن علنی از طریق کانال تلویزیونی پارلمان پخش می‌گردد که سیگنال پخش را برای تمامی تلویزیون‌های کابلی خصوصی و دولتی با تمامی مجوزهای موجود ارائه می‌دهد (قانون پارلمان پرتغال شماره ۲۰۰۷/۳۷، ۲۰ آگوست ۲۰۰۷). مشروح مکتوب مذاکرات جلسات صحن علنی در نشریه رسمی پارلمان به چاپ می‌رسد. مشروح مذاکرات جلسات کمیسیون‌ها نیز می‌تواند به چاپ برسد مگر آنکه ملاحظاتی تحت قوانین طبقه‌بندی شده وجود داشته باشد (ماده (۱۱۰) آیین‌نامه داخلی پارلمان). علاوه بر این پارلمان موظف به نگهداری وب‌سایت خود است که تمامی اطلاعات قانونی و فعالیت‌های پارلمانی را به صورت آنلاین و به اندازه ممکن ارائه دهد.	بله. از طریق وب‌سایت هر کس می‌تواند کانال پارلمانی را مشاهده کند، نشریه رسمی پارلمان را جستجو کند (سری اول این نشریات مشروح مکتوب مذاکرات صحن علنی است) به پایگاه داده اطلاعات آماده‌سازی قوانین برای که برای مشورت آماده شده‌اند دسترسی یابند و دستیابی به نتایج رأی‌گیری و همچنین سخنرانی‌های نمایندگان که حتی می‌تواند بر روی صفحه نمایش، نمایش داده شود. با توجه به تحولات و مذاکرات کمیسیون‌ها علاوه بر اطلاعاتی که می‌توان در آنها از طریق پایگاه داده جستجو کرد، خلاصه جلسات و گزارش مذاکرات و جزئیات آرا در صفحه اختصاصی اینترنتی آن کمیسیون ارائه می‌شود. وب‌سایت پارلمان همچنین صفحه اختصاصی برای هر نماینده به صورت وبلاگ و صفحه اینترنتی اختصاص داده است که تعاملات با شهروندان را راحت‌تر می‌کند.

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
رومانی، مجلس نمایندگان	صحن علنی: جلسات به صورت عمومی برگزار می‌گردد و به صورت آنلاین پخش می‌گردد مگر آنکه رئیس یا احزاب سیاسی و پارلمان درخواست دهند و با رأی اکثریت نمایندگان حاضر در جلسه تصویب شود که برخی از جلسات باید محرمانه باقی بماند. در جلسات علنی ممکن است که دیپلمات‌ها نمایندگان رسانه‌ها و کانال‌های رادیو و تلویزیون و دیگر مهمانان و عموم مردم شرکت کنند. کمیسیون‌ها: جلسات عمومی و باز است مگر آنکه قواعدی دیگر در جلسات حاکم باشد و در شبکه تلویزیونی داخلی پارلمان و ایستگاه‌های رادیو و تلویزیونی پخش می‌گردد. احزاب سیاسی: جلسات معمولاً به صورت محرمانه برگزار می‌گردد.	بله، به وسیله: رسانه‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، مجامع مدنی و دفاتر پارلمانی در حوزه‌های انتخابیه.
اسلواکی	در اصل جلسات پارلمان عمومی و باز است[۱]، حضور مردم محدود است به خصوص به خاطر تعداد صندلی‌هایی که قبل از بازدید توسط بازدیدکنندگان رزرو می‌شوند. هیچ‌گونه محدودیتی در انتشار سخنان و فعالیت‌های نمایندگان در خلال جلسات وجود ندارد. یک پایگاه داده مخصوص بر وب‌سایت پارلمان مستقر است که شامل تمامی اطلاعات ناظر به فرایند قانونگذاری است.: www.nrsr.sk	بیانیه‌ها و نتایج رأی‌دهی نمایندگان در وب‌سایت پارلمان منتشر می‌گردد www.nrsr.sk
اسلونی	دسترسی شهروندان به فعالیت‌های نمایندگان پارلمان از طریق بازدید و مشاهده جلسات پارلمان صورت می‌گیرد. جلسات پارلمان به صورت زنده پخش می‌گردد؛ آرشیو اطلاعات جلسات نیز در دسترس است. به طور استثنا جلسه یا بخشی از جلسه ممکن است محرمانه باشد و به وسیله پارلمان اعلام	جلسات مجلس نمایندگان: آرا به همراه تعداد و اسامی ثبت و ذخیره می‌گردد لذا می‌توان از شفافیت کامل اطمینان یافت. اطلاعات رأی‌گیری مبتنی بر اسامی در همان روز بر روی اینترانت قرار می‌گیرد (لینک طرح مورد رأی‌گیری واقع شده در روز بعد ایجاد می‌شود). در خصوص رأی‌گیری با نشان‌دادن دست، پخش تلویزیونی موجب

۱. جلساتی که با حضور مقامات رسمی کشوری یا تجاری برگزار می‌گردد یا زمانی که از طرف قانون مشخص شده باشد یا بر اساس دیگر مسائل سه‌پانزدهم کل اعضا رأی بدهند یا در مذاکراتی که کمیسیون‌های خاص برای کنترل فعالیت‌های سرویس‌های قانونگذاری برگزار می‌کنند، جلسات به صورت محرمانه و بسته برگزار می‌شود. جلسات پارلمان زمانی‌که در خصوص طرح‌هایی در خصوص بودجه ملی، مالیتا و جرائم باشند، همیشه باید برای مردم شفاف و باز باشند.

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
	گردد که جلسه پشت درب‌های بسته باید صورت بگیرد (آیین‌نامه داخلی، ماده (۱۰۱) پاراگراف ۲). برای هر جلسه پارلمان، پیاده‌سازی مذاکرات و مشروح مذاکرات آماده‌سازی شده و بر روی اینترنت قرار داده می‌شود.	شفافیت در آرا هرکدام از نمایندگان می‌شود. جلسات نهادهای کاری به صورت زنده پخش می‌گردد. مشروح مذاکرات آماده می‌گردند و در اینترنت قابل دسترسی هستند. نتایج رأی‌گیری با تعداد آرا ثبت می‌گردد. در زمان رأی‌گیری پخش تلویزیونی آرایش نشستن نمایندگان را متناسب با موافق، مخالف یا ممتنع بودن آنها با رنگ‌های مختلف نشان می‌دهد (ازهمین‌رو می‌توان رأی هرکدام از نمایندگان را مشاهده کرد).
اسپانیا	بر اساس ماده (۷۰) آیین‌نامه داخلی پارلمان:« سخنرانی‌ها باید از طرف خود نماینده و بلند چه از جایگاه خود و چه از تریبون صورت گیرد، ....» ، «هیچ نماینده‌ای نمی‌تواند بدون اجازه از رئیس جلسه قبل از آنکه درخواست داده باشد و حق سخن گرفتن را بگیرد، در جلسه صحبت کند» و «قدرت سازماندهی و ساماندهی به مذاکرات و مباحثات پارلمان به دست رئیس پارلمان است». بر اساس بند «۱» ماده (۸۲) آیین‌نامه داخلی پارلمان چهار نوع رأی‌گیری وجود دارد (با تأیید پیشنهادیه رئیس پارلمان، معمولی، عمومی به وسیله رأی‌گیری مبتنی بر اسامی، و مخفیانه). تمامی انواع رأی‌گیری عمومی و شفاف است بجز رأی‌گیری مخفیانه که نمی‌تواند در فرایند قانونگذاری قرار گیرد یا در جلساتی که نیاز به موافقت اکثریت در رابطه با تعیین شاخصه‌های رأی‌دهی وزن‌دهی شده[1] باشد. (بند «۱» ماده(۸۵)).	بله در روزنامه رسمی مخصوص پارلمان اسپانیا[2] و در وب‌سایت مجلس نمایندگان www.congreso.es شهروندان می‌توانند به مطالب روزانه جلسات که شامل موارد ذیل است دسترسی پیدا کنند: در مباحثات، که نمایندگان له یا علیه قسمتی از طرح و یا لایحه که مورد بحث قرار گرفته به اظهار نظر می‌پردازند و همچنین مشاهده نتایج رأی‌گیری که نتیجه رأی‌دهی هر کدام از احزاب سیاسی را می‌توان مشاهده کرد. در زمان نوشتن پیش‌نویس این متن پارلمان اسپانیا درحال اجرایی‌سازی ابزاری جدید برای بهبود شفافیت در پارلمان است که به وسیله آن آرا نمایندگان به همراه اسامی آنان در تمامی جلسات در وب‌سایت پارلمان منتشر می‌گردد. ازهمین‌رو اطلاعات آرا هر نماینده در هر موضوعی که در دستور کار قرار دارد، برای عموم قابل دسترسی می‌باشد. زمانی‌که این ابزار به بهره برداری برسد، نتایج رأی‌گیری از دوره دهم قانونگذاری همگی با فرمت‌های داده باز از وب‌سایت www.congreso.es قابل دانلود خواهد بود.
سوئد	مذاکرات و مباحثات به صورت زنده از وب‌سایت پارلمان سوئد و از طریق رادیو و تلویزیون مداربسته پخش می‌گردد. تمامی اطلاعات به صورت پوشه دیجیتالی نگهداری می‌گردد و می‌توان در تمامی آنها در وب‌سایت پارلمان به جستجو پرداخت. همچنین می‌توان این اطلاعات را در قالب **VHS** یا **DVD**	مباحثات و مذاکرات پارلمان در رکورد پارلمانی منتشر می‌گردد، نسخه مقدماتی آن روز بعد از مذاکرات منتشر و پرینت می‌گردد. این موضوع به وسیله تندنویسان که به سرعت سخنان مذاکرات را ویرایش می‌کنند ممکن شده است. نسخه نهایی به صورت چاپ شده در چند هفته بعد از جلسه ارائه می‌گردد. علاوه بر نسخه چاپ شده، این اطلاعات از طریق وب‌سایت پارلمان قابل دسترسی است. این اطلاعات شامل

1. Weighted Voting
2. Boletín Oficial de las Cortes Generales

کشور عضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
	درخواست کرد. زمان پرسش که پنج‌شنبه‌ها پخش می‌شود و دیگر مذاکرات و جلساتی که رسانه‌ها تمایل دارند، از تلویزیون ملی سوئد پخش می‌شوند. رادیو سوئد پوشش خوبی بر غالب مذاکرات و جلسات پارلمان می‌دهد، نظیر مذاکرات میان رهبران احزاب، مذاکرات پیرامون بودجه و مذاکرات حول سیاست خارجی. عموم مردم می‌توانند به مباحثات پارلمان به‌وسیله تماس با واحد پاسخگویی صوتی[1] گوش دهند.	تمامی اتفاقاتی است که در جلسه صحن علنی افتاده است نظیر نحوه رأی‌دهی هر کدام از احزاب. هر کس بخواهد ببیند که هر نماینده چگونه در پارلمان رأی داده است می‌تواند به وب‌سایت پارلمان مراجعه کند. همچنین می‌توان این اطلاعات را با تماس به بخش خدمات اطلاعاتی پارلمان سوئد دریافت کرد. اطلاعات بیش‌تر در: http://www.riksdagen.se/en/Documents-and-laws/
انگلستان، مجلس عوام و مجلس لردها	نسخه ویرایش شده روزانه مشروح مذاکرات در نسخه‌های الکترونیکی و پرینت شده در وب‌سایت پارلمان به صورت رایگان در ساعت ۶ صبح روز کاری بعد ارائه می‌گردد. همچنین اسناد و مذاکرات مجلس نمایندگان به صورت آنلاین و مداوم همزمان با برگزاری جلسه ارائه منتشر می‌شود. این اطلاعات سه ساعت بعد به صورت آنلاین منتشر می‌شود. مشروح مذاکرات روزانه مجلس نمایندگان همراه با لیست آرا تقسیم‌بندی پارلمان، در نسخه‌های الکترونیکی و پرینت شده در وب‌سایت پارلمان به صورت رایگان در ساعت ۶ صبح روز کاری بعد منتشر می‌شود. همچنین اسناد به صورت آنلاین و مستمر همزمان با برگزاری جلسه ارائه می‌شوند. مذاکرات و مباحثات هر دو پارلمان همگی از طریق تلویزیون بر اساس چارچوب و قواعد، پخش می‌گردند.	اسامی اعضا و نوع رأی‌دهی آنها در یک لیست برای تمامی آرا در گزارش رسمی مذاکرات (هانسارد، مشروح مذاکرات)، منتشر می‌گردد. این اطلاعات همچنین به صورت هارد کپی و آنلاین موجود می‌باشند. علاوه بر این، اشخاص ثالث متعدد غیر پارلمانی می‌توانند از اطلاعات و داده‌های رأی‌گیری استفاده کرده و در وب‌سایت خود استفاده مجدد کنند برای مثال: http://www.publicwhip.org.uk/index.php در نهایت، اعضا تحت قوانین باید منافع خود را برای انتشار و اطلاع عموم در سند ثبت منافع لردها افشا کنند. (http://www.parliament.uk/mps-lords-and-offices/standards-and interests/register-of-lords-interests/)

1. Riksdagen Direkt

۳-۵. اقدامات ناظر بر شفافیت در پارلمان‌های منتخب در غیر از کشورهای عضو در اتحادیه اروپا

کشور غیرعضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
آندورا	صحن علنی: به دلیل اینکه آخرین مرحله از رأی‌گیری به صورت الکترونیکی انجام می‌گیرد شفافیت بالایی نسبت به مواضع سیاسی اخذ شده توسط پارلمان وجود دارد. علاوه بر این تمام آرا در گزارشی و در گزارشات روزانه جلسات و در فایل ویدئویی ثبت می‌گردند. کمیسیون: کمیسیون پارلمان که درحال آماده‌سازی پیش‌نویس قوانین هستند، عمومی و برای مردم باز نیستند. باقی جلسات به خصوص جلسات پرسش-پاسخ با وزرا و دیگر مذاکرات برای مردم باز و قابل دسترسی است. تمامی آرا در خلاصه جلسات ثبت می‌گردند.	رأی‌گیری با نشان دادن دست برای عموم از طریق پخش ویدئوی جلسات باز و قابل دسترسی است اما آرا فردی نمایندگان ثبت نمی‌شود (به موارد فوق‌الذکر در انواع رأی‌گیری مراجعه کنید).
بوسنی و هرزگوین	جلسات مجلس نمایندگان و مجلس بالادستی از طریق وب‌سایت اینترنتی پارلمان بوسنی به آدرس www.parlament.ba مخابره می‌شوند. بجز جلساتی که عمومی نباشند، در باقی جلسات ژورنالیست‌ها همیشه به جلسات دسترسی آزاد دارند. به طور کلی، احزاب ذی‌نفع که شامل بازدیدکنندگان، اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد و ... با درخواست و تأیید رئیس پارلمان، به جلسات پارلمان دسترسی خواهند داشت با در نظر گرفتن این نکته که فضای نشستن در جلسات پارلمان محدود است.	تمامی رأی‌گیری‌ها در پارلمان بوسنی عمومی است بجز زمانی که جلسات عمومی نباشد و بسته باشد (برای مثال در مواردی در مجلس نمایندگان). نتایج رأی‌گیری در وب‌سایت پارلمان در همان روز یا ۲۴ ساعت بعد از جلسه منتشر می‌گردد. پخش زنده جلسات در وب‌سایت پارلمان موجود است. ضبط صدا و پیاده‌سازی صوت جلسات، همانند خلاصه جلسات، گزارش‌ها، سؤالات پارلمانی و ... در وب‌سایت پارلمان منتشر می‌گردد.
کانادا، مجلس نمایندگان	تحولات مجلس نمایندگان از طریق وب‌سایت پارلمان منتشر می‌گردد. مذاکرات و مباحثات مجلس نمایندگان همچنین از طریق آنلاین و کتابخانه‌های پارلمان در سراسر کانادا قابل دسترسی است. اغلب جلسات کمیسیون‌ها عمومی هستند و برخی از طریق وب‌سایت پخش می‌شوند در حالی که برخی از جلسات غیرعلنی هستند. در خصوص جلسات علنی و عمومی، خلاصه جلسات و اسناد مرتبط به صورت آنلاین در دسترس هستند. اسناد کمیسیون که هنوز در اینترنت قرار نگرفته‌اند از طریق کتابخانه قابل دسترسی است.	در وب‌سایت پارلمان، اعضای حوزه انتخابیه می‌توانند پروفایل هر کدام از نمایندگان را ببینند و همچنین نحوه رأی‌دهی آنان را رصد کنند. اطلاعات رسمی رأی‌دهی پارلمان نیز از طریق ژورنال مجلس نمایندگان به صورت آنلاین یا در کتابخانه پارلمان موجود است.
ایسلند	نتایج رأی‌گیری بر اساس موضوع مورد نظر در وب‌سایت پارلمان موجود است، جایی که اسناد و مشروح مذاکرات پارلمان مربوط به موضوعات مختلف ثبت می‌گردد.	بله، نتایج رأی‌گیری صحن در وب‌سایت پارلمان قابل دسترسی است. نتایج رأی‌گیری به صورت تعداد و اسامی رأی‌دهندگان به پنج دسته قابل مشاهده است: ۱. آرای موافق نمایندگان، ۲. آرای مخالف، ۳. نمایندگانی که در رأی‌گیری شرکت نکردند ۴. نمایندگانی که با اجازه غیبت کردند ۵. نمایندگانی که بدون اجازه غیبت کردند. دو لیست از نتایج رأی‌گیری بر اساس احزاب و جنسیت در پنج نوع منتشر می‌شوند.

کشور غیرعضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
رژیم صهیونیستی	صحن علنی: جلسات پارلمان فیلمبرداری می‌شوند و برای مشاهده از طریق ابزارهای الکترونیکی برای عموم مردم قابل دسترسی هستند. جلسات صحن علنی نیز از طریق پخش ویدئو به صورت آنلاین و همچنین از طریق کانال تلویزیونی پارلمان پخش می‌شوند. کمیسیون: خلاصه جلساتی که محرمانه نیستند برای نظارت عمومی باز هستند و معمولاً در وب‌سایت پارلمان منتشر می‌گردند. برخی از کمیسیون‌ها نیز از طریق وب‌سایت پارلمان به صورت آنلاین و همچنین کانال تلویزیونی پارلمان پخش می‌گردند. احزاب سیاسی: جلسات معمولاً به صورت محرمانه برگزار می‌گردند.	خلاصه جلسات پارلمان شامل تمامی اتفاقات پارلمان، هر چیزی که به صورت شفاهی گفته شده است، چه از طریق جایگاه سخنرانی و چه از طریق مکان‌های اختصاص داده شده در صحن علنی یا به عنوان استیضاح و نتایج آرا، همگی در دسترس قرار می‌گیرند. خلاصه جلسات همانند نتایج همراه با جزئیات رأی‌گیری الکترونیکی در وب‌سایت پارلمانی منتشر می‌گردد.
مقدونیه	دسترسی عمومی به مذاکرات و آرا نمایندگان از طریق حضور عموم مردم و ژورنالیست‌ها در جلسات صحن علنی و کمیسیون‌ها تحقق می‌یابد به همین صورت این دسترسی به وسیله پخش زنده جلسات در کانال تلویزیونی پارلمان و پخش ویدئوی جلسات کمیسیون‌ها با تأخیر محقق می‌شود.	بعد از اختتام برنامه‌های موجود در دستور کار جلسه صحن علنی، نتایج آرا هر کدام از نمایندگان بر روی وب‌سایت پارلمان بارگذاری می‌گردد.
مونته‌نگرو	در اصل فعالیت‌های پارلمان و کمیسیون‌ها عمومی است و داده‌ها و اطلاعات مرتبط بر روی وب‌سایت پارلمان قرار می‌گیرد. استثنا این جلسات، موضوعات و قوانینی است که به عنوان امنیت ملی شناخته می‌شوند و یا جلسات کمیسیون دفاع و امنیت که به طور محرمانه برگزار می‌گردند. اگرچه ممکن است که پارلمان بدون مباحثات خود تصمیم بگیرد که جلسه‌ای یا بخشی از جلسه را برای عموم مردم محرمانه نگاه دارد و این موضوع بر اساس پیشنهادیه دولت یا ۱۰نفر از نمایندگان صورت می‌گیرد. تلویزیون و دیگر رسانه‌های الکترونیکی می‌توانند به طور مستقیم جلسات پارلمان و کمیسیون‌ها را پخش کنند و پارلمان باید شرایط را برای پخش این جلسات مهیا کند. علاوه بر این پوشش رسانه‌ای جلسات به وسیله خبرنگارانی که از طرف مقامات ذی‌صلاح به‌رسمیت شناخته شده‌اند صورت می‌گیرد.	بارگذاری نتایج رأی‌گیری نمایندگان پارلمان از نوامبر ۲۰۱۱ آغاز شد. در کنار بروزرسانی‌های معمول و پخش زنده جلسات صحن، جلسات کاری دیگر نهادها، یکی از نوآوری‌ها انتشار داده‌های نتایج رأی‌گیری هر نماینده در سه سال گذشته است. ارائه اطلاعات پارلمانی سال گذشته نیز در دستور کار انتشار وب‌سایت در سال آینده قرار دارد.
سوئیس	جلسات صحن علنی (و نه کمیسیون) در هر دو پارلمان عمومی است. ویدئوی مذاکرات از طریق اینترنت پخش می‌شود و نسخه کامل آن در بولتن رسمی پارلمان[1] منتشر می‌گردد.	نوع رأی‌دهی نمایندگان در مجلس ملی کاملاً شفافیت است. نتایج تعداد و اسامی رأی‌گیری در بولتن رسمی منتشر می‌گردد (به مطالب فوق‌الذکر مراجعه کنید). مردم هر حوزه انتخابیه می‌توانند از پایگاه‌های داده‌های آرا استفاده کرده و نظرات خود را بیان کنند. در مجلس سنا تنها تعداد آرا و نه اسامی نمایندگان در نتایج رأی‌گیری در بولتن رسمی منتشر می‌گردد. به

1. Amtliches Bulletin

کشور غیرعضو	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
		خاطر تعداد بالای رأی‌دهندگان و سرعت فرایند رأی‌گیری با نشان‌دادن دست، تشخیص اینکه هر کدام از نمایندگان چه رأیی داده‌اند برای مردم و رسانه مشکل است.
ترکیه	صحن علنی: اگر جلسه محرمانه نباشد، بازدیدکنندگان اجازه دارند که در جلسات شرکت کنند. خلاصه جلسات صحن علنی نیز از طریق اینترنت قابل دسترس است. کمیسیون: جلسات کمیسیون عمومی نیستند. نخست‌وزیر و وزیر می‌توانند در جلسات کمیسیون شرکت کنند یا می‌توانند به مقام رسمی ارشد دیگری اجازه دهند تا به نمایندگی از آنها در کمیسیون‌ها شرکت کنند. کمیسیون‌های دائم می‌توانند متخصصین را برای ارائه دیدگاه‌های آنها در جلسات دعوت کنند. در عمل، رئیس کمیسیون می‌تواند از نمایندگان سازمان‌های غیرحکومتی برای شرکت در جلسات کمیسیون و شنیدن سخنان آنان دعوت کند ولی این دعوت ضروری نیست. احزاب سیاسی: جلسات احزاب سیاسی برای مردم عمومی و باز است. این جلسات از طریق تلویزیون نیز پخش می‌گردند.	برای فهم اینکه هر نماینده چگونه رأی داده است تنها راه ممکن رأی‌گیری عمومی است. این اطلاعات از طریق مشاهده بر لیستی که شامل آرا نمایندگان است که به خلاصه جلسات صحن علنی ضمیمه شده است، قابل جمع‌آوری است. برای رأی‌گیری با نشان‌دادن دست و رأی‌گیری مخفی، نمی‌توان رأی هر کدام از نمایندگان را تشخیص داد. برای فهمیدن اظهارات هر نماینده، باید خلاصه لفظ به لفظ جلسات صحن علنی باید مطالعه شود.

۴-۵. اقدامات به‌کار برده شده توسط مجمع پارلمانی شورای اروپا

	توضیحات	آیا مردم می‌توانند به نحوه رأی‌دهی نماینده خود در پارلمان دسترسی داشته باشند؟
مجمع پارلمانی	-	بله، گزارش رسمی مذاکرات و مباحثات پارلمان منتشر می‌گردد و رأی هر کدام از نمایندگان به صورت عمومی اعلام می‌شود (در وب‌سایت مجمع بارگذاری خواهند شد).

منابع و مآخذ

۱. الماسی، مجید. «گزارش پیشگیری و مبارزه با فساد ۲. راهبردهای قوه مقننه در پیشگیری از وقوع فساد»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصاد بخش عمومی، تیرماه ۱۳۹۷.

۲. پرهیزکاری، سیدعباس و رزقی، ابوالفضل. «گزارش تعارض منافع ۲. راهکارهای پیشگیری و مدیریت »، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصاد بخش عمومی، اسفندماه ۱۳۹۶.

۳. دلاورپور اقدم، مصطفی. «پارلمان و حقوق شهروندی (۱): شیوه‌های نظارت همگانی بر فعالیت نمایندگان»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات سیاسی، اسفندماه ۱۳۹۴.

۴. رجبی، ابوالقاسم و فصیحی، محمدامین و فاطمه علوی. «گزارش پارلمان الکترونیک سال ۲۰۱۶: ۱. شاخص‌های پارلمان الکترونیکی»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات ارتباطات و فناوری های نوین (گروه فناوری اطلاعات و ارتباطات)، بهمن‌ماه ۱۳۹۶.

5. Ball, C. (2009). What Is Transparency? Public Integrity.
6. Beetham, D. (2007). Parliament and Democracy in the Twenty-First Century: A Guide to Good Practice. Geneva: Inter-Parliamentary Union.
7. Bellver A, Kaufmann D. (2005). Transparenting Transparency: Initial Empirics and Policy Applications. World Bank Policy Research Working Paper.
8. Drabek Z, Payne W. (2002). The impact of Transparency on Foreign Direct Investment. Journal of Economic Integration.
9. Holzner, B., & Holzner, L. (2006). Transparency in Global Change: The Vanguard of the Open Society: University of Pittsburgh Press.
10. Izabela Jędrzejowska, Democratic Scrutiny, Transparency, and Modalities of Vote in the National Parliaments of the Member States and in the European Parliament, European Parliament.
11. Jones, Mark, Hwang, Wonjae, (2003). Majority Cartels, Distributive Politics, and Inter-Party Relations in a Unidimensional Legislature: the Argentine Chamber of Deputies.
12. Mitchell RB. (1998). Sources of Transparency: Information Systems in International Regimes. International Studies Quarterly.
13. OpeningParliament.org (2012). Declaration of Parliamentary Openness: Provision.
14. Southern African Development Community Parliamentary Forum (2010). Benchmarks for Democratic Legislatures in Southern Africa.
15. Transparency and Accountability Initiative (Ed.) (2014). Open Government Guide. United Kingdom.
16. Parsojo, E. Prof. (Ed.). Handbook on Transparency and Accountability of Parliament: UNDP Parliamentiary Support Program.
17. https://www.transparency.org/glossary/term/transparency
18. https://www.ted.com/talks/glenn_greenwald_why_privacy_matters
19. https://www.transparencialegislativa.org/
20. https://beta.openparldata.org/
21. http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=208

22. https://majles.marsad.tn
23. http://www.votewatch.eu/en/term8-eu-kosovo-stabilisation-and-association-agreement-procedures-for-its-application-draft-legislative-r.html
24. https://openparliament.ca/votes/42-1/183/
25. http://www.psp.cz/sqw/hlasovani.sqw
26. http://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?g=67026&l=cz
27. http://www.ft.dk/samling/20161/afstem/161.htm
28. https://hansard.parliament.uk/
29. https://hansard.parliament.uk/Commons/2018-07-19/division/0B85CDA7-BF03-4AEC-89A6-63B456103FFD/IndependentComplaintsAndGrievancePolicy?outputType=Names
30. https://www.publicwhip.org.uk
31. https://www.publicwhip.org.uk/division.php?date=2018-07-17&house=commons&number=223
32. http://dati.senato.it/DatiSenato/browse/8?testo_generico=13&legislatura=18
33. https://parlamento17.openpolis.it/votazione/camera/decreto-fiscale-ddl-4741-voto-finale/43284
34. http://www.akomantoso.org/

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش	شماره مسلسل: ۱۶۳۱۹

عنوان گزارش: شفافیت ۱. شفافیت آرای نمایندگان پارلمان

نام دفتر: مطالعات اقتصاد بخش عمومی (گروه مدیریت و تشکیلات)

تهیه و تدوین‌کنندگان: مجید الماسی، یحیی مرتب، محمدرضا علیزاده

اظهارنظرکنندگان: دفتر مطالعات حقوقی، دفتر مطالعات سیاسی

ناظران علمی: سیدمحمد هادی سبحانیان، محمد قاسمی

متقاضیان: فراکسیون شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد و انضباط مالی، کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی مجلس، احمد امیرآبادی فراهانی.

ویراستار تخصصی: ــــــــــ

ویراستار ادبی: ــــــــــ

واژه‌های کلیدی:

۱. شفافیت
۲. آرای پارلمان
۳. پیشگیری
۴. مبارزه با فساد
۵. اعلام عمومی
۶. نظارت
۷. تعارض منافع

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۱۱/۱۶